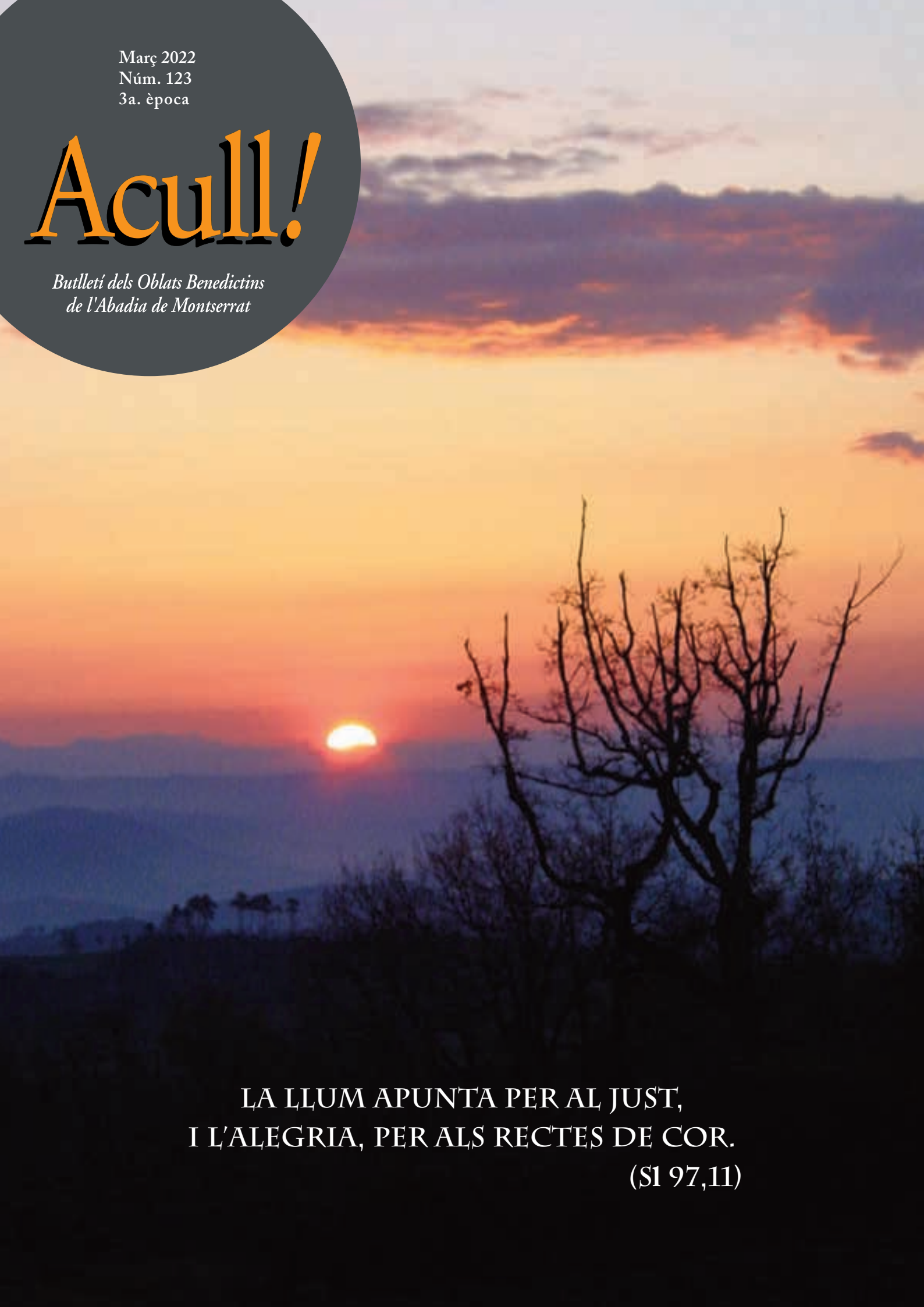

Març 2022
Núm. 123
3a. època

Acull!

*Bulletí dels Oblats Benedictins
de l'Abadia de Montserrat*

LA LLUM APUNTA PER AL JUST,
I L'ALEGRIA, PER ALS RECTES DE COR.
(S1 97,11)

Acull!

Butlletí dels Oblats Benedictins
de l'Abadia de Montserrat

SUMARI

- 3 ELECCIÓ I BENEDICCIÓ DE L'ABAT
MANEL GASCH
** Paraules de l'abat Manel el dia de l'elecció*
** Homilia del P. Manel Nin en la benedicció*
** Paraules d'agraïment de l'abat Manel*
- 10 ENS PARLA LA PRESIDENTA
Faustina Font
- 21 ENS PARLA EL CONSILIARI
Jordi Castanyer
- 30 EL DOLOR DE MARIA, MARE I DEIXEBLA
DE JESÚS
Andreu Marquès
- 32 TRES MOMENTS DE LA REVELACIÓ
Ignasi M. Fossas
- 34 LA CENTRALITAT DE LA PASQUA
Abat Josep Maria Soler
- 38 LA FLAMA DEL FOC PASQUAL
Toni Pou

CRÒNICA

- 40 VIATGE AL PAÍS BASC – Estiu 2018
Teresa Maria Castanyer
- 57 VIATGE A CONCA I GUADALAJARA – Estiu 2019
Teresa Maria Castanyer

NOTIFICACIONS

- 72 ENTRADES I OBLACIONS
73 ELS NOSTRES DIFUNTS
75 CALENDARI D'ACTIVITATS 2022

Març 2022
Núm. 123
3a. època

Foto portada: *El Sol que ja apunta*
(Ramon Ribera)

Imprimeix: Agpograf
Pujades, 124
08005 - Barcelona

Dipòsit legal: B-2907-1996

ELECCIÓ I BENEDICCIÓ DEL NOU ABAT, PARE MANEL GASCH I HURIOS

El 13 d'agost de l'any passat el pare abat Josep M. Soler i Canals va fer 75 anys, i d'acord amb les nostres Constitucions va presentar la seva renúncia com a abat de la nostra comunitat montserratina. Havia estat elegit el 16 de maig del 2000 i el 13 d'agost del mateix any va rebre la benedicció abacial. Els oblats benedictins de Montserrat hem d'agrair-li, doncs, no solament el seu zel paternal com a abat de la comunitat monàstica i primer responsable del santuari de la Mare de Déu, de tanta irradiació al nostre país i fins molt més enllà, al llarg dels darrers vint-i-un anys, sinó que singularment li agraïm l'estima que sempre hem sentit de part d'ell i ben concretament les estones que ens ha dedicat en les dominiques Laetare i Gaudete i les conferències espirituals que ens hi ha impartit. L'abat Josep Maria continua com a Visitador de la província hispànica de la Congregació Benedictina de Subiaco-Montecassino a la qual pertany el nostre monestir de Montserrat.

Presentada, doncs, i acceptada, la renúncia per part de l'abat Josep Maria, calia que la comunitat procedís a l'elecció d'un nou abat, elecció que tingué lloc el 15 de setembre presidida per l'abat Guillermo Arboleda, President de la nostra Congregació. La comunitat va elegir com a nou pare dels monjos el pare Manel Gasch i Hurios, nascut a Barcelona el 1970 i monjo profès de Montserrat d'ençà del 1998. A les Vespres del mateix dia l'abat Manel, havent assumit ja la missió encomanada, adreçà als presents unes breus paraules de salutació

i d'agraïment. Fou el 13 d'octubre quan se celebrà la benedicció abacial que tingué lloc dins la litúrgia de l'Eucaristia, presidida en aquesta ocasió pel pare Manel Nin, monjo de Montserrat, Exarca apostòlic (bisbe) per als catòlics de tradició bizantina a Grècia. Al final de la celebració el nou abat féu una llarga al·locució en què manifestà el sentiment i l'actitud que l'omplien en aquell moment amb desig que l'amarin durant el seu abadiat i, sobretot, en què agrai la presència de tants representants eclesials i civils i de tanta gent que s'uní, presencialment o per mitjans virtuals, a la celebració, a la qual pogueren assistir la nostra presidenta i diversos oblats.

És en nom de tots els oblats benedictins de Montserrat que la Presidenta Faustina Font i el monjo consiliari manifestem el nostre gran agraïment a l'abat Josep Maria i assegurem al nou abat la nostra estima i la nostra pregària perquè, seguint el mestratge de sant Benet, expressat tot al llarg de la Regla però ben especialment als capítols 2 i 64, Déu el beneeixi i l'ajudi a acomplir la delicada missió que li ha estat confiada.

* * * * *

PARAULES DEL P. ABAT DE MONTSERRAT, MANEL GASCH, DURANT L'OFICI DE VESPRES DE LA COMUNITAT BENEDICTINA

15 de setembre de 2021

Quina alegria quan em van dir
"Anem a la casa del Senyor"
Ja han arribat els nostres peus
al teu llindar Jerusalem...

El primer salm que hem cantat ens fa pensar que a Montserrat celebrem sempre la presència de pelegrins i estem contents de tenir-vos avui aquí, els qui casualment us hi heu trobat, en aquestes vespres una mica diferents, els qui passàveu uns dies a Montserrat o els qui heu vingut a acompanyar la comunitat. I estem contents també d'aquesta realitat nova que ens fa acollir tantes

HOMILIA DEL P. MANEL NIN, EXARCA APOSTÒLIC PER ALS CATÒLICS DE TRADICIÓ BIZANTINA A GRÈCIA, AMB MOTIU DE LA BENEDICICÓ ABACIAL DEL P. ABAT MANEL GASCH I HURIOS

(13 d'octubre de 2021 – Isaïes 25:6a.7-9 / Hebreus 12:18-19.22-24 / Joan 15:18-21)

Beneït sigui el nostre Déu ara i sempre i pels segles dels segles. Amén.

persones que des de casa seguïu la nostra pregària gràcies als mitjans de comunicació.

Són moltes, doncs, les maneres diverses de creuar els llindars de la casa del Senyor, de la casa de Santa Maria de Montserrat que Déu ens ha confiat a la comunitat de monjos benedictins, des de la qual voldríem acollir tothom, perquè la casa de Déu ha de ser la casa de tots.

En el servei com a Abat de Montserrat que els meus germans m'han confiat avui treballaré per tal que el monestir i el santuari de Montserrat continuïn fidels a la seva missió de presentar Jesucrist i el seu evangeli a la societat i al món, perquè creiem que en Ell hi

ha la font de la vida i de felicitat. Sé que aquesta tasca necessita la pregària i el recolzament de tots els qui estimeu, visiteu i col·laboreu amb Montserrat, especialment els nostres escolans, també els treballadors, els oblats i els confreres.

Vull dir una paraula d'agraïment a l'Abat Josep M. Soler per tot el seu abadiat. Li demano que ell que porta Montserrat al cor i al cap, no deixi deregar per nosaltres.

Posem-ho tot confiadament, al peus de la Moreneta, per poder dir aquí i arreu: "Que hi hagi pau dintre teu".

* * * * *

Estimat p. Abat Manel, estimats germans. La celebració litúrgica d'avui, com veieu els qui hi sou presents personalment o us hi uniu a través dels diversos mitjans de comunicació, té un quelcom que la fa si més no un xic especial. Hi veieu molts bisbes, abats i preveres concelebrants, i molts monjos. També ho és d'especial la presidència de la celebració per part d'un bisbe catòlic de ritus bizantí que potser per a molts és desconegut. Però per a d'altres segurament no ho és tant. Agraïxo al p. Abat Manel la invitació paterna i fraterna a presidir aquesta celebració litúrgica a Montserrat. Celebrar a Montserrat és, per a vosaltres monjos i per a mi que he format part d'aquesta comunitat durant molt anys, i me'n sento encara part, és celebrar "a casa".

Hi ha dos aspectes que son fonamentals en aquesta nostra celebració i que voldria subratllar. **El primer aspecte:** la memòria dels beats monjos màrtirs, dels quals celebrem avui la festa, i a la litúrgia dels quals pertanyen les lectures de la Paraula de Déu que hem escoltat. **El segon aspecte:** la presència del p. Abat Manel Gasch, assegut aquí al bell mig de la nostra celebració, per a rebre la benedicció

com a abat, com a pare i pastor d'aquest monestir de Santa Maria de Montserrat.

El profeta Isaïes ens ha presentat, servint-se d'un llenguatge molt viu i molt bell, la imatge del banquet preparat per a tots els pobles. Sovint els profetes, amb imatges festives, quasi de vida familiar, ens presenten la relació de Déu amb els homes, amb el seu poble. I amb aquestes imatges de vida familiar el profeta afirma: "Aquí teniu el vostre Déu! En Ell hem posat la nostra esperança...". Tot l'Antic Testament prepara l'encontre definitiu, en Jesucrist, de Déu amb l'home; ho fa, podríem dir, amb imatges totes que porten d'una manera o d'una altra a l'Emmanuel, al Déu amb nosaltres. "Aquí teniu el vostre Déu! En Ell hem posat la nostra esperança...". Un Déu amb nosaltres, un Déu enmig nostre, que no ens estalvia l'encontre amb la contradicció, amb el sofriment, amb la mort. Aquest encontre amb el sofriment, amb la creu el vivim sempre però ben segurs que "...En Ell hem posat la nostra esperança...". Aquesta podria ser la frase que enclou la vida i la mort de tants i tants germans nostres cristians que han donat i donen la vida pel Crist, com ho feren els nostres germans monjos màrtirs, les relíquies d'alguns dels quals venerem a la cripta d'aquesta basílica.

A l'evangeli de Sant Joan, en el fragment que hem escoltat pres del seu llarg discurs de comiat, el Senyor ens ha deixat la seva Paraula sempre viva, sempre present en el nostre camí cristià: "Jo us he escollit del món... Tot això us ho faran a causa del meu nom...". Us trobareu amb contradiccions, amb persecucions, amb sofriments. Sempre "...a causa del meu nom...", ben segurs però que "En Ell hem posat la nos-

tra esperança...". Viure l'Evangeli, ahir, avui i sempre, no és mai un camí planer, ans al contrari és un camí on la creu, la del Crist i la nostra, es fa present. És un camí on un món, de vegades hostil i de vegades indiferent, ens demanarà raó de la nostra fe. La paraula del Senyor: "Jo us he escollit del món...", ens infon la força i el coratge per anunciar i viure sempre l'Evangeli, que és la nostra resposta, el nostre testimoniatge enmig dels homes.

Les lectures de la litúrgia d'avui tenen una força especial precisament perquè són proclamades en la festa dels nostres monjos màrtirs, d'aquells germans nostres que, fidels a Jesucrist i a la professió

monàstica que un dia varen fer com a monjos en aquest monestir, varen vessar la seva sang com a màrtirs, com a testimonis d'aquell amor a l'únic Senyor de les seves i de les nostres vides encara avui, Jesucrist l'únic Senyor, l'únic Salvador, l'únic Redemptor. "Aquí teniu el vostre Déu! En Ell hem posat la nostra esperança...". En la llarga història del nostre monestir-santuari, sempre als peus de la Mare de Déu, una història mil·lenària, hi trobem un gran nombre de sants monjos, anònims certament però que han estat i continuen essent pedres vives en aquest edifici vivent que és Montserrat, símbol del qual ho és aquesta basílica que ens acull. I com a coronament d'aquest primer

mil·lenni de la nostra història, el Senyor ens ha fet el do d'afegir, a la llarga filera de monjos sants i pecadors, fidels i febles, joves i vells..., el Senyor hi ha afegit la corona, la pedra preciosa dels màrtirs, d'aquests germans nostres generosos i fidels, febles i pecadors també segurament, però fermes en l'amor del Crist, que han fet seva, com fem ara nostra, aquella estrofa que cantarem d'aquí a uns dies el primer de novembre: "*Chori... monachorumque omnium, simul cum sanctis omnibus, consortes Christi facite*" / "Els cors ...de tots els monjos, juntament amb tots els sants, feu-nos familiars del Crist". Ells, els màrtirs, per llur testimoniatge i llur martiri, juntament amb tants i tants que ens han precedit, intercedeixen per tal que, també nosaltres, esdevinguem "familiars... del Crist".

En aquest "cor de tots els monjos, familiars del Crist" t'hi afegeixes tu avui, estimat p. Abat Manel, amb un nou ministeri com a abat, com a pare d'aquest monestir. Els grecs diríem: "amb aquesta nova diaconia, aquest nou servei". Què vol dir per a tu, per als monjos, per als escolans i per als pelegrins que avui som a Montserrat, ser beneït abat d'aquest monestir? Us propo-

so que sigui ara la mateixa celebració litúrgica la que ens guïï pedagògicament en allò que significa per a tu, per a la teva comunitat i per a nosaltres aquesta celebració.

Seguint el ritual, i ara quan acabi aquesta meua homilia, et faré una sèrie de preguntes, a les quals, amb la teva resposta, manifestaràs davant de Déu i dels germans, davant de l'Església, la teva voluntat de dur a terme aquesta diaconia de què parlàvem.

Se't demanarà si vols: "instruir els teus germans, guiar-los i ensenyar-los... portar-los cap a Déu". A partir del dia que la comunitat et va elegir, no ets un administrador -o si vols no ets "només" un administrador-, sinó que ets algú, que amb la grandesa i la fragilitat de cada ésser humà, des de la teva condició humana -que el Crist ha assumit en la seva encarnació!-, "...has estat elegit per regir les ànimes **fent les vegades del Crist**". Instruir, guiar, ensenyar, portar cap a Déu. Un mestratge, un guiatge, un acompanyament, sempre "fent les vegades del Crist". A través teu el Crist continuarà ensenyant, guiant, portant cap a Déu. "Fent les vegades del Crist".

No tinguis por totes les vegades que llegint la Regla de Sant Benet, o en tants altres textos dels Pares de l'Església, es parla de l'abat o del bisbe com "el qui fa les vegades del Crist", com a "vicari del Crist". No hi renunciïs, no hi renunciem mai a aquest títol! Dic títol però potser hauria de dir sacrament! Crec que és el títol / ministeri més preciós i més "de pes" que els bisbes i els abats tenim i que hem de custodiar. És un "títol / ministeri" que "pesa", t'ho puc assegurar, però també és un títol, una diaconia, que tantes i tantes vegades et donarà força i consol.

Seguint el ritual de la benedicció, invocarem la Mare de Déu i tots els sants. Les lletanies manifestaran la confiança nostra com a Església en la intercessió i la comunió de tots aquells homes i dones que s'han configurat al Crist: Maria, els apòstols... fins als nostres germans monjos màrtirs que avui celebrem.

Després vindrà l'oració de benedicció com a abat: una epiclesi, una invocació de l'Esperit Sant damunt teu, i també d'alguna manera damunt de la comunitat que t'ha estat encomanada. Allò que es demana per a tu, també directament toca la comunitat dels monjos. El text ens resumeix alguns aspectes fonamentals d'aquesta teva nova diaconia:

Que amb el seu ensenyament penetri el cor dels seus deixebles. Ensenyar, per part teva, acollir el teu ensenyament per part dels germans.

Que sàpiga la cosa difícil i àrdua que ha acceptat: governar ànimes i acomodar-se a moltes maneres de ser... En cada monjo hi trobaràs l'ànima dòcil i l'ànima de vegades tossuda... El cor generós i el cor endurit... No desesperis mai de la misericòrdia de Déu!

Més servir que manar... Un servei, una paraula, un ensenyament que de vegades penetrarà el cor dels deixebles com una pluja suau, i de vegades tindrà la impressió que passa com una torrentada que et semblarà que no deixa petja. No et desanimis i tingues paciència.

No perdre cap de les ovelles que té encomanades: Cap ovel·la no és menyspreable, cap. Som, sempre, ovelles que de vegades coixegen i de vegades caminen amb fermesa...

Cap no és menyspreable, ni l'ovella perduda, que t'hauràs de carregar una vegada i una altra damunt les teves espatlles, ni l'ovella forta a qui, t'ho asseguro, li farà bé una bona paraula amiga i d'encoratjament de tant en tant.

Omplir-lo dels dons de l'Esperit Sant... Tot allò que faràs, que ensenyaràs, serà per a tu i per als germans, un do de l'Esperit Sant.

Que no anteposi res a Crist i que ensenyi que res no li ha de ser anteposat. El Crist, únic mitjancer de qui ens parlava la carta als Hebreus, és Aquell que hauràs d'anunciar sempre als teus germans monjos, als escolans, als treballadors de Montserrat, als milers i milers de pelegrins que, passada aquesta maltempada de la pandèmia, el Senyor continuarà cridant a la santa muntanya de Montserrat. Homes i dones que pujaran a Montserrat a buscar-hi una paraula amiga, una paraula de consol, el sagrament del perdó, un lloc de silenci.

Acabarem la benedicció amb el lliurament de les insígnies, d'aquests símbols que faran present, de manera comunitària i litúrgica allò que ets i que has de ser per als teus germans: se't donarà la Santa Regla, l'anell, la mitra i el bàcul, que manifestaran simbòlicament el teu mestratge, el teu amor sponsal per la comunitat, el teu magisteri i el teu pasturatge, és a dir la teva plena configuració amb el Crist. Símbols que faran evident, per a tu mateix en primer lloc, i per als germans, aquesta nova diaconia a la qual el Senyor t'ha cridat.

Estimat p. Abat Manel: els Pares de l'Església han donat al bisbe i a l'abat una sèrie de títols a tra-

vés dels quals han volgut indicar aquell que en cada Església, i en cada monestir, fa les vegades del Crist: pare, pastor, mestre, guia, timoner, metge -metge de les ànimes certament, però també metge dels cossos: estima, cuida, visita els malalts.

A aquests títols em permeto d'afegir-n'hi un altre, no t'espantis!: l'abat és també "màrtir". En el sentit més fort del terme: màrtir / testimoni del Crist en la comunitat, en l'Església, en el món on ens toca de viure.

Estimats germans, després de la benedicció, celebrarem els Sants Misteris. Invocarem l'Esperit Sant damunt del pa i del vi per tal que en faci el Cos i la Sang del Crist, i per tal que ens faci també, a tu pare abat Manel i a tots nosaltres, màrtirs del seu Evangeli, testimonis de la seva Paraula de vida que acollim cada dia com a monjos, com a pelegrins en un món de vegades sord però sempre assedegat d'una paraula viva, de consol, de misericòrdia, d'esperança.

A la Divina Litúrgia bizantina, després de la narració de la institució de l'eucaristia i de l'epiclesi

damunt del pa i del vi, després que l'Esperit Sant n'ha fet el Cos i la Sang del Crist, invoquem la Mare de Déu, aquella en el si de la qual la Paraula es va fer home, es va encarnar. També en aquesta celebració invoquem per a tu i per a Montserrat la intercessió de Santa Maria, la Mare de Déu, per tal que sigui ella sempre per a tu i per a la comunitat aquella guia que et mostri i et porti al Crist, l'únic mitjancer, Senyor i pastor de les nostres vides.

Reprenc, amb un afegit, l'estrofa de l'himne de Tots Sants de què parlava al començament: "*Chori... abbatum monachorumque omnium, simul cum sanctis omnibus, consortes Christi facite*". Que els sants abats i monjos de la història d'aquest monestir et i ens facin "consortes Christi familiars del Crist".

"Aqui teniu el vostre Déu! En Ell hem posat la nostra esperança...". Que ens reforci sempre aquesta esperança el Crist Senyor, que regna amb el Pare i l'Esperit Sant pels segles.

Amén.

* * * * *

PARAULES D'AGRAÏMENT DEL P. ABAT MANEL GASCH PRO-NUNCIADES AL FINAL DE LA BENEDICCIÓ ABACIAL

Dono gràcies a Déu per tot el que hem viscut avui en aquesta celebració. Perquè ens hem sentit una comunitat que pregava i invocava els dons de l'Esperit Sant per enfortir la meua fidelitat a Jesucrist i al seu Evangeli en el servei que els meus germans m'han encomanat com a abat.

Una comunitat de pregària oberta a tots els qui sou aquí, conscients que, si potser a tots no ens uneix la fe, sí que compartim l'amistat, el respecte i l'estimació per Montserrat. Una obertura que la tecnologia ha estès, com fa cada dia, a través dels mitjans de comunicació a moltes llars de fidels als quals vull tenir presents en aquestes paraules, per fer-vos sentir part de la nostra assemblea, especialment els malalts i els ancians.

“Acolliu tothom” foren les paraules que el Papa Sant Pau VI adreçà a l'Abat Cassià M. Just i que han marcat la vida de la nostra comunitat. No podia ser altrament.

Són paraules que també trobaríem en el cor de l'espiritualitat de la Regla de Sant Benet i que estic segur que continuaran inspirant-nos. El monestir és sempre la casa de Déu i per tant la casa de tothom; per a uns, els monjos, de manera estable i pels altres, els hostes, de manera passatgera, com Jesucrist que passa; Montserrat és a més la casa de la Mare de Déu, de la Moreneta, de la Patrona de Catalunya, venerada per fidels i peregrins d'arreu, la casa on voldríem que tothom s'hi trobés bé. Aquest santuari és el do que Déu ha fet a la nostra comunitat i ens en sentim alhora responsables i agraiïts.

Gràcies en primer lloc al P. Manel Nin i Güell, bisbe titular de Carcàbia i exarca apostòlic per als catòlics de tradició bizantina de Grècia, que va acceptar presidir aquesta benedicció, amb qui ens uneixen llaços de fraternitat i que, aportant-nos una mica de la tradició de l'Orient Cristià ha fet més catòlica, més universal, aquesta nostra assemblea.

La comunió que personalment m'ha expressat el cardenal Joan Josep Omella, arquebisbe de Barcelona, la meua ciutat de naixement, que avui no pot ser amb nosaltres, i la presència del cardenal Lluís Martínez Sistach, arquebisbe emèrit de Barcelona, i del nostre bisbe de Sant Feliu de Llobregat, Mons. Agustí Cortés, juntament amb la dels arquebisbes de Tarragona i d'Urgell –a aquest darrer li dec l'ordenació presbiteral– més la presència de bisbes de totes les diòcesis amb seu a Catalunya i encara la del bisbe de Mallorca, i la de tots els preveres i diaques que sou aquí, ens fan adonar de la profunda eclesialitat a la qual estem cridats els monjos de Montserrat: al servei de

les parròquies, dels preveres i dels fidels. Un servei que compartim amb tants religiosos i religioses, que ens completem en la diversitat de carismes i que avancem junts en el discerniment de la voluntat de Déu.

The monastic family couldn't be higher represented in this celebration and I am most grateful to the most Reverend father Gregory, abbot Primate to have been able to attend it and to bring with him the communion and the prayer of the whole benedictine Confederation. Being just as we are a single monastery, your presence remind us that we are really part of something bigger than just us. Je remercie le Père Abbé Jacques Damestoy qui nous partage son amitié et celle de monastères français. También agradezco al Abad Guillermo, Presidente de nuestra congregación sublacense-cassinense, a nuestros hermanos abades y monjes de los monasterios hermanos de El Pualar, Silos, Leyre y Santa Brígida, que hoy nos acompañáis, así como la fraternitat dels abats i abadesses, monjos i monges dels monestirs catalans presents aquí amb qui compartim la missió de fer present i viva la vocació monàstica a la nostra terra catalana.

L'extensa representació del món civil, encapçalada pel president de la Generalitat, Molt honorable Sr. Pere Aragonès, la consellera de justícia, honorable Sra. Lourdes Ciuró, la Delegada del govern a Catalunya, Excma. Sra. Teresa Cunillera, la presidenta de la Diputació de Barcelona, Excma. Sra. Núria Marín, i totes les altres autoritats i representants d'entitats i mitjans de comunicació, ens recorden la nostra tradició de servei especial a la societat i al poble de Catalunya, que es fa present en tota la seva riquesa i varietat a Montserrat.

La nostra comunitat de monjos no és només a Montserrat. Som també monjos que ens dediquem a la nostra diòcesi de Sant Feliu de Llobregat o que vivim a les cases del Miracle, al Solsonès, i de Cui-xà, al Conflent, que animem la vida cristiana i espiritual dels seus territoris; monjos que vivim a Roma, col·laborant amb l'ateneu universitari de Sant Anselm; un monjo que és a l'Àfrica, a Uganda, intentant millorar la vida dels més pobres. Tots comencem aquestes setmanes una etapa nova. No canviarem tots de lloc ni de feina però sí que he demanat posar-nos junts a escoltar.

En la proximitat del mil·lenari del monestir, l'any 2025, hem de posar-nos a escoltar la veu de Déu, a escoltar-nos els uns als altres, a escoltar-vos a vosaltres, convençuts que si escoltem, sentirem alguna cosa. Amb la celebració del Mil·lenari de Montserrat, el proper 2025, volem precisament això, apropar Montserrat a la societat. Ens agradaria que tothom se sentís seva aquesta celebració. Som molt conscients que els mil anys de Montserrat són també mil anys d'una societat amb la qual han avançat conjuntament al llarg de la història. El Mil·lenari és, a la vegada, l'oportunitat de projectar Montserrat vers el futur. No comencem aquesta etapa des de zero. Aquí a prop reposen els abats que restauraren el monestir durant el segle XIX i feren el Montserrat modern. Els meus antecessors que són aquí, els PP. Abats Sebastià M. Bardolet i Josep M. Soler són la memòria viva del guiatge de la comunitat en els darrers més de trenta anys. Ja ho he fet públicament, però no puc deixar avui especialment d'agrair a Déu i a ell, els vint-i-un anys d'abadiat del P. Abat Josep M. Tenir-lo entre nosaltres, em dona una gran seguretat i un gran confort.

Tots ells, encapçalats pels màrtirs que avui commemorem, amb tots els monjos que ens han precedit des del cel o des de la terra, vetllen per nosaltres i intercedeixen davant del Senyor, perquè ens faci homes de pregària, d'acolliment i testimonis de bondat i de pau. Una comunitat que en aquests moments difícils, després de la pandèmia, sigui capaç de donar esperança veritable a tothom i solidaritzar-se amb els qui més en patiran els efectes.

Finalment voldria fer uns agraïments més personals als qui també sou aquí. A la meua mare que tinc el goig que m'acompanyi avui, i al meu pare, que ens va deixar fa just un any, a causa del Covid, als qui dec la vida, la fe i el primer amor a Montserrat i que és ben present. Als meus germans, cunyades, oncles i tota la resta de la família per tot el camí que hem fet junts i el que encara farem. Als amics, fidels durant tants anys i dels qui espero que continuarem essent senzillament amics. Al Germà Pere de la comunitat de Taizé, lloc essencial de la meua vida. To father Jonathan and to father Paul from the Church of England for so many years of friendship, and for taking the trouble to come from England to a

such long celebration being unable to understand a word of it. També agraeixo que sigueu aquí tants col·laboradors i treballadors de Montserrat tan propers en els darrers deu anys de la meua vida, en la meua tasca d'administrador-majordom i tots els qui formeu l'ampla família montserratina: els oblats, els confreres, els Antics Escolans.

Gràcies especialment a vosaltres escolans perquè ens heu ajudat a pregar amb la música i perquè ens feu passar tantes hores belles amb el vostre cant i ens demostreu la vostra capacitat de tirar endavant tants projectes extraordinaris tot i la vostra joventut. Em recordo de les vostres famílies i de la Capella, amb alguns dels quals compartíem fa "només" quinze anys, educació, concerts i viatges...

I a tots els qui sé que heu treballat molt per a garantir l'organització i la seguretat d'aquest acte. A tots gràcies de cor.

I vull acabar recordant dues persones importants a la meua vida i que avui no hi són a causa de la salut: mons. Antoni Vadell, bon amic de fa 25 anys, i el P. Ramon Ribera Mariné, formador meu al noviciat i al juniorat. Que puguin recuperar-se ben aviat.

I si m'he deixat algú, vulgueu perdonar-me. No ha estat amb mala intenció.

Posem-nos, doncs, en camí sota la mirada de la Mare de Déu, la Rosa d'Abril que des de Montserrat il·lumina la catalana terra, el món sencer i ens guia cap al cel.

ENS PARLA LA PRESIDENTA

Faustina Font Graells

En l'ocasió del diumenge Gaudete cada any la Faustina, en tant que presidenta dels Oblats benedictins de Montserrat, ens ha fet una breu reflexió iniciada sempre amb una felicitació als nous oblats, si n'hi havia, i acabada amb un bon desig nadalenc al pare abat (o al pare prior si l'abat no podia ser-hi), el qual prenia la paraula a continuació. Ens ha semblat que era enriquidor per a tots aplegar aquestes al·locucions en aquest Acull!. Per bé que la corresponent al 2011 ja va ser publicada a l'Acull! 117 la incloem també en aquest recull perquè sigui complet. I per tal de no perdre el context de cada any hem mantingut, encara que siguin molt semblants, les paraules inicials i finals de cadascuna.

Gaudete 2010

Benvolguts P. Prior Joan Carles, P. Consiliari, germans d'oblació i amics simpatitzants: Avui hem tingut el goig d'acompanyar la Mª Carme Soler i Serrano en la seva oblació; el compromís que ella ha pres ens recorda el nostre i això ens esperona a avançar en el coneixement i seguiment del Crist, fent servir com a eina fonamental la Regla de St, Benet. Et felicitem de cor i et desitgem que et trobis ben acollida.

La nostra comunitat d'oblats benedictins és ben diversa: som persones de diferents indrets, de diferents professions, actualment amb una gran majoria jubilats (però

no per això menys actius), i de diverses maneres d'enfocar la vida, però el que ens uneix és el desig d'aprofundir en el coneixement del Crist i apropar-nos a Ell amb humilitat, reconeixent la pròpia pobresa, però sobretot encoratjats per la seva gran misericòrdia. Crec que un mitjà per acostar-nos-hi és la pregària personal i comunitària; també considero la pregària un lli-

gam que ens uneix a tots nosaltres; a vegades se'ns fa difícil poder-nos trobar: ja sigui per la distància que ens separa, per la falta de temps, dificultats de salut..., però en canvi ens podem sentir molt propers amb aquesta pregària de comunió, d'intercessió i d'estima dels uns pels altres.

Que n'és d'important per a nosaltres tenir ben presents els malalts!

i també aquells oblats que viuen en residències i que tenen dificultats de mobilitat. Ells agraeixen les visites i les trucades telefòniques: les del P. Consiliari i les de molts de nosaltres. Segurament que mai no farem prou! ells són els que més necessiten de la nostra escalfor i companyia. Crec que és molt important que tots puguem participar d'aquesta germanor i acolliment perquè la nostra comunitat d'oblats avanci i creixi en l'amor de Déu.

M'agradaria tenir un record per a tots aquells que durant aquest any ens han deixat, alguns d'ells formaven part de la nostra comunitat des de primera hora i han estat actius fins a la darrera. Que a tots ells, Déu els hagi acollit amb una gran abraçada.

Vull felicitar, en nom de tots, els que avui fan cinquanta i vint-i-cinc anys de la seva oblació: la Teresa Viñas, Mª Teresa Creus Francesca Riera, Anna Ragon, Núria Torroja, Maria Xicola, Coloma Palau, Isabel Vilaseca i Francesca Garcia. Per molts anys!

Voldria agrair al P. Consiliari i a tots els monjos que ens acompanyen i ens fan descobrir amb els seus ensenyaments i sobretot amb la seva vida què és allò més important de la vida cristiana i allò més específic de la vida monàstica. Gràcies!

En nom de tots els oblats i simpatitzants vull desitjar al P. Abat, i a vostè P. Prior, al P. Consiliari i a tota la comunitat de monjos del Monestir de Montserrat i del Santuari del Miracle, unes Festes de Nadal ben plenes de pau i goig.

Gaudete 2011

Benvolguts pare Prior Ignasi, pare Consiliari, germans oblats i

amics simpatitzants: avui hem tingut la joia d'acompanyar en Francesc Hernández, de Barcelona, i en Gener Martí, de Castellar del Vallès, en la seva oblació; des d'ara formen part de la nostra comunitat d'oblats benedictins de Montserrat; els felicitem, doncs, i desitgem que es trobin ben acollits enmig nostre.

Permeteu-me, aquesta vegada, fer una reflexió personal en veu alta: Com viure la solitud amb esperança cristiana?

Els oblats tenim ben present que som persones que desitgem unir-nos al Crist a través de la pregària, especialment en l'Eucaristia, però no per això no ens manquen moments en què per l'etapa de la vida en què ens trobem experimentem en el nostre ésser la solitud.

Jo em pregunto: per què ens trobem sols? Perquè no hem trobat la persona adequada per a compartir la vida o bé per l'absència d'un ésser estimat...? perquè aquella energia i força que sentíem dins nostre mentre ens acompanyava, ara ens falta...? És com si ell o ella ens la donés, aquesta força, i així superàvem totes les dificultats, angoixes i preocupacions amb coratge i esperança, i/o pels molts

anys compartits amb estimació i l'enyorament que sents sense la seva presència.

Quan vivim aquests fets a voltes se'ns fa molt difícil sortir del dolor profund per la pèrdua, i tenim la sort de trobar amics que ens conforten i ens acompanyen en la nova situació que ens cal viure i afrontar.

En el viure quotidià se'ns plantegen molts dubtes: crec en la resurrecció, crec que quan morirem ens retrobarem amb els éssers estimats? Quan em vénen aquests pensaments demano al Senyor que m'ajudi a tenir fe, a creure, a creure-m'ho! El desig hi és..., altrament la nostra vida seria ben pobra sense l'esperança d'un més enllà..., sense aquella mirada i abraçada que tots desitgem veure-la i sentir-la quan la nostra vida humana s'acabi.

Si Jesús és el Mestre que ens ensenya, el Pastor que ens guia, el Metge que ens guareix i a través d'Ell el Pare ens consola, no hem de témer res: li tenim plena confiança.

Aquesta experiència personal em fa adonar, una vegada més, de la necessitat d'Amor que tenim com a criatures plenes de mancances, de

febleses, amb una gran pobresa, i que sense l'escalf d'aquest "Amor" som incapaços de fer un pas. Si aquesta pobresa ens ajuda a tornar-nos més humils i a deixar-nos portar pel camí que Ell ha dissenyat per a cadascú de nosaltres... benvinguda!

Com a comunitat que som ens podem desitjar mútuament que així com "l'Amor del Crist" és la nostra escalfor que ens ajuda a avançar, nosaltres ho siguem els uns per als altres, acompanyant-nos en les necessitats, en les penes i també en les alegries.

I ara m'agradaria recordar els nostres germans oblats que fa vint-i-cinc anys de la seva oblació: Monserrat Casanovas vda. Costafreda, Francis Molins, Maria Vilà vda. Vallverdú, Rosa Claret vda. Coll, Carme Freixes vda. Pallejà, Maria Padró vda. Palau, Antoni Ramon vdu. Mimó, el matrimoni Tomàs Boixet i Pilar Sallés, i Teresita Tomàs. Els felicitem ben de cor!

Voldria tenir, finalment, un record per tots aquells germans que durant aquest any ens han deixat. Que gaudeixin de la Pau del Crist!

En nom meu i de tots els oblats i simpatitzants, vull desitjar al

P. Abat, a vostè P. Prior, al P. Consiliari i a tota la comunitat dels monjos de Montserrat i del Miracle, unes Festes de Nadal ben plenes de goig i de pau.

Gaudete 2012

Benvolguts: P. Abat Josep Maria, P. Consiliari, germans oblats i amics simpatitzants. Aquest any, a diferència d'altres anys, no hem pogut acompanyar cap nou oblat, però per a nosaltres la dominica Gaudete és sempre un dia festiu perquè ens retrobem oblats i amics simpatitzants, i això ens omple d'alegria. Com també ens omple de goig que en aquest moment hi ha quatre persones que ja han iniciat la preparació per fer l'oblació l'any vinent si Déu vol.

Amb motiu d'aquesta "Festa" he fet una reflexió per a mi mateixa i per a vosaltres si us hi voleu afegir.

El Pròleg de la Regla de sant Benet comença: *Escolta, fill...* Jo em pregunto: sé escoltar? Com escolto... el Crist, el germà...? Personalment més difícil el discerniment d'allò que crec haver entès quan he escoltat. Davant del dubte, m'ajuda demanar-li al Crist que

em mostri allò que vol amb claredat, perquè me'n pugui adonar: és un deixar-te portar... i en un moment determinat pots o no veure-hi clar.

Continua el verset: *Escolta, fill, les prescripcions del mestre, parar-hi l'orella del cor, i acull de bon grat l'exhortació del pare amorós i posa-la en pràctica;*... Aquesta exhortació va adreçada als monjos, però també a nosaltres, els oblats, i a tots aquells que tenen el desig de seguir caminant amb l'ajuda de la Regla de sant Benet. A mi m'interpel·len especialment aquests mots: *Acull de bon grat;* fins on som capaços de fer-ho: el germà, l'amic, aquell que coneixem poc però que té necessitat no tant de quelcom material com d'un petit gest d'estima per part nostra: un somriure, una mirada..., perquè s'adoni que per a nosaltres és important...? Si aquesta actitud d'acolliment envers aquestes persones és quelcom que "l'escolta" m'ha deixat entreveure amb una llum tènue, cal demanar-li a Déu amb pregària ben insistent que jo sigui un bon instrument de l'acolliment de Déu.

Així, cal que estiguem sempre a punt per obeir-lo amb els dons que ha posat en nosaltres, en aquest camí d'obertura dels nostres ulls a la llum de Déu, i, per tant, cap als altres; cal que escoltem amb orella ben atenta allò que cada dia ens repeteix la seva veu que clama: *Si avui sentiu la seva veu, no enduriu els vostres cors, i, encara, Qui té orelles per escoltar, que escolti què diu l'Esperit a cadascun de nosaltres que formem part de l'Església.*

Ben segur que us heu adonat com en aquesta petita reflexió sobre: *Escolta, fill,*... i sobre el que ha de produir en nosaltres aquesta escolta: Obrir-nos a l'acolliment en

un temps tan difícil com el que vivim, he anat intercalant versets del Pròleg de la Regla benedictina amb alguns pensaments que m'ajuden a aprofundir la importància que té aquesta actitud d'acolliment envers els altres en la vivència quotidiana.

També voldria tenir un record per a tots aquells germans oblats i familiars traspasats durant aquest any. Que gaudeixin de la mirada del Crist.

En nom meu i de tots els oblats i simpatitzants vull desitjar-li a vos-tè, P. Abat, al P. Consiliari i a tota la comunitat dels monjos de Montserrat i del Miracle, unes Festes de Nadal plenes de pau i de goig.

Gaudete 2013

Benvolguts P. Abat Josep Maria, P. Consiliari, germans oblats i amics simpatitzants. Aquest any hem tingut el goig d'acompanyar quatre "nous oblats" en el dia de la seva oblació: en Pere Jané i la Montserrat Lledó de Barcelona, la Maria Masats, de Castellbell i el Vilar, i la Maria Vilalta, de la Selva del Camp; els felicitem de cor: per molts anys!

Avui voldria aprofitar que ens trobem per comentar-vos la nostra participació al IIIr. Congrés mundial d'oblats Benedictins, celebrat a Roma del 4 al 10 d'octubre d'enguany. Hi participarem el P. Jordi, en Jordi Gubern, la Serafina Poch i jo mateixa, amb més de 200 persones vingudes de tots els continents. El lema del Congrés era "ESCOLTA", la 1a paraula, com sabeu, del Pròleg de la Regla: l'oblat ha d'estar atent al món, a la realitat que ens envolta, l'ha d'escoltar per no ser insensible a les seves necessitats. Va haver-hi dues ponències entorn d'aquesta temàtica.

La 1a la féu la germana benedictina Mary John Mananzan, de Filipines. Va remarcar que si en la "lectio divina", la meditació, la pregària i la contemplació, som capaços d'escoltar, veurem com aquesta escolta transforma la nostra vida, i és aleshores quan *veritablement entrarem en acció. Ora et labora*, prega i treballa. En aquesta escolta el "Silenci" té una gran importància ja que és l'oïda del cor. Hem de procurar espais per afavorir-lo, perquè penetri la veu del creador al nostre cor. La resta de la conferència fou una constatació i una denúncia de la gran pobresa, injustícia, desordres polítics i problemes crònics del nostre món.

La 2a la féu el P. Michael Casey, monjo trapenc, australià. Em van cridar l'atenció aquestes idees: l'objectiu de Déu en fer-se "Carn", i a través de la "Paraula" (dita i escrita), és que puguem conèixer-lo i estimar-lo servint els altres; així comprendrem millor el món en què vivim i hi ajudarem a fer conèixer Déu. El "Verb" s'ha encarnat en el context d'una humanitat que viu en un moment concret: el nostre. La lectura de la Paraula és l'aliment de la fe i ens esperona a viure-la enmig del món a través d'unes accions concretes. La fe autèntica

és perseverant i comporta fidelitat activa, fins arribar a la plenitud al moment de la mort. Ens hem de relacionar constantment amb Déu: Ell és el nostre guia i ens sosté. La "Paraula" de Déu ens porta a anar més enllà del que ens pensàvem; els passos que fem són com cercles concèntrics que ens fan arribar a la contemplació. Descubrim a través de la "Paraula" nous horitzons que ens porten a nous camins. El procés de la lectura és com una partida de tennis: el text ens porta a una experiència i l'experiència ens porta al text. En els Actes dels Apòstols això es fa evident. La "lectio divina" reforma les nostres vides: som persones immerses en una societat que vivim en continuïtat i enmig dels altres; prenem decisions, tenim tasques a fer dintre l'església i el Crist ens convida a perseverar. Cal redimir el temps que vivim: com a membres de l'Església ens cal ajudar aquesta redempció amb les nostres obres. Desitgem-nos, doncs, que amb l'ajuda del Crist siguem capaços de dur-ho a terme.

Vull felicitar, en nom de tots els oblats, aquells que commemoren els 50 anys d'oblació: el matrimoni Josep Ballbé i Rosa Carrera, de Terrassa. És oportú de recordar la

Roser Galbete, morta encara no fa un any i que també ara faria 50 anys d'oblació, perquè era tia del nou oblat Pere Jané. I també felicitem les que enguany compleixen 25 anys d'oblació: la Conxita Benet, la Montserrat Llenes, la Mª Carme Marchueta, la Mª Carme Oller i la Petra Ruiz.

I em plau també recordar tots els nostres germans oblats que han mort durant aquest any. Que puguin contemplar el rostre de Déu i gaudeixin de la seva mirada.

En nom meu i de tots els oblats i amics simpatitzants, vull desitjar al P. Abat, al P. Consiliari i a les comunitats de monjos de Montserrat i del Miracle, unes festes nadal·lenques plenes de goig i de pau.

Gaudete 2014

Benvolguts pare abat Josep Maria, pare consiliari, germans oblats i amics simpatitzants.

Avui hem tingut el goig d'acompanyar en la seva oblació la Maria Carme Gisbert, de Barcelona, l'Antoni Pallejà, de Santa Coloma de Gramenet, i en Joan Ramon Pujol, de Benissanet; des d'ara formaran part de la nostra comunitat d'Oblats Benedictins de Montserrat; a tots tres, la nostra felicitació i els desitgem que es trobin ben acollits enmig nostre.

En les trobades de novicis dediquem una part important a aprofundir la virtut de la humilitat, que hom

podria dir que sembla que sigui la plenitud de totes les virtuts. Si m'ho permeteu me'n voldria fer ressò.

Per a sant Benet la humilitat té un contingut profundament evangèlic; per això tots nosaltres hem de fonamentar-la en la humilitat de Jesucrist. Això ens demanarà anar configurant la nostra vida amb la del Crist.

No podem pensar que per a ser humils només ens cal un esforç de la voluntat; el que ens cal és reconèixer amb senzillesa la necessitat de ser salvats. Per tant, quan fem l'experiència del nostre nores davant de Déu comencem a ser lliures, i aleshores la força de l'Esperit Sant fa que, en no trobar obstacles, pugui configurar-nos, treballar-nos, com Ell vol i ajudar-nos a construir la nostra vida.

Amb el guiatge de sant Benet, la humilitat és com un arbre que enfonsa les arrels; així, les arrels agafaran la saba de la terra, l'arbre creixerà i serà capaç d'afrontar totes

les situacions que sorgeixin en el medi ambient en què viu: fred, calor, calma, tempesta, vent... Igualment nosaltres, si vivim la nostra vida amb la convicció que tot el que som ens ve de Déu i que sense Ell no podem res, aprendrem a viure amb senzillesa i humilitat tots els esdeveniments que se'ns presentaran: malaltia, dubtes, desert, pèrdua de ser estimats, solitud, vellesa (amb les seves xacres afegides)...

Si fem de la humilitat una actitud de vida, una disposició, reconeixent les nostres defallences, mancances, però també els dons rebuts, sabrem posar-nos al servei de l'altre: del germà, del qui no coneixem però que ens necessita, d'aquell que un somriure nostre pot obrir a l'esperança...; ens anirem configurant i arrelant com l'arbre en el medi ambient en què viu; aleshores l'arbre de la nostra vida es farà valent, robust i també serà com una casa que té una porta per la qual tothom hi podrà entrar i ser-hi acollit. Altrament, si les arrels petites de l'arbre no s'enfonsen perquè no les reguem ni les assaonem, l'arbre molt probablement malviurà i la nostra vida no tindrà sentit.

Per a poder anar construint la nostra vida amb humilitat, llibertat i que tingui sentit, hem de tenir l'anhel insistent de la unitat interior, vull dir viure coherentment entre allò que pensem, allò que creiem i allò que fem. Per a mi el secret és l'acceptació de Déu en la pròpia vida, de la seva mirada que ens penetra. Ens sentirem lliures per l'amor de Déu i això ens estimularà a la caritat envers els germans. Ens ajudarà a ser humils l'acceptació serena i lúcida de nosaltres mateixos: dels propis límits, de les pròpies qualitats, i treballant per amor al servei de Déu i dels altres. Això ens donarà una pau

molt fonda i serem capaços de transmetre-la àdhuc enmig de les dificultats i contratemps. Tot això desitjo que siguem capaços de viure-ho amb paciència, sense defallir, sabent que tenim Crist al nostre costat i que ens hi ajudarà.

Tinguem un record per tots els oblats i familiars difunts que han mort durant aquest any, que gaudeixin de l'abraçada del Crist.

Vull desitjar-vos a tots –pare abat, pare consiliari i germans oblats i simpatitzants– unes festes de Nadal plenes de pau i de joia. Li agrairé, pare abat, que en nom de tots ho transmeti a tots els monjos de Montserrat i del Miracle. Gràcies!

Gaudete 2015

Benvolguts pare prior Ignasi, Consiliari, germans oblats i amics simpatitzants. Avui hem tingut el goig d'acompanyar en la seva oblació en Jaume Duran, l'Eulàlia Grivé i l'Alexandre Ruano; des d'ara formen part de la nostra comunitat d'Oblats Benedictins de Montserrat; a tots tres la nostra felicitació i els desitgem que es trobin ben acollits enmig nostre.

En les “Trobades i Recessos” tant dels oblats com dels novicis aprofundim sobre la Regla de St. Benet. Els capítols IV, V, VI i VII són una descripció d'actituds fonamentals perquè tota criatura, tu i jo, pugui ser capaç de dialogar amb el creador. Ell pren la iniciativa, però jo li responc; Ell em parla i jo l'escolto, i jo també li parlo a través de la pregària.

Tots sabem que St. Benet recomana als monjos que cada dia es trobin per pregar i no només una vegada sinó set; potser als oblats

ens resulta una mica complicat, però també és cert que durant el dia, més d'una, dues o fins i tot més de set, tenim un petit pensament que ens recorda que Déu hi és. En la pregària li expliquem allò que portem al cor: els nostres desigs, les nostres alegries, les nostres penes i decepcions... Recordo que el P. Jordi parlant de la pregària amb els novicis ens comentava una col·lecta d'un diumenge, que si ho vaig entendre venia a dir: Senyor, per tal que ens concediu allò que demanem feu que demanem allò que Vós voleu concedir-nos. Però per ser-ne capaços cal purificar el nostre cor.

La pregària és una invitació a la conversió. Jesucrist amb el seu evangeli ens ensenya en què ha de consistir la meua conversió. Quan escolto l'evangeli em va ensenyant el camí d'aquesta conversió. Gràcies a Jesucrist vaig aprenent a pregar. Quan els deixebles demanen a Jesús que els ensenyi a pregar els ensenya el “Prenostre”; i sant Benet ens insisteix que cada dia fem nostra aquesta pregària.

Si mirem bé el Prenostre, ens mostra un camí de relació de Déu com a Pare, a qui nosaltres admirem i a la vegada desitgem que estigui sempre amb nosaltres (igual

que quan som petits tenim admiració i ens sentim aixoplugats només amb la presència del nostre pare). “Pare nostre que esteu en el cel, vingui a nosaltres el vostre Regne” i quan diem “faci's la vostra voluntat”, posem en pràctica el desig que el P. Jordi ens va comentar: Que el nostre cor sigui capaç de demanar allò que Vós voleu concedir-nos.

Sóc capaç de perdonar-me i així podré perdonar els germans que m'han ofès?. “Perdoneu les nostres culpes així com nosaltres perdonem els nostres deutors”. Sóc misericordiós amb mi i amb els altres, sabent-me compadir de les meves i de les seves febleses? La pregària ens pot ajudar a veure els altres amb ulls de Déu i pot trencar barreres.

L'inici del “Prenostre” ja ens ensenya que és una pregària d'intercessió per a tots els homes, no només per a mi. No tan sols cal pregar per l'altre sinó amb l'altre.

Quan amb el P. Jordi visitem germans oblats grans o amb dificultats de mobilitat o malalts en residències o bé a casa, sempre ens comenten que s'uneixen a Montserrat i a nosaltres mitjançant la pregària, ja sigui la que escolten per ràdio Estel o per internet o bé

la que fan individualment; per a mi aquesta és la “comunió dels Sants” viscuda ja aquí. És d’agrair amb la calidesa i estima que ens reben. Mai no farem prou per a ells!; és allò que sant Benet diu en el capítol del bon zel (72): “Que s’avancin a honorar-se els uns als altres” i “que practiquin desinteressadament la caritat fraterna”. Que tots sapiquem dur-ho a terme.

Voldria tenir un record per tots aquells germans oblats i amics simpatitzants que durant aquest any ens han deixat. Que hagin rebut l’abraçada de Crist i gaudeixin de la seva PAU!

En nom meu i de tots els oblats i amics simpatitzants, vull desitjar al pare prior, al P. Consiliari i a les comunitats de Montserrat i del Miracle, unes Festes de Nadal plenes de goig i de pau.

Gaudete 2016

Benvolguts P. Abat Josep Maria, P. Consiliari, germans oblats i amics simpatitzants. Aquest any no hem tingut el goig de poder acompanyar cap nou oblat en la seva oblació, però per a nosaltres la “Domínica Gaudete” és un dia festiu en què ens retrobem i recordem el dia de la nostra oblació, encara que alguns l’haguessin feta en una altra data.

Amb motiu d’aquesta trobada, doncs, he fet una reflexió per a mi i per a tots vosaltres, si us hi voleu afegir. En el c. IV de la Regla sant Benet ens fa una exposició de quins són els instruments de les bones obres, de tot allò que ens cal tenir en compte per a viure la vida creixent; és un recull de virtuts i actituds que ens fa bé meditar i procurar de viure-les, per així

assemblar-nos més al Crist que volem estimar i honorar.

La primera eina és: Estimar el Senyor Déu amb tot el cor, amb tota l’ànima, amb totes les forces. I la segona: Estimar el proïsme com a si mateix. Totes les altres eines, per a mi, estan relacionades amb aquestes dues.

N’he triat algunes per a fer-ne memòria: No allevar fals testimoni; honorar tothom; no tenir engany al cor; no donar una pau fingida; no abandonar la caritat; no tenir gelosia i defugir l’altivesa. Aquestes eines em semblen molt importants en la relació amb els germans. En la 1a. lectura de diumenge passat, d’Isaïes, em van fer reflexionar especialment aquestes frases: “Aquell dia, la soca de Jessè tallada traurà un rebrot, naixerà un plançó de les seves arrels. No judicarà per les aparences ni decidirà pel que senti dir; farà justícia als desvalguts, sentenciarà amb raó a favor dels pobres del país”. I penso: que bo si ho sabéssim fer nosaltres!

I són igualment importants les eines per a la relació amb Déu: No anteposar res a l’amor del Crist; dir la veritat amb el cor i amb la boca; posar l’esperança en Déu i, com a cloenda, no desesperar mai de la misericòrdia de Déu.

Totes aquestes eines ens han de servir per anar avançant en el camí de la vida, però a vegades se’ns fa difícil viure-les, degut a la nostra flaqueza i també al moment que vivim: estat d’ànim, malaltia, solitud, mort d’un ésser estimat, dificultats econòmiques i de treball per als més joves i per als de mitjana edat..., però si no defallim, i sobretot si tenim l’esperança posada en Déu, ell ens ajudarà i la nostra vida es transformarà i trobarem la pau

en el cor. Hem de pensar que cadascú és únic per a Ell; som tan importants que va morir a la creu per a cadascú de nosaltres.

Crec que l’última eina és clau. En l’evangeli de Lluc, en les paraboles del fill pròdig, del bon samarità i en el diàleg del bon lladre amb el Crist a la creu, hi trobem reflectida la gran misericòrdia de Déu. I en el c. 6è llegim: sigueu misericordiosos com ho és el vostre Pare. Ens cal deixar-nos envair per la seva gran misericòrdia. En la mesura que ens deixem omplir de la misericòrdia de Déu, serem capaços d’acollir els altres amb misericòrdia.

Fa pocs dies que es va cloure “l’any de la Misericòrdia”: us desitjo i em desitjo que, emparats sota el mantell blau de la Verge de Montserrat, aprenguem a ser misericordiosos amb els nostres germans.

Voldria tenir un record per als germans i familiars que durant aquest any ens han deixat; i ben especialment l’Emília Mas i la Rosa Casablanques, que han mort aquesta setmana. I també, és clar, el pare Salvador, antic consiliari nostre, que va morir fa dues setmanes. Que hagin rebut l’abraçada d’aquest Déu tan misericordiós.

En nom meu i de tots els oblats i simpatitzants vull desitjar al P. Abat, al P. Consiliari i a les comunitats dels monjos de Montserrat i del Miracle, unes Festes de Nadal plenes de Pau i Amor.

Gaudete 2017

Benvolguts: P. Abat Josep Maria, P. Consiliari, germans oblats i simpatitzants: Avui hem tingut el goig d’acompanyar 7 germans nostres en la seva oblació, els felicitem

de cor i els encoratgem a continuar aquest camí avui iniciat amb il·lusió i sobretot amb alegria, desitjant-los que sempre es trobin ben acollits per tots nosaltres.

Essent aquestes oblacions un motiu de joia per a la nostra comunitat, m'ha semblat important exposar el que ha representat per a elles i ells, el desig de fer-se "Oblats Benedictins de Montserrat", i què els va impulsar a començar aquest camí, iniciat el diumenge de la "Domínica Laetare"; que de fet vàrem començar abans d'aquesta entrada a la comunitat, amb la preparació que hem dedicat, un dissabte de cada mes, al coneixement i aprofundiment de la "Regla de St. Benet", per a poder dur a bon terme "l'oblació benedictina". Per redactar les línies següents m'he servit del que ells mateixos m'han fet arribar, tal com els vaig demanar.

La vocació els ha vingut per a diferents camins, però en tots hi ha dos trets en comú: voler configurar-se amb el Crist, (tal com tradueixo les seves paraules), i el segon: el contacte que varen tenir i tenen amb Montserrat. La majoria han conegut i admirat des de petits la bellesa de la muntanya, l'han gaudit i n'hi ha que encara la gaudeixen cada dia perquè viuen de cara a la muntanya. Ha estat un referent per a la seva vida: la coneixença d'algun monjo que els ha tocat per la seva manera de viure: en el tracte, l'acolliment, l'ensenyament. La bellesa de les celebracions litúrgiques, tal com es viu a Montserrat: amb els cants dels monjos i els dels escolans; amb les lectures que es llegeixen en els caps de setmana i les vigílies de Festes i els dies festius, a l'hora de Vespres, després de la capitula: de Pares de l'Església i autors postconciliars. Els autors d'aquestes lectures a Montserrat,

sempre, tots són actuals. No cal dir i molt especialment en la "litúrgia de la Paraula" que ens va endinsant i instruint perquè coneguem el sentit de les "Escriptures" i així puguem conèixer millor Déu, a través de Jesucrist i endevinar el que ell vol per a nosaltres, d'aquesta manera ens anem introduint a la celebració de l'Eucaristia com a cim de la pregària. Tots aquests elements o vivències ens ajuden i ens interpel·len a sentir-nos necessitats d'aprofundir més en la nostra vida cristiana. A algun la vocació li ha vingut per l'estimació i la proximitat d'algun familiar oblat, que veient la seva manera de viure la vida, li ha fet plantejar la seva "oblació", ja que per a ell, des de petit, el seu model de vida és Jesucrist; d'altres la pèrdua d'un ésser estimat els ha fet reflexionar i, havent conegut els oblats a través d'algun viatge o de "Recessos i Trobades" els ha animat a prendre aquest compromís per donar-se més a Jesús i trobar aquella "Pau" que tant necessitem al dia a dia per tirar endavant la nostra vida. Per la majoria la descoberta de la riquesa de la "Regla de St. Benet", com si fos una "segona Escriptura", dins de la "Sagrada Escriptura", i amb els valors, actituds i virtuts a què ens convida: escolta, obediència, humilitat, estimació, disponibilitat i sempre acompanyats amb la pregària; d'altres en la recerca constant de Déu, ara consideren que a través de l'oblació pot fer que aquest Jesús sigui més proper; també aquells que tenen necessitat d'una espiritualitat més profunda, acompanyats amb el guiatge d'algun monjo o sacerdot, ja que degut a la gran secularitza-

ció de la nostra societat, els ha dificultat el trobament amb Déu i poder ésser llum en el nostre món.

Agraeixo, doncs, a tots els "nous oblats", la seva disponibilitat a respondre'm per escrit el perquè de la seva oblació i així poder escriure aquesta reflexió. M'han emocionat les vostres confidències i la vostra confiança. Moltes gràcies!

L'any 1992, l'any a Montserrat de les "pedres vives", escaient-se el IV Centenari de la Basílica, fórem 4 els qui vàrem fer l'oblació: un xicot, en Joan Ferrer, que degut a una malaltia terminal es va anticipar a la dels altres tres i la féu al "Cambri" el mes d'agost en una cerimònia molt emotiva; el mes de setembre ja moria. Els altres tres la férem el dia de Sta. Llúcia en què s'esqueia el tercer diumenge d'Advent, la "Domínica Gaudete". Dos d'aquests tres vàrem ser el meu marit, en Sebastià, i jo (ell ja traspassat a finals de maig del 2011) i l'altra persona, la Roser Foz, una senyora més gran que nosaltres, ara ja difunta. Per a mi és important haver arribat a aquests 25 anys i a la vegada emocionant per a la pèrdua

del meu espòs. Aquests 25 anys de seguiment de la “Regla Benedictina”, procurant anar aprofundint en el seu coneixement i intentant (encara que amb tantes mancances per part meva) de dur-la a terme, m’han ajudat que aquell compromís que per a mi va representar fer l’oblació, com si fos una segona “confirmació” des del meu baptisme, m’obris a l’esperança d’un “Déu misericordiós”, que m’eixamplés el cor per acollir els meus germans i que sense adonar-me’n cada dia tingués més necessitat de pregar. També he tingut el goig de sentir-me acompanyada sobretot espiritualment, però també humanament, en el camí que Déu ha volgut per a mi durant aquests 25 anys. En dono gràcies a Ell i a tots els qui m’han ajudat!

Pare Abat, Pare Consiliari, les comunitats de Montserrat i el Miracle, en nom meu i dels meus germans oblats i simpatitzants, els desitgem unes “Festes de Nadal” plenes de Pau i goig i un any 2018 ple de bé i prosperitat.

xa. Acabo de desitjar als nous oblats que es trobin ben acollits enmig nostre. La Regla de sant Benet ens parla moltes vegades de l’acolliment. Llegim al c. 53 (“Com s’han d’acollir els forasters”) que “tots els forasters que es presenten han de ser acollits com el Crist, ja que Ell un dia dirà: era foraster i em vau acollir”. Què vol dir per a nosaltres “acollir”? Acceptar incondicionalment l’altre, amb la seva manera de ser i amb la seva manera de fer, sense engany, sense hipocresia, acceptant les diferències familiars i culturals; honestament i humilment.

I sant Benet afegeix: “com el Crist”; aleshores cadascú ha de pensar: Qui és el Crist per a mi?

c. 53: “I que a tothom es tributi l’honor convenient, sobretot als germans en la fe i als pelegrins”; amb això ens està dient que ens cal anar a fons en les actituds cristianes que la Regla ens subratlla, com la humilitat i la caritat; és a dir, homes i dones que sapiguem posar pau i que siguem capaços de donar tendresa i de rebre-la, de saber perdonar i perdonar-nos. Totes aquestes actituds requereixen un camí de treball, d’esforç i de continuïtat.

Intentaré fer una petita pinzellada sobre com, al meu entendre, hauríem d’acollir els germans. Sant Benet, quan parla de l’acolliment, vol que tinguem una actitud desinteressada envers l’altre, i ben especialment quan aquest altre és un desconegut. És important, doncs, que quan una persona ens coneix per primera vegada vegi en nosaltres unes persones sinceres i acollidores, però al mateix temps hem de ser prudents i discrets. Crec que és molt necessari l’escolta: més que parlar molt de nosaltres, cal que sapiguem escoltar, sobretot allò que l’altre desitgi i ens vulgui explicar.

Gaudete 2018

Benvolguts P. Abat Josep Maria, P. Consiliari, germans oblats i simpatitzants: Avui és un dia de joia, hem tingut l’alegria d’acompanyar 4 germans nostres en la seva oblació, els felicitem de cor i els encoratgem a continuar aquest camí iniciat amb il·lusió i esperança, desitjant-los que sempre es trobin ben acollits enmig nostre. També fem festa perquè diversos de nosaltres, i alguns que no han pogut venir, celebren els 25 anys d’oblació per molts anys!

Ara us llegiré amb veu alta unes reflexions que em faig a mi matei-

Segur que cadascú ho diria a la seva manera, la manera que nosaltres, llegint l’evangeli, com estem convidats a fer, hem anat interioritzant, i als oblats ens ajuda tenir els instruments de la lectio divina i la pregària. És fent la lectio que descobrirem en sant Mateu (25,35) allò d’“era foraster i em vau acollir”, com ens ho recorda la Regla.

Sant Benet ens convida a esmerçar-nos en aquesta tasca tan gratificant d’acollir l’altre, sense posar per la nostra part cap entrebanc per a la relació, sempre fonamentada en un gran respecte envers l’altre i mai etiquetant d’entrada aquella persona que no coneixem. I tal com ens diu ell en el v. 2 del

Al llarg de la vida aprens a valorar totes les persones; davant del Crist cadascuna és única, original i molt estimada. Per això em pregunto: per què jo no l’haig d’estimar? Si fóssim capaços de mirar-nos les persones sempre amb amor tenint present que són per a nosaltres el Crist, no trobeu que la convivència canviaria i que nosaltres caminàriem amb el cor eixamplat?

Us desitjo i em desitjo que amb l’ajuda i la misericòrdia del Crist, anem aprenent a ser acollidors.

En nom meu i de tots els oblats i simpatitzants, desitjo al P. Abat, al

P. Consiliari i a les comunitats de Montserrat i el Miracle, unes Festes de Nadal plenes de pau i de joia, i un Bon any Nou!

Gaudete 2019

Benvolguts P. Abat Josep Maria, P. Consiliari, germans oblats i simpatitzants: Avui és un dia de joia, hem tingut l'alegria d'acompanyar 2 germans nostres en la seva oblació, els felicitem de cor, els encoratgem a continuar aquest camí iniciat amb il·lusió i esperança, i els desitgem que sempre es trobin ben acollits enmig nostre.

Com cada any us llegiré unes reflexions que em faig a mi mateixa. El Pròleg de la Regla de St. Benet és molt ric en exhortacions perquè el monjo o bé nosaltres els oblats, que tenim el desig de seguir el Crist acompanyats per aquesta Regla, els tinguem en compte.

En el v. 4 ens diu: *en qualsevol cosa bona que comences a fer, demanant-li en pregària ben insistent que Ell la dugui a terme.* Aquest verset es pot complementar amb el que St. Benet ens diu des dels versets 29 al 32: *Els qui amb el temor del Senyor no s'envaneixen de la seva bona observança, ans, considerant que no poden fer ells sols el bé que hi ha en ells mateixos, sinó que el fa el Senyor, glorifiquen el Senyor que actua en ells, tot dient amb el profeta: "No ens doneu la glòria a nosaltres, Senyor; no a nosaltres, sinó al vostre nom".* Per tant quan fem una obra bona no ens hem de creure que l'hem feta sols, sinó que Déu l'ha feta a través de nosaltres.

En el v. 17 ens diu: *Si vols la vida veritable i perpètua, guarda't la llengua del mal i que els teus llavis no parlin amb engany; decanta't del mal i fes el bé, cerca la pau i segueix-la.* Aquest verset el podem relacionar amb el 26, que ens diu: *Aquell que*

diu la veritat al fons del cor i no enganya amb la llengua; és a dir que el nostre parlar ha de ser sincer i net. St. Benet ens ho repeteix, ens ho recalca i clou aquesta reflexió encara en quelcom més extraordinari i que crec que ens costa: *aquell que no fa mal al proïsme ni admet cap ultratge contra ell;* aquesta és la resposta que St. Benet fa quan li demanem que els mostri el camí per poder arribar al Regne. Tan de bo en siguem capaços!

En els versets 20 i 21 diu: *Mireu com el Senyor amb la seva bondat, ens mostra el camí de la vida: Cenyits doncs els nostres lloms amb la fe i amb l'observança de les bones obres fem els seus camins seguint el guiatge de l'Evangeli.* Aquí crec que la fe i les bones obres són les paraules clau, sense elles ens resultaria encara més difícil avançar seguint els camins de l'Evangeli. A mi em plau demanar-la: que em mantingui la que tinc i si pot ser que me l'augmenti.

Perquè totes aquestes exhortacions les puguem dur a terme, en el v. 45 ens recomana que establim una *escola del servei diví.* En el comentari que va fer el P. Miquel Estradé sobre el Pròleg, ens explica que "una primera necessitat per a l'escola és l'existència d'un mestre", ell ens diu que no es tracta ni d'un professor ni d'un catedràtic. El professor explica, el catedràtic pronuncia. El mestre mira de conèixer el noi, o el jove, o l'home amb totes les seves possibilitats i en tots els seus aspectes i els construeix i els fa desenrotllar. Nosaltres, els oblats, tenim la gran sort de tenir mestres: el nostre Consiliari, el P. Abat en les reflexions espirituals que ens fa en les festes importants i/o algun altre monjo que ens guia en aquesta escola del servei del Senyor: en l'atenció a Déu, la renúncia per esdevenir disponibles, el retorn a Déu seguint el Crist obedient, la pregària del qui se sap estimat per endavant. No venim al monestir

per pouar ciència, sinó a deixar-nos fer, perquè com diu St. Pau a la 1a. carta als Corintis (8,1): *El coneixement enorgulleix, mentre que l'amor edifica.* Tota la nostra vida d'oblats serà un fer camí, i sabent que la maduresa no l'aconsegurem mai del tot, però gràcies a l'ofici diví amb la pregària i la lectio, aprendrem a no anteposar res al servei del Crist.

Amb aquests bons desigs per a tots, en nom meu i de tots els oblats i simpatitzants, desitjo al P. Abat, al P. Consiliari i a les comunitats de Montserrat i el Miracle, unes Festes de Nadal plenes de Pau i de Joia, i un Bon Any Nou!

Gaudete 2021

Benvolguts P. Prior Bernat, P. Consiliari, germans oblats i simpatitzants: Avui per la nostra comunitat és un dia de joia, hem tingut l'alegria d'acompanyar la Ma. Teresa Ribas i Forgas en la seva oblació, la felicitem de cor i l'encoratgem a continuar aquest camí iniciat amb il·lusió i esperança i li desitgem que sempre es trobi acollida enmig nostre.

L'any passat no vam poder trobar-nos ni en la "Domínica Laetare" ni en la "Gaudete" i aquest any tampoc no ho poguérem fer en la "Domínica Laetare", degut a la pandèmia, però gràcies a Déu avui sí que ens hem pogut trobar.

Per a la majoria de nosaltres que estem acostumades a viure soles, el fet d'estar recloses sense poder sortir per tal de no encomanar-nos el coronavirus, o sortir el mínim per poder comprar el que és necessari per a viure, ens va afectar molt i hi van haver molts moments difícils per a la solitud que aquest fet accentuava. No sé a vosaltres però a mi el que més em va costar era no veure les persones estimades o conegudes i no poder compartir-hi

les vivències d'aquells dies: angouxa, por a l'imprevist, a l'evolució de la pandèmia, en la qual van morir tantes persones: coneguts, oblats, amics i potser fins i tot algun familiar, i en la terrible solitud en què van morir, només acompanyades per alguna persona dels sanitaris que en tenien cura. D'altres també van lluitar molt amb la malaltia i se'n van sortir després de molts mesos hospitalitzats.

En aquells moments ens alleujava la trucada d'algun familiar o amic per demanar-nos com ens trobàvem i com ho portàvem... o també que ens enviessin algun whatsApp...; no cal dir les cartes de comunió del P. Jordi i les trobades online en les quals ens podíem veure i escoltar les vivències i els consells del nostre consiliari i també els dels nostres metges: la Ma. Carme Gisbert i en Jaume Duran que ens posaven al corrent de les dificultats i les conseqüències de la malaltia i de la importància de protegir-se màximament.

Crec que estareu d'acord que aquells dies ens convidaven a la reflexió interior, a viure el silenci i la pregària: de súplica, d'acció de gràcies. El silenci, segons el P. Miquel Estradé, com a disciplina de l'òida té dues línies de treball: escoltar el món, no viure-hi d'esquena, i escoltar el nostre interior; per tant és un mitjà de comunicació i de comprensió.

En tots aquests mesos ens va fer un gran bé poder-nos connectar a través d'internet a les pregàries de Laudes, Missa i Vespres de la comunitat de monjos de Montserrat, ens vam sentir en comunió amb ells i

aquest fet ens enfortia en la nostra feblesa.

És tradició de les comunitats de monjos que s'amarin de la Paraula de Déu, que se la facin seva i sempre ajudats en el seu discerniment per un altre monjo que els fa de guia espiritual. Nosaltres els oblats ens hauríem d'esforçar a conèixer i aprofundir millor aquesta "Paraula", també ajudats per una guia amb unes pautes donades per persones expertes que viuen la seva vida cristiana meditant-la i procurant dur-

la a terme.

La pregària benedictina està fortament arrelada en la Bíblia (és contemplativa), ens porta a veure totes les coses del món amb els ulls de Jesús. La funció de la pregària és canviar el nostre cor. En el capítol XX de la Regla sant Benet ens hi parla de la reverència en la pregària, de com hem de pregar: ens diu que és un contacte personal amb Déu, és un diàleg, una conversa. En un diccionari d'espiritualitat llegei-

xo que aquesta conversa és una relació de Tu-jo i de jo-Tu. Podríem dir: Tu ets i jo sóc gràcies a Tu i em convides a viure en Tu. En aquesta conversa parlem amb el cap, amb el cor i amb el cos. La pregària ens demana puresa de cor, un cor només enganxat a la presència de Déu. Serem escoltats en la pregària no perquè parlem molt sinó per aquesta puresa de cor.

Aquestes reflexions m'agradaria poder-les meditar sovint, per a viure-les al dia a dia i així enmig de les dificultats que ens van sorgint al llarg de la nostra vida ens sentíem enfortits per aquesta "Paraula de vida", aquesta pregària i aquest silenci indispensable per a fer-les nostres. Aquest és el meu desig també per a tots vosaltres.

Vull felicitar el P. Abat Manel en nom meu i de tots els oblats i simpatitzants, per la seva elecció, desitjar-li molts anys d'abadat i dir-li a través del P. Prior, ja que no li ha estat possible acompanyar-nos avui en la nostra Festa, que preguem perquè pugui dur a bon terme la seva tasca de "Pare dels monjos". Per molts anys!

També voldria tenir un record per totes les persones que durant aquesta pandèmia han mort, que la llum i la mirada del Crist les il·lumini.

En la proximitat de les Festes de Nadal us desitgem, P. Prior –i us demanem que transmeteu aquests nostres desigs al P. Abat i a les comunitats de monjos de Montserrat i del Miracle– uns dies plens de pau i de joia. I que el proper any 2022 sigui venturós per a tots.

ENS PARLA EL CONSILIARI

Jordi Castanyer Bachs

El 27 de març de 2020 el pare Jordi ens feia la primera d'un seguit de cartes que ha anat anomenant "cartes de comunió" i que hem anat rebent, per correu electrònic o per correu postal, tots els oblats a més d'una vintena de simpatitzants. Tretze en total, de moment. L'estructura de la carta sol ser sempre la mateixa: breu introducció, reflexió doctrinal –bíblica, litúrgica, benedictina... sovint en sintonia amb celebracions del moment–, comentari d'alguna notícia i alguna informació i, finalment, esment d'alguns textos adjunts a la carta. Ens ha semblat que no era sobrer, en aquest *Acull!*, copiar-hi algunes d'aquestes reflexions que sempre fa bo de recordar i més en el context en què surt aquest número: Sant Benet, Laetare, Setmana Santa i Pasqua. I hi afegim, encara, finalment, una homília que el pare Jordi va fer en una *Vetlla Pasqual*.

Sant Benet i Laetare (27-març-2020)

Dissabte, efectivament, és sant Benet, la festa que en recorda la mort, allò que litúrgicament n'anomenem el trànsit, el traspàs, i que tradicionalment és situat el 21 de març del 547 per bé que diversos historiadors el situen uns 8 o 10 anys més tard. És el papa sant Gregori (540 aprox. – 604) qui més ens parla de sant Benet; concretament hi dedica, sencer, el II volum de la seva

obra "Diàlegs". El comença així: *Hi hagué un home de vida venerable, beneït per la gràcia i Benet de nom. L'original llatí diu: Fuit vir vitae venerabilis, gratia Benedictus et nomine.* Alguna vegada ja hem explicat que aquí l'autor juga amb el nom llatí *benedictus*, que tant vol dir Benet com beneït, tant pot referir-se al nom com a l'adjectiu; és el que en català passa, per exemple, amb el nom i adjectiu "modest" i

podríem dir, d'algú, que és modest de nom i de fets. Aquell home, doncs –ens diu sant Gregori–, es deia Benet (*Benedictus*) i era beneït (*benedictus*). Per això Gregori l'anomena sovint "l'home de Déu". Us agradarà, si mai en teniu l'ocasió, llegir aquesta obra; la traducció que en tenim més a l'abast és la que en va fer el nostre pare Bernabé, amb una bona introducció i diverses notes, però ignoro si encara està a

la venda (*Benet, l'home de Déu*, col. El Gra de blat, n. 126 – Publicacions de l'Abadia de Montserrat). Cap al final del llibre ens diu, sant Gregori, que Benet *va escriure una Regla dels monjos, remarcable per la seva discreció i molt clara de llenguatge. Si algú vol conèixer més en detall el seu tarannà, podrà trobar en l'ordenament d'aquesta Regla totes les accions del seu mestratge, perquè el sant home no pogué pas ensenyar altrament de com visqué*. No podem dir que la vida de Benet sigui una encarnació de la Regla però sí que, d'acord amb això que diu Gregori, podem subratllar la gran coherència amb què segur que vivia el nostre sant.

En el calendari litúrgic romà no consta aquesta festa. De fet és la més antiga i l'única que els benedictins, amb poques excepcions, celebràvem fins que la reforma litúrgica del II concili del Vaticà establí, el 1969, la data de l'11 de juliol, data també molt antiga en què era recordat el trasllat de les

reliquies de sant Benet des de Montecassino a Fleury, on hi ha el monestir benedictí de Saint-Benoît-sur-Loire (aquesta és una qüestió l'explicació de la qual no puc pas ara ampliar). De fet quan Pau VI, el 1964, va proclamar sant Benet patró d'Europa ja es col·locà aquest record del patronatge a l'11 de juliol. També hi influí el fet que el 21 de març s'escau sempre en plena quaresma. Sigui com sigui, les comunitats benedictines no hem pas deixat de celebrar –llevat d'algunes vegades que la data s'escau en plena setmana santa– també aquesta festa del Trànsit del nostre pare sant Benet. Festa que, com ja sabeu o us n'adonareu, té textos propis. Com que difícilment cap de vosaltres els tindrà (no els trobareu pas a la Litúrgia de les Hores) m'he permès de copiar-los, els més importants, i enviar-vos-els en un document a part; així ho podreu anar seguint bé, tant si feu sols les Laudes i les Vespres com si les feu units a Montserrat. Per poc fami-

liaritzat que un estigui amb la Regla o amb el text diguem-ne biogràfic de sant Gregori o amb la Paraula de Déu és fàcil veure-hi, sobretot en les antífones, referències a vegades ben explícites que potser comentaré en alguna altra carta. I més endavant faré el mateix amb l'Ofici de l'11 de juliol.

I diumenge serà la dominica Laetare, tan estimada per la família dels oblats perquè és, juntament amb la Gaudete, una de les dates en què més colla de nosaltres ens trobem a Montserrat, acompanyats sempre per una bona colla de simpatitzants i familiars. Que bonica, la litúrgia de la Laetare! Em plau d'aturar-m'hi una mica, com si estiguéssim plegats passant una bona estona. Fixeu-vos que ja només de començar, a les I Vespres, després de l'himne, la litúrgia ens farà cantar com a primera antífona: “Quina alegria! Anem a la casa del Senyor”. I és que, passat ja el llinyar de la mitja Quaresma, se'ns fa

posar l'esguard al bell cim del camí: la Pasqua! Sí, us ho he dit moltes vegades: el sentit de la Quaresma és que ens encaminem cap a la darrera fita; ens hi encaminem i ens hi preparem. Talment com podem veure tota la nostra vida com un seguit de fites, de crides, que ens van conduint cap a la VIDA, cap a la PASQUA. Un llibre que va escriure el nostre pare Miquel Estradé, justament sobre la mort, el va titular "La darrera crida". I la segona antifona, extreta de la carta de Pau als Efesis que llegirem diumenge, ens farà cantar, també amb perspectiva pasqual: "Desvetllat, tu que dorms, ressuscita d'entre els morts i Crist t'il·luminarà". Aquest "desvetllat" em recorda tant aquella insistència de sant Benet, ja en el Pròleg, a estar atents, a no badar! (vv. 8, 13, 21-22, 44). I, prou que ho sabem, el nom que té aquest IV diumenge de Quaresma li ve del primer mot del cant d'entrada de l'Eucaristia, cant que combina Isaïes (66,10-11) amb el salm 121: "Laetare, Jerusalem"; en català diem: "Alegreu-vos amb Jerusalem...". Sí, la Pasqua és a prop, i això fa exultar el cor de l'Església, el cor de cada cristià; no hi som, encara, com tampoc no som a la darrera crida, però la tenim a tocar, la Pasqua, la Vida; i enmig de la vall de llàgrimes per on anem fent camí la litúrgia ens proposa una gran clariora; la boira escampa. Però el camí continua... Atents, doncs, als textos d'aquest diumenge –i sense menyspreuar el preciosíssim relat joànic del cec de naixement, com una catequesi: "sóc la llum del món"– segur que hi trobareu, encara, d'altres expressions d'alegria.

Setmana Santa. Nucli de la nostra fe (9-abril-2020)

Som en plena setmana santa, a les portes del que anomenem el

Tríduum pasqual, en què celebrem allò de més important que creiem els deixebles de Jesús: que no és mort sinó que viu! Són tres les celebracions litúrgiques que ens disposem a fer: el darrer Sopar dels apòstols amb Jesús, el record de la Passió del Senyor i la Vetlla Pasqual. Tres celebracions amb un contingut teològic i bíblic de primera magnitud. És veritat que enguany, a diferència d'altres anys, no les podrem viure formant comunitat real amb altres germans en la fe, a les parròquies, a Montserrat o allà on fos. Però això no hauria de fer minvar la comunió entre tots i amb tots els cristians d'arreu del món. Potser al contrari i tot! Que ens ho impedeixi una toxina o un virus microscòpic que, com aquell qui diu, atura el

món ens ha de portar a una profunda humilitat. Almenys perquè ens fa sentir febles –i tan forts que ens pensem ser!–, ens fa sentir ignorants –i tan savis que ens creiem!–, ens fa sentir iguals: aquest més que minúscul virus no distingeix entre el primer i el tercer món ni entre pobres i rics ni entre autoritats i súbdits. Ens uneix, doncs, en la petitesa, en la fragilitat; i tant de bo en la consciència que els homes no som els amos de la naturalesa; ens en servim, sí, però a condició que en siguem servidors respectuosos. Però bé, no és d'això que volia ara escriure sinó que vull reflexionar sobre el nucli de la nostra fe que ja us anunciava a l'inici de la carta. Quin és el nucli de la nostra fe? Em sembla important de fer-nos

aquesta pregunta, amb sinceritat; la resposta que hi donem és la que donarà sentit a la celebració d'aquest temps culminant de la litúrgia cristiana, que és la Pasqua.

El cristià és l'home que creu en Déu? Sí, però no cal ser cristià per creure en Déu: hi ha milions de persones que hi creuen i no són pas cristianes; i no únicament en països llunyans, sinó també, prou que ho constatem, aquí, a casa nostra. El cristià és l'home que creu en una vida que no acaba en la mort? Sí, és clar, però tampoc no cal ser cristià per creure en un més enllà: també hi ha molts homes i dones que hi creuen sense ser cristians. El cristià, doncs, és el qui creu en un cert

tipus de comportament, basat en l'amor, en la justícia, en la veritat...? Sí, naturalment, també això és veritat, però encara una altra vegada hem de dir que tampoc no cal ser cristià per creure en l'exigència d'un camí d'amor, d'un camí de lluita per la justícia, en la recerca de la veritat... Hi ha moltíssimes persones –més enllà i tot de si es consideren o no religioses– que hi poden creure i que, de fet, procuren viure així; tantes vegades ho comentem en el sentit del bon exemple que ens donen.

Totes aquestes respostes, doncs, no aclareixen prou el que és la nostra fe. I encara podem afirmar que tampoc no bastaria de dir que el

cristià és algú que vol inspirar i fonamentar la seva vida en la Paraula i en l'exemple de Jesucrist. Certament que el cristià –la paraula ja ho apunta– es defineix en relació, en referència, a Jesucrist. Però per a nosaltres Jesucrist no és –no ho ha de ser– únicament Mestre i Guia, Exemple i Camí. La nostra fe ens demana un pas més, un pas d'una importància i, diguem-ho clar, d'una dificultat decisives.

La pregunta sobre la nostra fe té una resposta precisa i concreta: ser cristià és creure en la Resurrecció de Jesucrist, amb totes les seves conseqüències. Creure que Jesús de Natzaret, el fill del fuster, després de seguir el seu camí tot anunciant la gran i bona notícia –que això vol dir “evangeli”– del Regne de Déu, per ser-hi fidel fins a l'extrem va acceptar el camí de la creu amb una fe, amb un amor i amb una esperança plenes. I que per això Déu Pare el va ressuscitar, és a dir, li va donar aquella plenitud de Vida que ell havia anunciat, constituint-lo així Senyor, Font de Vida, per a tots els qui creurien en Ell.

Aquest és el nucli de la nostra fe; aquest és el fonament de la nostra vida cristiana. Ho anirem sentint en les lectures de tot el temps pasqual: “Jesús de Natzaret, el crucificat, ha ressuscitat”; “per què busqueu entre els morts aquell qui viu?” I els deixebles es van dient els uns als altres: “hem vist el Senyor”. I sant Pere, en el seu discurs als jueus, no els parla per exemple del sermó de la muntanya o de les benaurances sinó que els diu: “Aquest Jesús que vosaltres vau crucificar, Déu l'ha ressuscitat, l'ha constituït Senyor i Crist; tots nosaltres en som testimonis”. I encara, al cap d'uns anys, quan el governador Festus exposarà al rei Agripa el cas

de Pau, que ell ja se'l trobà empresonat, li dirà, senzillament, que “els acusadors tan sols mantenien amb ell algunes controvèrsies sobre la seva religió i sobre un tal Jesús, que ha mort, i que Pau afirmava que encara viu”. En una paraula: el que va trasbalsar les primeres generacions cristianes, i el que en provocà la persecució, no fou pas cap tipus de moral, per bons o estranys que poguessin semblar alguns comportaments, sinó aquest testimoniatge: “Jesucrist és viu, nosaltres l'hem vist”. Feliços, però, nosaltres si ho creiem sense haver-lo vist! La nostra fe ja no es fonamenta en la visió directa, sinó en l'audició del testimoniatge dels primers deixebles: hem vist el Senyor!

Naturalment, aquesta modesta reflexió sobre allò que és el fonament de la nostra fe seria pura xerrameca si d'alguna manera no s'expressava en la nostra vida. Fe i Vida –no ho hem d'oblidar mai– són dues cares d'una mateixa realitat; no creiem paraules buides, paraules que no hagin de tenir una incidència ben concreta en la nostra manera de fer. Sant Jaume, en la seva carta, afirma que “si no es demostra amb les obres, la fe tota sola és morta”.

Per què “carta de comunió”? Significat del mot oblat (15-setembre-2020)

Aquesta és ja la 5a de les cartes que vaig convenir a dir-ne “de comunió”. No és que fos un nom, aquest, que l'hagués pensat gaire; n'hauria pogut dir “carta del mes” (pretenia fer-la mensual), “carta circular” o de qualsevol altra manera. Però espontàniament em va sortir dir-ne “de comunió”, segurament perquè això era –i continua essent– allò que em motivava a

escriure-us, tal com ja us deia en la primera carta. En efecte, de la mateixa manera que en trobar-nos de tant en tant a Montserrat o a Lestonnac us dic que m'agrada de reveure-us, de retrobar-nos –ja quasi és un meu ritual dir-vos-ho, segur que ho recordeu– també ara, en escriure-us, podeu estar segurs que em plau molt estar una estona –força més llarga del que us pot semblar en llegir-me– amb vosaltres, i no solament com a grup, en general, sinó ben en particular amb cadascú, bo i posant-vos a tots nom i rostre. Però cal anar un xic més enllà: no es tracta només de sentir la comunió jo, com a consiliari, amb vosaltres sinó que pretenc i desitjo que sigui enfortida la comunió entre tots, entre vosaltres i amb Montserrat. És veritat que la comunió s'alimenta i s'enforteix amb els contactes personals, i és bo que els practiquem tal com ja feu (trobades, celebracions, trucades, correus...), però atesa la situació de vellesa, de solitud, de llunyania de molts de vosaltres convé que cap oblat benedictí de Montserrat, absolutament cap, no pugui sentir-se interiorment oblidat, distant, sinó en plena comunió fraterna amb tots, en la pregària conjunta i en aquella mena de record que perquè és sincer, cordial, viu, esdevé

ben fàcilment també pregària. Permeteu-me, doncs, que insisteixi en això que acabo de dir de la “pregària conjunta”: procureu –sempre en la mesura de les vostres possibilitats– no descurar la pregària litúrgica, tan eclesial i concretament tan benedictina, fer sempre que pugueu les Laudes i les Vespres, a l'hora que us vagi millor o units a la nostra comunitat per mitjà de la ràdio o d'internet. No podem oblidar que ser oblat benedictí no és en primer lloc formar part d'un col·lectiu (Associació, Fraternitat...) sinó que té alguna cosa de consagració espiritual i de comunió amb una comunitat monàstica –de pregària, doncs–, concretament, en el vostre cas, amb la de Montserrat.

Tot escrivint les darreres línies pensava en la força que té el mot mateix “oblat”. És veritat que és un mot culte, que no té un ús habitual ni popular –fins alguna vegada alguns hem imaginat alguna altra manera de denominar-nos–, però em sembla que és possible aprofundir la identitat de l'oblat, allò que és, a partir precisament del nom; o, almenys, aproximar-nos-hi. La paraula “oblat” ve del llatí *oblatus*, que és el participi del verb *offerre*, que vol dir “oferir”. La trobem en el c. 59 de la Regla tot i que sant

Benet no s'hi refereix als oblats tal com els concebem actualment sinó als infants que, d'acord amb un costum de l'època ara impensable, eren *oferts* pels seus pares a un monestir, la qual cosa Benet mira de regular amb el seny que li és característic i, més endavant, al segle IXè, aquest costum serà modificat substancialment. Ja al segle VIIè consta la vinculació de laics a alguns monestirs formant part de la família monàstica; els noms que se'ls dona i les condicions d'aquesta vinculació varien segons els llocs i les èpoques. Aviat hi ha la clara distinció entre els anomenats oblats regulars, que viuen al monestir, i els oblats seculars, homes i dones que sense viure amb la comunitat s'hi senten fortament vinculats en el seguiment de l'esperit de sant Benet. A finals del segle XIXè s'acaba de perfilar aquesta distinció i mentre van minvant els regulars –a Montserrat el darrer que hi ha hagut va morir el 1965– augmenten els seculars en molts monestirs: a Montserrat foren establerts el 1907. Però deixem la història i tornem a l'origen i a l'ús del nom “oblat”. Si teníem l'ocasió de repassar el text llatí del missal, tant l'actual com potser encara més el preconiliar, ens adonaríem com hi sovintegen els mots *oblatio* i derivats i *offerre* amb les seves formes verbals, sempre amb aquest sentit d'ofrena, d'oferir, fins al punt que la paraula “oblata” podia i encara pot designar les espècies del pa i del vi que han de ser “ofer-tes” durant la missa o, en un sentit més ample, l'almoïna que es pot donar, que es pot oferir, de cara a allò que cal per al culte. I, encara, són moltes les vegades que, sempre amb aquest sentit, trobem a la versió llatina de la Bíblia aquests mots que ens suggereixen ofrena, do, present, sacrifici... no oblidant mai, però, que l'ofrena, el sacrifici, l'oblació que

Déu vol és guardar la seva llei al fons del cor, fer la seva voluntat, tenir un cor penedit (salm 40,7-9; 51,18-19; 69,31-32). Us convido a estar especialment atents als textos de la missa (oracions i pregàries eucarístiques) i a sentir-hi de tant en tant, i a “escollar-la amb l'orella del cor” (RB, Pròleg,1) la paraula “oblació” i, ben sovint, la paraula “ofrena” que pràcticament, doncs, són sinònimes; i així que les sentiu pugueu dir-vos a vosaltres mateixos: soc oblat, soc oblata, doncs soc ofrena! “Que ell faci de nosaltres una ofrena eterna a fi que obtinguem l'herència amb els vostres escol·lits...” (preg. euc. III); “Santifiqueu, doncs, aquestes ofrenes fent que hi davalli el vostre Esperit...” (preg. euc. II). Mireu encara, per exemple, l'Oració sobre les ofrenes d'alguns diumenges: “...accepteu l'oblació que els vostres fills us presenten...” (XVI); “...santifiqueu aquestes ofrenes... i feu de nosaltres mateixos una ofrena (=oblació) en honor vostre” (XVIII); “...que aquestes ofrenes siguin per a vós una oblació pura...” (XXXI). Quan en el parlar habitual podem dir d'algú que té una “actitud oblativa” estem dient que és algú generós, acollidor, sacrificat, entregat, pròdig, després, caritatiu, desinteressat, magnànim... Ja veieu si en tenen, d'abast i de profunditat, els mots oblat i oblació! I nosaltres –jo també m'hi poso– ens anomenem així! Ho som?

4 mots del Pròleg (11-maig-2021)

Les comunitats benedictines –i les que segueixen sant Benet (cistercenques, etc.)– tenim el costum de llegir cada dia un fragment de la Regla de sant Benet; ell mateix, en certa manera, ho prescriu (66,8). El tenim, el text, distribuït per cada

dia de manera que el llegim sencer durant 4 mesos, 3 vegades cada any. Aquests dies, d'ençà del primer de maig, estem llegint el Pròleg, que acabarem dissabte. Ja sabeu que aquest Pròleg és una peça magistral –paraula que ve del llatí *magister*, és a dir mestre–, que, en paraules de l'abat Cassià, “no és una introducció abstracta a un text jurídic, sinó una de les pàgines més profundes i atractives de la Regla”. Us convido a rellegir-lo i, si en teniu l'ocasió, a llegir i assaborir el comentari que hi fa l'abat Cassià mateix en el llibre que probablement teniu tots (“Regla de sant Benet, amb glosses per a una relectura de la Regla benedictina”, pp. 9-14 i 155-160). Recordeu allò que us dic tan sovint, que encara que la Regla i els comentaris mateixos de l'abat es refereixin sobretot a monjos no us ha de costar gens trobar-hi, pouar-hi, ensenyaments valuosos per a tota vida cristiana, tal com afirma l'abat Cassià mateix: “...pot ser font de vida autèntica... no sols per als monjos sinó per a molts homes i dones que cerquen d'aprofundir la dimensió contemplativa i comunitària necessària per a desenrotllar com cal tota vida humana que aspiri a l'autenticitat i a la plenitud” (p. 154). Em plau, ara, de subratllar-ne ben simplement uns pocs mots que, entre molts d'altres, ens suggereixen horitzons amples de reflexió:

1) *Escolta* (v. 1): Estar atent a la veu de Déu és un tema comú de cap a cap de la seva Paraula (Dt 6,4-9; Is, 51,7; Sl 50,7; 81,9; Ap 3,20; i tants i tants d'altres). Però és que també nosaltres demanem a Déu que ens escolti, com si no ho fes permanentment! D'això darrer els salms en van plens (4, 6, 55, 64, 119, 143, i mol·tíssims altres). Sense oblidar que escoltar Déu comporta escoltar el

qui tenim a prop, estar-hi atent, tal com sant Benet ho recorda ben sovint.

2) *Pregària* (v. 4): tot és do, tot és gràcia; podem tenir bons desigs, bons propòsits, però ens cal saber que només Ell, Déu Trinitat, ho durà a terme si així ens convé. La pregària demana humilitat, confiança (vv 29-32 i 41). Pregària de petició? Sí, és clar; però també, i sobretot, pregària d'acció de gràcies, de lloança. Els salms en són una autèntica escola, fins i tot de la pregària de queixa (88, per exemple). Sant Benet no fa cap tractat de pregària, però sí que ens en suggereix algunes actituds bàsiques (cc 19, 20, 52 i en algun altre).

3) *Córrer* (vv. 13, 44 i altres): amb aquest mot o d'altres de semblants com deler, aixecar-se, avançar-se, afanyar-se, progrés... sant Benet no fa sinó estimular a viure aquella actitud tan evangèlica pròpia del deixeble de Jesús

(Mt 4,20; Lc 1,39; 19,5-6). Fora mandra, fora queixes, fora excuses de mal pagador; Benet vol disponibilitat, promptitud, bon zel.

4) *Escola* (v. 45): ja des del Pròleg, efectivament, Benet planteja la vida monàstica –i qui diu la monàstica diu la del cristià– com un camí, un treball, un ofici que es va aprenent en un obrador (c. 4,76 i 78), en una escola. Aquesta idea em sembla també bàsica, diria que fins i tot per a tota vida humana que vulgui ser madura. Humanament, cristianament, ens anem fent; mai no som acabats, mai no rebem un títol o un diploma final, sempre ens hem de sentir –perquè ho som, jo i també els altres– deixebles, aprenents, novicis (fins postulants i tot!), per més que hàgim fet l'oblació o la professió. També experimentar la feblesa, la incoherència, l'error, és font de creixement. Fora l'autocomplaença, doncs, però també fora tot desànim.

Elecció nou abat **(2-octubre-2021)**

Aquesta vegada em poso a escriure-us ben poc després de la darrera carta. Ho justifica sobretot la recent elecció de l'abat Manel i la seva benedicció ja molt propera. Us en parlaré. Però abans vull resumir-vos un xic la primera xerrada que vaig fer en la Trobada a Montserrat ara fa quinze dies.

No va estranyar a ningú que la primera, que solc dedicar sempre a algun aspecte de la Regla o, més en general, de l'espiritualitat benedictina, aquesta vegada la dediquéss a glossar la figura de l'abat tal com ens en parla sant Benet (cc. 2 i 64), per al qual l'abat ve a ser l'eix del monestir. En efecte, en certa manera podem dir que tot depèn de l'abat: formar els monjos (cc. 4-7), organitzar l'Ofici diví (8-20; cf. també 43,1), convocar els germans (3), escollir el majordom i el prior (31 i 65), disposar les possibles

EL GOIG DE PASQUA ÉS EL GOIG DE L'AMOR (homilia Vetlla Pasqual)

*Exultin de joiatots els àngels del cel,...
Que la terra també s'ompli d'alegria,...
perquè avui la foscor ja s'ha esvaït.
També s'ha d'alegrar la mare Església,
ornada amb l'esclat d'aquesta llum.
Que el cant joia de tot el poble
ressoni en aquesta sagrada nau.*

Així, amb un esclat de joies tots hem encetat, aquesta nit, l'anunci de la Pasqua. Estem celebrant, en efecte, la festa cristiana més important, aquella vers la qual convergixen totes les altres al llarg de l'any. Quin poble no té, entre d'altres festes, la seva festa major? Doncs bé, la festa major del poble de Déu és la Pasqua! Hi celebrem l'esdeveniment clau de la vida cristiana: Jesús, el Crist, no és mor sinó que viu! En Ell, Déu ens ha mostrat fins a quin punt ens estima. Déu és amor, i si ja n'és una prova el fet mateix que ens hagi creat i que ens hagi marcat amb el seu segell més propi —és a dir, la capacitat de donar i de rebre amor— n'és una prova encara més gran, més definitiva, que s'hagi fet un de nosaltres en la persona de Jesús de Natzaret, i que per mitjà d'Ell, el Fill únic, ens hagi rescatat, ens hagi fet passar de la mort a la vida. *L'amor de Déu s'ha manifestat enmig nostre quan ha enviat al món el seu Fill únic, perquè visquem gràcies a ell* (1Jn 4,9). Al·leluia!

La joia del cristià, aquell goig gens superficial, gens passatger, que nia en el seu cor, més enllà de les foscores i de les defallences de cada dia, arrenca del fet pasqual, de la mort i resurrecció de Jesucrist. Dit d'una altra manera, partint ara del fet fonamental: el qui no solament

penes i fins l'excomunió i admetre novament el monjo reprès (23-30, amb una atenció especial al c. 27, i 43-46), tenir cura dels malalts, dels ancians i dels jovenets (36-37), i també de les coses materials (32-34, 54-55, 57), i del menjar (39-41) i del treball (48), procurar una bona observança quaresmal (49), vetllar per l'hospitalitat (53), rebre la professió dels monjos (58), admetre els forasters (61) i escollir els qui han de ser ordenats preveres (62), no descurar l'ordre de comunitat (63) i les relacions fraternes entre els monjos (70-72); fins les coses materials s'han de rebre del pare del monestir (33,5).

Us convido a llegir els dos capítols que he esmentat al començament, el 2 i el 64. Per això m'abstinc d'anar-ne precisant els versets i em limito a subratllar les diverses funcions principals que Benet preveu que accomplixi l'abat, no oblidant mai que *hom creu, en efecte, que fa les vegades del Crist al monestir* (2,2): mestre i doctor; pastor, tot inspirant-se en passatges bíblics com ara Ez 34,1-31 i Jr 23,1-6; servent i administrador de la casa de Déu, aspectes aquests que recolza en Lc 12,42-46 i en Mt 24,45-51 i que

concreta en virtuts com ara la prudència, la moderació, la misericòrdia, la calma...; bon metge (els cc. 27 i 28 són ben importants i explícits); pare espiritual.

Elecció de l'abat: pocs detalls puc dir-vos-en que no sapigüeu. La sessió capitular per a l'elecció, presidida per l'abat president de la nostra Congregació, va començar la tarda del dia 14 de setembre i va continuar el matí del 15, dia en què va ser elegit com a nou abat el pare Manel Gasch Hurios. Ja des d'aquell mateix moment, un cop acceptada l'elecció, ell passava a ser el qui regia —el qui servia— la comunitat en totes les coses. El que en podríem dir presa de possessió va tenir lloc a la sala capitular just abans de Vespres del mateix dimarts. El més important és que tot el procés, des de setmanes abans, va ser viscut amb molta serenor, discreció i fraternitat. Ara, i després de parlar i d'aconsellar-se amb els monjos, anirà prenent les decisions i fent els canvis més convenients. Una pregària, doncs, per ell i per tota la comunitat.

afirma amb els llavis sinó que creu que Jesucrist, el crucificat, viu per sempre, aquest tal no pot sinó viure contínuament en la joia, en la pau, en l'acció de gràcies, en la festa. En la joia de saber-se salvat, en la pau de saber que la mort ha estat definitivament vençuda, en l'agraïment de sentir-nos —perquè ho som, units a Jesucrist— autèntics fills de Déu; en la joia, doncs, de poder dir a Déu: Pare. És més, el nostre és el goig mateix de Déu, i és el goig mateix que sentia Jesús precisament poc abans de la seva pasqua: *Us he dit tot això perquè la meua joia sigui també la vostra, i la vostra joia sigui completa* (Jn 15,11). El goig de Déu, el goig de Pasqua, el goig del cristià. I, tant de bo, el goig de tot el món. Al·leluia!

No serà massa bonic, tot això? Aquest llenguatge, no és potser evasiu de la realitat que ens envolta? No hi ha una excessiva eufòria, en tot plegat? Són els interrogants de sempre, d'abans i d'ara. Avesats com estem a tants anuncis que ens metrallen amb promeses de felicitat fugissera que són, doncs, autèntiques enredades, no ens acabem de creure que Déu sí que té per a nosaltres, per a tu i per a mi i per a tota la humanitat, aquesta veritable bona notícia: sóc amor, et sóc amic, i ningú no té un amor més gran que el qui dóna la vida pels seus amics (Jn 15,13). El drama del món no és no creure en l'existència de Déu sinó que els qui diem que hi creiem no ens acabem de creure que Déu ens estima, que Déu estima el món, que Jesucrist, el Déu fet home, el Déu-amb-nosaltres, no ha vingut a condemnar sinó a salvar. Ens en malficiem. O potser intuïm que creure en un Déu enlairat no sabem ben bé on, la tasca del qual hauria acabat amb la creació, que Ell contempla-

ria impassible, és molt més còmode, molt menys exigent, que no pas creure en el Déu que en Jesucrist ens ha mostrat fins a quin punt arriba la follia del seu amor; senzillament, com a autèntics fills, sense límits. Massa bonic? Eufòria evasiva? No siguem desmemoriats: fa ben poc que el contemplàvem ajupit davant dels deixebles, bo i rentant-los els peus, com un servent, o enlairat en un patíbol, com un malfactor, morint per donar vida. Aquest, i no cap altre, és el nostre Déu. Al·leluia!

La joia de pasqua, doncs, la joia que tant proclamem al llarg d'aquestes setmanes, fins a Pentecostès, la joia que cada cristià, i tota l'Església, ha de sentir en l'íntim del seu cor i que ha de manifestar amb la seva vida, és, a imitació de Jesucrist —*fa més feliç donar que rebre*, diu que va dir (Ac 20,35)—, la joia de l'amor, la joia del perdó, la joia del servei. El goig que prové de donar la vida, de perdre-la, per recobrar-la en tota la seva plenitud. El goig de veure que l'espiga surt, ufana, únicament si la llavor s'ha deixat colgar: *si el gra de blat, quan cau a la terra, no mor, queda sol; però si mor, dóna molt de fruit*. El goig de passar pel món fent el bé. El goig de proclamar, si cal amb la paraula però sobretot amb la vida, allò que hem vist i que hem sentit de part de Déu. És l'alegria fonda que prové de les actituds solidàries, fraternes, que prové no de mirar-se a un mateix —l'egoisme porta a la mort— sinó de mirar cap als altres. Primer, l'altre: això és l'amor, això és el goig. *L'amor consisteix en això: no som nosaltres qui ens hem avançat a estimar Déu; ell ens ha estimat primer i ha enviat el seu Fill com a víctima que expia els nostres pecats* (1Jn 4,10). Per això sant Pau ens dirà:

avanceu-vos a honorar-vos els uns als altres (Rm 12,10). És l'alegria que ens prometen les benaurances: *Feliços els pobres en l'esperit, feliços els humils, feliços els qui treballen per la pau, feliços els compassius, feliços els nets de cor...* (Mt 5,3ss). I aquesta alegria, la que prové de l'amor, ningú no ens la prendrà. Al·leluia!

Tot és do, tot és gràcia. Ho és la vida i ho és la fe. Però també ho és l'amor. I la joia i la pau que en provenen. No és, doncs, a còpia de voluntarisme i de bons propòsits que anirem fent-nos nostres aquests sentiments i aquestes actituds que, a imitació de Jesucrist, han d'anar amarant les nostres vides. I això, per més que sigui també veritat que ens hi hem d'esforçar, perquè Déu no ens mira pas com uns titelles o unes marionetes sinó que, per amor, ens vol lliures i coresponsables tant en la creació com en la redempció. N'hem de fer, doncs, objecte de pregària —almenys que no posem obstacles a la seva obra—, perquè es tracta d'autèntics fruits de l'Esperit, tal com ens recorda sant Pau: *els fruits de l'Esperit són l'amor, el goig, la pau...* (Ga 5,22). La litúrgia mateixa, al llarg de la cinquantena pasqual i ben especialment en l'esclat de la Pentecosta, ens posarà als llavis i al cor aquest desig i aquesta crida: *Veniu, Esperit Sant, ompliu el cor dels vostres fidels i enceneu-hi la flama del vostre amor*. El goig de Pasqua és el goig de l'Amor. Al·leluia, Al·leluia, Al·leluia!

EL DOLOR DE MARIA, MARE I DEIXEBLA DE JESÚS *

Andreu Marquès

Jo encara recordo quan, de la festa que avui celebrem, se'n deia la festa dels "Set dolors de la Mare de Déu". No va ser fins després del Concili, amb el nou calendari, que el nombre set va desaparèixer i que la festa va rebre simplement el nom de festa de "La Mare de Déu dels Dolors". Molt abans que els "set dolors" entressin en la litúrgia, la pietat popular ja els havia anat meditant i se n'havia sentit legítimament commoguda. Els dolors de Maria que durant segles es van commemorar eren aquests: 1r: la profecia de Simeó (que avui hem escoltat a l'evangeli:

Lc 2,33-35); 2n: la fugida a Egipte; 3r: la recerca ansiosa durant tres dies de Jesús perdut en el Temple; 4t: el camí de Jesús cap al Calvari carregat amb la creu; 5è: la crucifixió; 6è: el davallament del cos de Jesús i el seu acolliment a la falda de Maria (*la Pietà*); 7è i últim: la sepultura del Senyor. En aquesta devoció popular l'espasa de la profecia de Simeó es va convertir en set petites espases (o en set punyals) que trobem representats en moltes *Soledades o Dolorosas* de l'art

¹ Molta més informació a l'article «Dolorosa» del Nuevo *Diccionario de Mariología*.

espanyol, algunes d'elles admirables.¹ Davant el destí de Jesús, abandonat i fracassat, i davant el camí que el va dur a aquest destí, no hi ha dubte que la seva mare va haver de patir molt i és molt comprensible que la pietat popular hagi desglossat aquest patiment en diverses etapes.

Molt diferent va ser la interpretació que al segle III va fer Orígenes de l'espasa profetitzada per Simeó. Segons aquest autor l'espasa que va traspasar l'ànima de Maria va ser l'espasa del dubte. Escriu Orígenes comentant la fra-

se de Simeó: “i a tu mateixa una espasa et traspasarà l'ànima”: «és l'espasa del dubte que et travessarà i pensament contradictoris t'esquinçaran interiorment, oh Maria!» (*Homélies sur s. Luc XVII, 6*).² És que Orígenes tenia present, entre altres, el passatge de sant Marc on està escrit: «Els seus sortiren per endur-se'l, perquè deien: “Ha perdut el seny”» (Mc 3,21). I poc després se'ns diu qui eren aquest seus: «la teva mare i els teus germans són aquí fora que et busquen» (Mc 3,32). Òbviament aquesta interpretació d'Orígenes no s'ha mantingut en la història del pensament cristià: però diuen els entesos que encara es troba, amb diferents matisos, en sant Basili, en sant Gregori de Nissa i fins i tot en sant Ciril d'Alexandria; amb tot, va desaparèixer pràcticament de l'àmbit de la teologia a finals del segle VI. Va durar, doncs, uns tres segles, sobretot a l'Orient.

Personalment cap de les dues interpretacions no em sembla desencertada i crec que ens pot fer un bé entendre i meditar la part de veritat que cadascuna té. En la línia de *l'Stabat Mater i de les Soledades o Dolorosas*, és bo i és humà pensar en la desolació de Maria sobretot el Divendres Sant i el Dissabte Sant, però ja abans quan el trist final de Jesús ja s'anunciava de per tot arreu. Pel que fa a la interpretació d'Orígenes, jo diria que el camí de la fe no va ser pas fàcil per a Maria, tal com no ho és per a nosaltres. Em sembla que la interpretació medieval d'Occident posa l'accent en els dolors que Maria va experimentar com a mare. En canvi, la

interpretació que va fer l'Orient en la seva època d'or posa l'accent en el dolor que Maria va experimentar en tant que deixeble creient. És això a què que fa referència la Constitució *Lumen Gentium* (número 58) quan ens diu que Maria, com nosaltres, durant la seva vida «va avançar en el pelegrinatge de la fe». I avançar pelegrinant vol dir vèncer dificultats, probablement proves i obscuritats, com les que nosaltres coneixem. Tots sabem les dificultats de molts pelegrinatges i com costa de vegades d'avançar. Significativament l'evangeli de la infantesa segons sant Lluç, el de més alt contingut mariològic, acaba l'episodi de la pèrdua de Jesús al Temple (tercer dels set dolors) amb aquestes paraules referides a Josep i a Maria: «Però ells no comprengueren el que [Jesús] els deia» (Lc 2,50). I poc abans Maria havia fet a Jesús aquest retret: «Fill, per què t'has portat així amb nosaltres? El teu pare i jo t'estem buscant amb ànsia» (Lc 2,48).

Per això em sembla que l'espasa que va traspasar l'ànima de Maria no és altra que la Paraula de Déu. Aquella Paraula de la qual la carta als Hebreus ens diu que és «viva i eficaç, més penetrant que una espasa de dos talls; arriba a destriar l'ànima i l'esperit, les articulacions i el moll dels ossos; discerneix les intencions i els pensaments del cor» (He 4,12). Aquest discerniment de les intencions i dels pensaments del cor no és fàcil i sovint fa patir. Per a Maria i per a nosaltres l'espasa de la Paraula de Déu és Jesús de Nazaret, i ho és no únicament per les coses que va dir, sinó per les obres que va fer i per les reaccions que va suscitar; més encara: ho és per tota la seva persona. Com ens diuen els evangelis, sabem que Maria conser-

vava en el seu cor tot allò que feia referència a Jesús (cf. Lc 2,51) i ho meditava (cf. Lc 2,19), ho meditava sovint amb molt de dolor, i així avançava en el pelegrinatge de la fe. Jesús ens descriu la condició de deixeble amb aquestes paraules: «Si algú vol venir darrere meu, que es negui a si mateix, que prengui la seva creu cada dia, i que em segueixi» (Lc 9,23). I Maria, a més de mare carnal de Jesús, en va ser la primera deixeble. Per això, a més dels set dolors, ens cal recordar avui aquella espasa que és la Paraula de Déu, és a dir Jesús. Ara precisament farem el seu memorial.

* Homilia pronunciada un 15 de setembre (any 2007?), festa de la Mare de Déu dels Dolors.

² Traducció francesa literal del text llatí que ha arribat fins a nosaltres: «le glaive de l'infidélité la transpercera [ton âme], tu seras blessée par la pointe de l'incertitude et tes pensées te déchireront en tous sens» (SC 87, p. 259).

TRES MOMENTS DE LA REVELACIÓ DE DÉU EN JESUCRIST*

Ignasi Ma Fossas

i *Qui deu ser aquest, que fins i tot el vent i l'aigua l'obeeixen?* (Mc 4,41) Aquesta és la pregunta que es feien els deixebles de Jesús després que Ell hagués calmat la tempesta al llac de Tiberíades i d'aquesta manera els hagués salvat del naufragi. És el mateix interrogant que sorgia en els que veien com Jesús treia dimonis, curava els malalts, ressuscitava els morts o parlava de les coses de Déu i dels homes amb una autoritat única i especial. Qui deu ser aquest, que fa coses tan meravelloses i tan excepcionals? La resposta a aquesta pregunta ens

porta a contemplar **tres moments** de la revelació de Déu en Jesucrist.

Fins a un cert punt és normal una reacció de sorpresa, d'astorament, davant de la manifestació de Déu en la persona de Jesús a través dels signes o dels miracles. Però es tracta només del **primer moment** de la revelació de Déu. És el moment de la **manifestació** que fa present el Regne de Déu en Jesucrist donant menjar als qui tenen fam, tornant la vista als cecs, fent parlar els muts, fent caminar els coixos, etc...

Un **segon moment**, però, d'aquesta revelació, que la completa i li dona una profunditat inaudita. és el seu **abaixament** (kènosi) fins a la passió i la mort en creu del mateix Jesús. En el moment en què el misteri del mal es fa més espès, més profund, més fosc, més insondable, el moment de la mort del Fill de Déu, Déu mateix fa silenci. I és llavors quan la mateixa pregunta del començament ens burxa i ens fa més mal: *qui deu ser aquest...* que Déu abandona, aparentment, d'aquesta manera? I, enfront del misteri del mal, anem més enllà i arribem a

qüestionar Déu mateix: qui és aquest Déu que permet la mort dels innocents, sense fer res per impedir-la? És el crit dels deixebles a Jesús que, enmig del temporal que amenaça la barca, està dormint amb el cap reclinat en un coixí (una imatge profètica de Jesús adormit=mort a la creu): *Mestre, no veieu que ens enfonsem?* És la pregunta que ja es van fer molts després dels camps de concentració, i que tantes persones s'han tornat a plantejar amb motiu del terratrèmol d'Haití: on era Déu, on és Déu quan moren els innocents? A la llum de la creu gloriosa de Crist

podem afirmar que Déu és, en primer lloc, en totes les víctimes que han mort o que moren innocentment; després, també és en els qui queden malferits, en els qui han perdut algun ésser estimat, o la casa, o que s'han quedat sense res; finalment, Déu és en tots aquells que ofereixen la pròpia vida, o bé una part, per socórrer les víctimes i els damnificats.

Arribem així al **tercer moment** de la revelació de Déu en Jesucrist, que és la **resurrecció**. Juntament amb els miracles, amb les meravelles de Déu en Jesús, amb el seu

abaixament fins a la mort de creu, hi ha també el sepulcre buit i les aparicions del Ressuscitat als deixebles, de les quals donaran testimoni més tard. Creiem per la fe que Jesucrist, després de morir a la creu, va ressuscitar i ara seu a la dreta de Déu Pare. Igualment nosaltres, amb el do de l'Esperit Sant, estem destinats a participar de la seva mort i de la seva resurrecció. Torna a aparèixer la pregunta del començament: *qui deu ser aquest, que fins el vent i l'aigua l'obeeixen?* Però ara ressona també per a nosaltres la pregunta de Jesús als deixebles: *Per què sou tan porucs? Encara no teniu fe?*

En l'eucaristia, en la celebració de la Missa, es fa present el misteri pasqual de Jesucrist que ens revela aquests tres moments: la **manifestació** de Déu, el seu **abaixament** fins a la mort i la glòria de la **resurrecció**. En aquest sagrament Jesucrist es fa present sacramentalment entre nosaltres per donar-se a si mateix i per omplir-nos amb el seu Esperit Sant. No tinguem por: el Senyor és a la barca amb nosaltres, fins i tot quan dorm (quan s'adorm amb els qui s'adormen, quan mor amb els qui moren). Quan l'invocuem Ell és present, i a la fi es manifestarà plenament la seva glòria; llavors la mort serà finalment vençuda del tot i el podrem veure cara a cara. Aquesta és la nostra fe; aquest és el testimoniatge d'esperança i d'amor que estem cridats a donar als nostres contemporanis.

* Homilia pronunciada en la missa conventual del 30 de març de 2010.

LA CENTRALITAT DE LA PASQUA

Al·locució del pare abat en la dominica Laetare del 2010

En aquesta ocasió, i com sempre amb el desig d'oferir-los algun punt de reflexió fonamentat en la Regla de sant Benet, els voldria comentar breument com el capítol quaranta-nou –L'observança de la Quaresma– ens ofereix la base d'allò que podríem anomenar l'espiritualitat benedictina, vàlida tant per als monjos com per als oblats.

La primera característica, que és molt benedictina, és la centralitat de la Pasqua. Si ens preguntéssim en què està centrada l'espiritualitat de sant Benet hauríem de respondre que està centrada en el misteri pasqual. I en una doble dimensió: pel fet, en primer lloc, de la presència de la Pasqua en la vida del batejat i en la vida del qui segueix la Regla de sant Benet a través de la litúrgia; i, en segon lloc, en el fet que la vida humana, la vida del creient, és una camí cap a la Pasqua definitiva, cap a l'encontre amb el Ressuscitat. Evidentment el capítol quaranta-nou és una preparació per a la celebració pasqual litúrgica, però alhora ens dona les pautes del que seria una preparació per a la Pasqua definitiva, que és el moment de la mort i, per tant, el moment del trobament amb Jesucrist.

Que la Regla està centrada en la Pasqua es fa evident només de veure com l'horari del monestir queda regulat en funció de la Pasqua. Hi ha un horari per al temps pasqual, i després de Pasqua l'horari canvia,

com també n'hi ha un altre per a abans; la referència sempre és la Pasqua. L'horari reflecteix la vida; és una manera de dir, doncs, que la vida del monestir ha de girar entorn de la celebració pasqual. A nivell litúrgic també: hi ha unes normes per al temps pasqual i unes altres per quan no és el temps pasqual. I hi ha un ressò de la Pasqua no solament en l'Eucaristia sinó que sant Benet indica que en tot

temps llevat de la Quaresma cada diumenge les antífores dels segons nocturns tinguin “al·leluies”, amb tota la ressonància pasqual que té això. Per tant, l'espiritualitat benedictina, que no és altra que l'espiritualitat fonamental de l'Església, està centrada en la Pasqua, i per això és una espiritualitat cristocèntrica, centrada en Jesucrist, tenint en compte que ell es fa present en la vida de cada dia.

Com viure aquest cristocentrisme? El capítol de la Quaresma no parla del primer aspecte que ara diré, però el suposa: la vida quotidiana en el monestir té com a part essencial l'Ofici diví, la Litúrgia de les Hores i, d'alguna manera, l'Eucaristia (vegeu per exemple el c. 43). I dic d'"alguna manera" perquè no queda clar si en el temps de sant Benet tenien només missa el diumenge, i els dies de cada dia prenien la comunió, com diuen alguns textos. El que sí que es desprèn de la Regla és que hi ha comunió diària, perquè quan parla del lector diu que begui una mica abans de llegir "per raó de la sagrada comunió" (38,10). I el lector ha de beure no tan sols el diumenge, sinó cada dia; per tant se suposa que combregaven cada dia. I, de fet, hi ha alguna altra regla contemporània o anterior a sant Benet que diu que a l'ofici de Sexta, al migdia,

combreguen; però sense missa, i la missa només és el diumenge. La referència del capítol, trenta-vuit, doncs, dóna a entendre que, com a mínim hi havia comunió diària, per tant l'espiritualitat pasqual i cristocèntrica a nivell de pregària comunitària queda en la Litúrgia de les Hores i en l'Eucaristia, i això forma part de la vida quotidiana però n'és el nucli fonamental.

Sí, en canvi, que el capítol quaranta-nou de la Regla ens diu que a la Quaresma ens dediquem una mica més a un altre aspecte molt important per a viure aquesta centralitat de la Pasqua, aquest cristocentrisme: em refereixo a la *lectio*. La *lectio* divina és fonamentalment, per sant Benet, lectura orant de la Sagrada Escripura; i tota la Sagrada Escripura està centrada en Jesucrist. Tota la Sagrada Escripura, no sols el Nou Testa-

ment, apunta cap a Jesucrist o ens parla de Jesucrist. Recordem allò de l'evangeli de sant Lluç en l'aparició de Jesús als deixebles en quan afirma: No sabíeu que en els llibres de la Llei, dels Profetes i dels Salms es diu que el Messies havia de patir i de ressuscitar? (vegeu 24,25-27.44). Pel món bíblic, els Profetes eren no solament els llibres que ara en diem dels Profetes, sinó també els històrics, els de Samuel, Reis, etc.: tot això ho consideraven llibres dels profetes. De fet, sant Benet, al llarg de la Regla moltes vegades fa servir l'expressió: "tal com diu el Senyor" –i el Senyor sempre és Jesucrist– i a continuació hi posa tant un verset d'un salm com un verset de l'evangeli. És la consciència que tota l'Escriptura està centrada en Jesucrist i, concretament, que el salteri és pregària del Messies i, per tant, pregària de Jesucrist. A partir d'aquest rerefons teològic-espiritual, la *lectio*, que vol dir la lectura orant de la Paraula de Déu, és lectura orant del misteri de Jesucrist, sigui d'una manera profètica en l'Antic Testament sigui directament a través de l'evangeli o sigui a través del desenvolupament que en fan els altres textos del Nou Testament. La *lectio*, per tant, és un moment fort de viure la centralitat de la Pasqua i el cristocentrisme de la Regla.

Hi ha encara un altre element a considerar en la Regla quan diu que si un vol pregar en una altra hora que ho faci amb senzillesa, que no es defaci en paraules sinó que simplement obri el cor davant de Déu; es tracta, evidentment, la dimensió més individual de la pregària. És una altra manera de viure aquesta centralitat del Crist en la pròpia vida. No es tracta de tres tipus de pregària separats, sinó totalment interrelacionats; és com una mena

de cercle. Per començar amb el que he dit de l'Ofici diví i l'Eucaristia: un prega els salms, prega els textos que li vénen de les lectures de la missa, o les lectures i els salms de l'Ofici diví. Els prega, però després té ganes d'assaborir-los més i d'aprofundir-los més. I la *lectio* l'ajuda a aprofundir aquests textos. I, un cop els ha aprofundits, pot anar-los recordant en el fons del cor, pot anar-los repetint mentalment i aleshores aquests textos alimenten, nodreixen, la pregària personal i li donen consistència. I

aquesta pregària personal porta al desig de conèixer més Jesucrist i, per tant, d'aprofundir més la Paraula de Déu en la *lectio* i aquest aprofundiment més intens de la Paraula de Déu porta al desig del trobament amb Jesucrist en l'Eucaristia o de fer-ne lloança, a l'Ofici diví, o de fer-ne intercessió a favor dels altres, també a l'Ofici diví. Quan dic, doncs, que estan interrelacionats vull dir que si es viuen a fons es potencien l'un a l'altre: com més menges més gana tens, a nivell espiritual, i, al revés, com menys

menges menys gana tens i més pots prescindir, perillosament, de tot això.

Aquests són els elements fonamentals per viure aquesta dimensió de la Pasqua present en al vida de cada dia i del cristocentrisme de la Regla. Inseparablement unit a tot això sant Benet en dóna un altre que també es troba en el capítol quaranta-nou, que és la pacificació del cor i de la imaginació. A la Regla surt sovint el tema de lluitar contra els pensaments, del control

dels pensaments, és a dir, de tot aquest món interior fet de vegades d'agressivitat, de mal humor, de suspicàcia, de distracció, etc. Tota aquesta mena de món interior que portem dintre i que fàcilment ens distreu, fa que no ens puguem concentrar, fa que reaccionem sense pensar gaire en la manera com ho fem. Davant d'això, sant Benet ens porta a una anàlisi del nostre món interior i a intentar controlar-lo i a pacificar el cor. Això és un treball que pot demanar molt d'esforç, de vegades pot demanar molta paciència i pot comportar un cert sofriment perquè un no se'n surt d'un dia per l'altre; és un procés llarg però que va lligat a viure a fons l'Ofici diví i a no distreure's. Per viure la litúrgia i la *lectio*, per fer la pregària individual i per viure la caritat fraterna és important aquesta pacificació del cor, aquest control de la imaginació i dels pensaments. Unit a això hi ha –també surt al capítol quaranta nou– la compunció, és a dir, que quan t'adones de tot allò que hi ha de negatiu, de dolent, d'oposat a l'evangeli en el fons del cor, i que de vegades es tradueix en accions, sàpigues veure que allò està malament però no desesperis ni perdís l'humor, sinó que cal saber demanar perdó a Déu i saber que Déu sempre està disposat a perdonar.

Un altre element que surt en el capítol quaranta-nou és la sobrietat de vida. Parla del menjar, del beure, del dormir... L'altre dia deia als monjos que aquesta sobrietat cal tenir-la fins i tot pel que fa als mitjans de comunicació, concretament a Internet. Però és una sobrietat sempre plena d'humanitat, que no esclafa ni coacciona la persona sinó que l'ajuda a ser més ella mateixa.

Un altre element, encara, és

l'amor fratern, la vida de comunitat, mirant de crear un clima d'amor, de comprensió i de suportar –en el sentit de sostenir– la feblesa de l'altre com l'altre sosté la meua. I, a més a més, aquesta obertura de l'amor fratern també passa a través de l'acolliment de l'altre. I aquí hi hauria tota la dimensió d'apostolat, de servei social, de compromís amb la justícia, de lluita contra les bosses de pobresa, d'atenció als malalts...

Finalment hi ha un altre element, també al capítol quaranta-nou, que és l'acompanyament espiritual: confrontar això que vius, aquests pensaments que et vénen al cor o al cap, confrontar com va la pregària, com va la caritat, etc., amb un pare espiritual que ajudi a valorar-ho, que ajudi a discernir què és bo i què és dolent, perquè de vegades a un li pot semblar que està perdent el temps i, en el fons, no l'està perdent, o, al revés, li pot semblar que està al cel més alt de contemplació i potser està molt centrat en ell mateix i autosuggestionant-se. L'acompanyament espiritual dóna objectivitat a la reflexió, al discerniment pel que fa al pla que Déu té per a cada persona, i que forma part també del misteri de l'Encarnació ja que també el Crist es fa present en aquest acompanyament espiritual.

Tot això forma part, també, de l'espiritualitat benedictina, no solament allò que he dit abans de la pregària sinó el fet de treballar-se un mateix per dintre per anar pacificant el cor, cosa que porta a la compunció, a la sobrietat de vida, però sempre amb aquesta dimensió humana. L'amor fratern, la vida de comunitat, d'una manera o altra –també en els oblats es viu una dimensió de comunitat– i l'acom-

panyament espiritual. Això forma part de l'espiritualitat benedictina i, d'alguna manera, tots aquests punts ens ajuden a viure a fons la dimensió de pregària.

Quins fruits dóna, aquesta manera de fer? Els trobem també en el capítol quaranta-nou: d'una banda la pau al cor, la joia espiritual, viure amb el cor eixamplat per amor, fins i tot afrontant les dificultats que un es pot trobar, porta a la comprensió i a la compassió envers les febleses dels altres, particularment d'aquells que en algun moment sofreixen o tenen limitacions, porta a una actitud de servei per als qui tenim al voltant o per a aquells que acuden a nosaltres en un moment determinat per tal que els ajudem d'alguna manera i, evidentment, porta a una progressiva identificació amb Jesucrist, és a dir, porta a anar tenint els seus mateixos sentiments i, d'aquesta manera, tenint els seus mateixos sentiments aquí, anar-nos transformant per dintre vivint la filiació divina fins al moment d'arribar a la Pasqua eterna, perquè ja que ens hem identificat amb el Crist en aquesta vida i amb les dificultats que porta, ens identificarem també amb ell en el seu Regne, en la Glòria, tal com diu sant Benet al final del Pròleg de la Regla.

Em sembla que aquests són els punts fonamentals del que podríem dir "l'espiritualitat benedictina", i ens hem de desitjar que puguem anar creixent en el camí d'aquesta vivència.

Gràcies i, des d'ara, bona Pasqua.

LA FLAMA DEL FOC PASQUAL*

Toni Pou

”No tingueu por. Busqueu Jesús de Natza-ret, el crucificat. Ha ressuscitat, no hi és aquí”.

Aquestes són les paraules que el jove vestit de blanc digué a les

dones en el sepulcre, i que ens diu ara també a nosaltres: “No tingueu por”.

Del foc beneït hem encès el ciri Pasqual, símbol del qui és la llum i que la foscor no ha pogut ofegar.

L'amor sense límits de Déu, com el foc de la bardissa de l'Èxode, que cremava sense consumir, encén en els nostres cors l'alegria i l'esperança que la vida ha vençut la mort.

El jove vestit de blanc diu a les

dones que trobaran Jesús a Galilea, és a dir, al seu poble d'origen, enmig de la feina i la vida de cada dia... i també ens ho diu a nosaltres: pot ser visitant un malalt, animant el qui tot ho veu negre, compartint la nostra fe, fent un gest de tendresa i de solidaritat a tots els qui estan a prop nostre i ho passen més malament, compartint alguna cosa dels nostres béns o del nostre temps amb els qui més ho necessiten. El jove vestit de blanc ens demana que quan tornem a casa portem aquesta flama del foc pasqual, no encesa en un ciri, sinó cremant en el nostre cor... no ens demana grans coses, ell sap quines són les nostres limitacions, només ens demana que ens deixem tocar en la profunditat del nostre cor per aquest amor de Déu, que tot ho transforma, que tot ho revifa.

Com hem sentit en les lectures d'aquesta vetlla..., la darrera paraula de la vida no la té la mort, el no-res, sinó l'amor creador de Déu, que del no-res i el caos fa sortir la creació; que ens allibera de l'esclavatge i ens porta a la terra promesa, que ens estima amb un amor etern. Ell ens dona avui un cor nou i un esperit nou, convertint el nostre cor de pedra en un de carn.

De manera natural, instintiva, tenim tendència a veure el nostre passar per la vida, d'aquesta manera: la nostra infància és com el matí, després amb l'adolescència ve la joia de l'aurora, en la joventut la sortida del sol, en la maduresa la glòria del migdia, i després quan som més grans ve el declinar del dia i l'ombra, la tristesa del crepuscle i finalment, la tragèdia física i el terror de les tenebres i el no-res. D'aquesta manera la nostra vida només pot ser compresa, com una existència precedida pel no-res i

que acaba en el no res. Com si la vida fos una gran autopista, on els cotxes a tota velocitat corren, per precipitar-se, al final, en un barranc.

Però per a Déu, i per al creient el dia es conta a la inversa. El dia de Déu comença el vespre, en la obscuritat nocturna, quan encara no teníem fe i no havíem après a estimar, i es mou vers el matí, vers l'albada, vers la llum, vers el flamejar de la bardissa ardent que és l'amor de déu, l'amor sense límits, el sol del migdia, que ens acull al final de la nostra vida.

Diem que morim un poc cada dia, que les nostres frustracions, les nostres separacions dels éssers estimats, l'acceptació de les nostres febleses físiques i psíquiques, són ja petites morts que hem d'aprendre a encarar, per tal de saber un dia morir del tot, sense amargor ni ressentiment. Però, i si cada petita mort fos ja un petit naixement? Les dificultats de la vida són doloroses però també ens fan madurar, si les acceptem abandonats a la misericòrdia de Déu, canvien el nostre cor de pedra en un de carn. Veiem minvat el nostre Ego, la nostra voluntat, la nostra autosuficiència, però a la vegada som testimonis de que sorgeix en nosaltres un jo més profund, un jo més en comunió amb Déu i amb els germans. ¿I si cada petita mort, fos un aprenentatge a néixer en Déu? Només cal mirar les coses des dels ulls de Déu per a què l'esperança creixi en els nostres cors com una poncella de rosa que s'obre temerosa a les gotes de la rosada.

En l'Evangeli de Marc, les dones temoroses per la visió d'aquell jove àngel vestit de blanc, esglaiades, no s'atreviren a dir res a ningú. També nosaltres som prudents... a vega-

des no ens atrevim a dir obertament a anunciar la resurrecció (ens podrien agafar per bojós, per innocents, per ingenus). Però si ens ho creiem de veritat, ho direm quan faci falta amb paraules i amb les nostres obres. Com ho feren les dones de l'Evangeli; si no, ara no estariem tots aquí reunits. Som testimonis d'una manera explícita quan celebrem l'eucaristia, que és el memorial de la mort i de la resurrecció del Senyor.

Al començament del cristianisme la missa s'anomenava la "la fracció del pa", però després agafà el nom d'eucaristia que vol dir acció de gràcies. Avui que celebrem el triomf de l'amor sobre el mal i l'odi, el triomf de la vida sobre la mort, la confirmació de que Déu està a favor de totes les víctimes d'avui i de sempre, és un bon dia per donar gràcies. Gràcies per la vida, gràcies pel do de la fe, per les ajudes que hem rebut de Déu, per les ajudes que hem rebut dels altres, gràcies per la comunitat, gràcies pels nostres amics. Una antiga tradició diu que Jesús ressuscitat abans d'aparèixer-se als seus deixebles, s'aparegué a Maria, la deixeble per excel·lència, que fou fidel a Jesús al peu de la creu. La mare de Déu, que en aquest santuari s'aparegué en forma de nena, amb mirada d'infant, ens comunica també l'alegria del ressuscitat. Que ella pregui sempre per nosaltres, ara i en l'hora de la nostra mort, o més ben dit, ara i en l'hora de la nostra major naixença en Déu. Que així sigui.

Al·leluia!

* Homilia pronunciada en una Vetlla pasqual al santuari del Miracle.

VIATGE AL PAÍS BASC ESTIU 2018

Teresa Maria Castanyer

18 de juliol, dimecres

Barcelona, carrer Aragó, entre Pau Claris i Passeig de Gràcia. Estem convocats a 3/4 de 8 del matí per anar carregant l'equipatge i poder sortir a les 8. I tots hem estat molt puntuals. El grup el formem oblats de Montserrat, amb el consiliari pare Jordi Castanyer, i simpatitzants. El conductor és en Marc, que ja coneixem d'altres excursions i que ens assegura que "tot anirà sobre rodes". A la sortida de Barcelona som 32 passatgers i a l'àrea del Penedès de l'autopista s'hi incorporen quatre passatgers més, el matrimoni Pere Morató i Maria Carme Obrador, en Joan Ramon Pujol i la Concepció Vilaseca. Ja hi som tots. Cap al País Basc ens espera una jornada llarga.

Resem Laudes a l'autocar i parem una mitja horeta a l'àrea de Lleida per fer un segon esmorzar, o potser el primer... Continuem el viatge i al cap de molt poc, després de creuar el Cinca, ens veiem envoltats pel típic paisatge dels Monegres. Havíem vist la verdor de l'horta i els fruiterars del Segrià i de la rodalia de Fraga i, de cop, pedregar i colors terrosos, que ens acompanyaran fins a Saragossa. Però també veiem força verdor, ja que cada vegada més es van implantant zones de regadiu. De tant en tant, algun ramat d'ovelles o cabres.

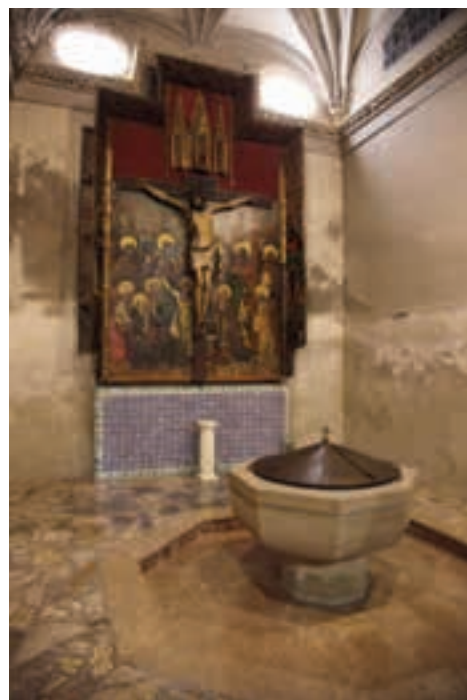
Voregem Saragossa pel nord, i

al cap d'una vintena de quilòmetres arribem a Alagón, una vila d'uns 7.000 habitants. Ens hi espera la senyora Pilar, la nostra guia en la visita a la població que ens explica que és historiadora i ha estudiat el patrimoni artístic d'Alagón. La primera parada la fem a l'església de Sant Pere, d'estil mudèjar aragonès en rajola vista. A l'exterior destaquen les franges decoratives, fetes només col·locant els maons de manera que formin dibuixos geomètrics molt variats. L'interior, d'una sola nau amb capelles laterals, és d'estructura gòtica amb capelles afegides als segles XVI i XVII. La guia ens fa notar que les voltes del presbiteri i de quatre capelles laterals són de dimensions molt semblants, però que presenten solucions diferents –més simples o més carregades– segons l'època de la construcció. A més de parlar-nos de qüestions artístiques, la guia ens llegeix dos documents que ha localitzat als arxius de la vila i que esmenten el monestir de Montserrat, i s'ofereix a escriure un article sobre aquests documents perquè sigui publicat al *Butlletí* de Montserrat o a l'*Acull*.

No gaire lluny de la parròquia hi ha un gran

Alagón. A punt d'entrar a l'església.

Església d'Alagón. Baptisteri.

Durango. Retaule a l'església de Santa Maria.

edifici que havia estat col·legi dels jesuïtes i que avui allotja la Casa de Cultura i l'Oficina de Turisme. La senyora Pilar ens ha dit diverses vegades que ens ensenyaria una

pintura atribuïda a Goya, que es conserva a Alagón. No és un quadre, és un fresc que decora la volta que cobreix l'ull de l'escala d'aquest gran casal.

Santuari d'Arantzazu.

Reprenem el viatge, cap a Tudela, ja a Navarra, per dinar al restaurant Iruña. Mentre dinem, un cambrer ens diu que està plovent molt, però quan sortim podem recórrer sense remullar-nos gaire el centenar de metres fins al lloc on ens recollirà en Marc, que ha estat de sort: havia hagut d'aparcar una mica lluny del restaurant i quan ell ha sortit sí que plovia força, però un cotxe de policia l'ha portat fins a l'autocar.

En el trajecte de la tarda fem una breu parada –alguns ni baixen de l'autocar– en un punt del Comtat de Treviño, un enclavament de la província de Burgos situat a Àlaba. Després passem prop de Vitòria i de seguida ens trobem, com canta Raimon, “tots els colors del verd” dels prats que s'enfilen muntanya amunt, esquitxats de cases blanques amb teulades vermelles.

Cap a les 8 arribem a Loiola, que pertany al municipi d'Azpeitia, i aparquem a pocs metres de l'hotel Arrupe, el nostre allotjament d'aquests dies, al costat de la casa natal i de la basílica de Sant Ignasi. L'hotel és una edificació de pedra, una antiga hostatgeria que fa uns anys va ser reformada i equipada amb les comoditats d'un hotel modern. Estem una mica cansats, de moltes hores a la carretera, de manera que després de distribuir les habitacions, anem cap a sopar i dormir.

19 de juliol, dijous

Després d'esmorzar ens trobem a les 9 al vestíbul i fem la coneixença de la Tania, la nostra guia en l'estada al País Basc. Avui, sense fer desplaçaments gaire llargs, visitarem tres poblacions molt interessants i el santuari marià d'Arantzazu.

totes les cases tenen escut. En un extrem d'aquest carrer principal hi ha una plaça amb la parròquia, l'ajuntament i el frontó obert per jugar a pilota basca. L'església, gòtica de finals del segle XV, és àmplia, de tres naus, amb cor alt i una magnífica volta estrellada. I amb un orgue que sona molt bé! Durant gairebé tota l'estona ens acompanya l'assaig d'un organista.

Oñati. Universitat Sancti Spiritus.

En sortir de Loiola resem Laudes i després la Tania ens explica alguna cosa de la primera vila on pararem, Elorrio. Ens confessa que és una població que no figura en els itineraris de les agències de turisme, que ella no hi havia estat mai, i que, per poder fer bé la seva feina de guia, uns dies abans de la nostra arribada se n'hi va anar per conèixer un lloc que el nostre grup havia demanat expressament. La qüestió era que la firmant d'aquesta crònica hi havia estat feia uns anys i li

havia semblat un lloc molt remarkable, com va constatar la Tania, que ens va dir que la inclouria en les seves propostes a altres grups.

El que fa remarkable la vila d'Elorrio és el gran nombre de cases senyoriales dels segles XVI al XVIII amb enormes escuts de pedra a la façana. A vegades, més d'un escut, de dues o més branques familiars. D'aquestes cases n'hi ha per tot el poble, però crida l'atenció el carrer principal, on es pot dir que

En sortir a la plaça tenim una estoneta lliure mentre esperem la Maria Carme Pons que acompanyada d'en Ferran Gómez ha anat al centre de salut perquè li posessin una injecció. Aquesta curta espera ens permet arribar-nos a la creu de Santa Anna, renaixentista, una de les 8 o 10 creus de terme que es conserven a Elorrio. Encara en veurem una altra des de l'autocar a la sortida del nucli urbà, ja de camí a Durango, la capital de la comarca.

Elorrio. Creus de terme.

És ben conegut el bombardeig de Guernica un dia de mercat del 1937, i no ho és tant que un mes abans havia estat bombardejada la vila de Durango, que també aquell dia era plena de gent de la vila i de la rodalia. El mercat es feia, i encara es fa, al porxo de l'església de Santa Maria, considerat el porxo més gran d'Europa de les seves característiques: la coberta i les bigues són de fusta i la construcció es basa en la mateixa tècnica emprada pels mestres d'aixa, els constructors d'embarcacions de fusta. Efectivament, la coberta del porxo és com una gran barca posada de cap per avall, i s'hi poden arribar a reunir dues mil persones.

Seguidament anem a l'antiga capella de la Vera Creu, on hi ha l'oficina de turisme i un petit museu dedicat a la creu de terme que s'hi exposa. Aquesta creu, de més de

quatre metres d'alt, va ser traslladada a l'interior per raons de seguretat i de conservació. Això permet veure-la des de dos nivells, ja que hi ha un passadís alt, i escoltar una explicació sobre el significat de les diverses escenes que s'hi representen, des d'Adam i Eva fins a la Crucifixió.

I ja es va acostant l'hora de dinar, de manera que posem rumb a la vila d'Oñati, que passem de llarg per enfilar-nos cap al santuari d'Arantzazu, al final d'uns nou quilòmetres de carretera de revolts. Al restaurant de l'hotel del santuari ja tenim la taula parada en un menjador gran i lluminós. Després de dinar anem cap a l'església per escoltar les explicacions del pare Antonio, un dels franciscans de la comunitat que té cura del santuari. La Mare de Déu d'Arantzazu és la patrona de Guipúscoa i són molts

els pelegrins que hi pugen, no solament del país sinó de tot arreu. Un dels pelegrins il·lustres va ser Ignasi de Loiola, que després també va pelegrinar a Montserrat.

El pare Antonio ens explica les vicissituds i les polèmiques relacionades amb la construcció del santuari tal com el veiem avui, que data de mitjans del segle XX. Des del segle XV s'havien succeït diversos edificis, destruïts per incendis o guerres, i sempre refets. Però cap al 1950 es va creure necessari fer una església més gran, i es va optar per fer l'encàrrec a artistes que seguien els corrents imperants aleshores, força allunyats dels estils més clàssics, dominants en la reconstrucció, o construcció, d'edificis religiosos. Avui, superades les polèmiques, l'exterior i l'interior del santuari mostren la mà d'Oteiza, Chillida, Basterretxea i altres artistes bascos i forasters.

Després de celebrar l'Eucaristia, el pare Antonio ens convida a pujar al cambril a venerar la imatge de Maria, i perquè la puguem veure bé la gira de cara a nosaltres. És una imatge gòtica, de pedra, d'uns 40 centímetres d'alt, situada sobre una peanya que representa un esbarzer (*arantza* en basc) d'on penja una esquella. La llegenda diu que un pastor la va trobar quan recollia el ramat i va sentir el so d'una esquella. Va anar cap al lloc d'on venia el so i va arribar a un esbarzer on va trobar la marededeu.

Durango. Porxo de l'església de Santa Maria.

Refem el camí cap a la vila d'Oñati, on ens espera el guia Aitor per ensenyar-nos l'edifici de la universitat Sancti Spiritus, fundada al segle XVI per Rodrigo Sánchez de Mercado, un fill de la vila que va ser bisbe de Mallorca i d'Àvila. És un edifici renaixentista, amb façana plateresca i un claustre de dos pisos. A la capella hi ha un retaule també plateresc. Fins a principis del segle XX va ser l'única universitat del País Basc. Davant de la universitat hi ha l'església de Sant Miquel, gòtica, també amb un retaule plateresc a la capella de la Pietat, i un de barroc a l'altar major. El claustre, gòtic flamíger, té una particularitat: està construït sobre el llit d'un riu, de manera que al centre del claustre no s'hi pot passejar.

Durango. Ajuntament.

A Oñati també ha calgut localitzar un centre mèdic, ja que en Joan Ramon Pujol ha passat el dia molt marejat i s'ha estimat més consultar un metge. Li administren un remei i acabada la visita mèdica retornem a Loiola. Després d'un dia ben aprofitat, ens espera el sopar i un bon descans.

Durango.

20 de juliol, divendres

Esmorzem i a les 9 sortim en direcció a Bermeo, a la costa bisca-

ina. Durant la primera part del camí resem Laudes, i després la Tania ens comenta que hi podria haver temporal, cosa que impediria la prevista excursió per mar. Fins arribar a Bermeo, ella està en contacte amb els responsables de

l'embarcació, que són els que tindran l'última paraula. Pel que pugui passar, prepara un pla B, per aprofitar el matí.

En sortir de Loiola hem anat força estona cap a l'oest, fins que

Bermeo. Passejada amb barca.

girem cap al nord per seguir la vall del riu Oka, que forma la Reserva d'Urdaibai (declarada Reserva de la Biosfera per la Unesco). Passem per Guernica, que visitarem a la tarda, i ens anem acostant al mar. La vall cada vegada és més oberta i comencem a veure l'estuari sorrenc, sota la

influència de la marea que avança i recula cada dotze hores. Al final de l'estuari o ria, la platja de Mundaka, una de les més concorregudes pels surfistes de tot el món. I al davant, l'illa d'Izaro.

Arribant a Bermeo ja sabem

Bermeo. L'illot de Gaztelugatxe amb l'ermita de Sant Joan.

que l'excursió programada es podrà fer, de manera que abans d'anar a l'embarcador passem una estona per un parc arran del port vell –un cafè, unes postals- i caminem fins on ens espera la barca, ja al port nou. Bermeo és una vila de tradició pesquera, no tan sols de proximitat sinó que els mariners van a alta mar i passen dies sense tornar a port. Potser és per això que avui no hi veiem gaires vaixells dels grossos. Abans d'arribar a l'embarcador passem pel port esportiu, i allà sí que hi ha moltes embarcacions recreatives, en general petites.

Ens acomodem a la barca i comencem l'excursió cap al nord vorejant els penya-segats, que ens queden a l'esquerra. El dia és gris, però no plou, i la barca avança cap al cap Matxitxako, un dels punts de referència d'aquella costa, amb un far que serveix de guia als navegants. Quan donem la volta al promontori i agafem el rumb sud-oest, de seguida distingim l'illot de Gaztelugatxe, el nostre objectiu, però abans passem al costat d'un altre illot molt rocós ple d'ocells marins.

Hem comentat que la costa és alta i escarpada, un seguit de penya-segats amb alguna cala on només es pot arribar per mar. Però hi ha un lloc on es pot arribar caminant: a uns cinquanta metres de terra ferma hi ha Gaztelugatxe, que més que un illot és un tómbol, ja que amb marea baixa s'hi pot arribar a peu eixut, i amb marea alta s'hi va per un pont que salva la curta distància des de la costa. Al capdamunt de l'illot hi ha, documentada des del segle X, l'ermita de Sant Joan, molt freqüentada per devots, romeus, turistes i... assistents a casaments, ja que se n'hi celebren molts. No cal dir que nuvis i convidats no arriben amb cotxe a la porta de l'ermita, sinó que s'hi ha d'anar per un camí que baixa pel

penya-segat i, un cop passat el pont, cal pujar uns 240 escalons. Nosaltres, des de la barca, que s'ha aturat una estona perquè puguem fer fotos i contemplar el paisatge, veiem moltes persones que fan i desfan el camí.

Tornem a port i amb l'autocar anem cap al restaurant Cannon, a l'Alt de Sollube, sobre Bermeo. A la sortida de Bermeo fem una parada en una indústria conservera propietat dels descendents de Josep Serrats, un empordanès de l'Escala que fa cap a 130 anys va muntar a Bermeo un petit negoci de conserva d'anxoves. Més tard hi van afegir la tonyina i el "bonito del norte" (que -tot i el nom- és de l'espècie de les tonyines i no pas dels bonítols) i ara exporten a tot arreu. Ens expliquen el tractament del peix des que el pesquen fins que l'envasen en llauna o vidre i ens ofereixen comprar algun dels seus productes.

Quan sortim de la conservera ja plou una mica, quan arribem al restaurant plou de valent, i mentre dinem plou a bots i barrals, si hem de fer cas del soroll a la teulada. Entre el primer i el segon plat, el *maitre* ens diu que ha parat de ploure i que si volem veure el panorama sortim al jardí perquè segurament tornarà a ploure aviat. Aquesta pausa entre plat i plat valia la pena, perquè la vista és molt bonica: la vila i el port de Bermeo als peus, i la costa escarpada vista des de dalt, amb prats que arriben fins arran de penya-segat. Continuem el dinar i de postres ens serveixen *goxua*, unes postres que el *maitre* ens ha dit que superen la nostra crema i que no discutim si la superen o no, però que són molt bones: una capa de gelat de nata, una de pa de pessic o coca, una de crema una mica més densa que la nostra, i una de sucre cremat.

Sortint de l'embarcació. Entre nosaltres la guia i el xofer.

Per llepar-se'n els dits!

A la tarda anem a Guernica, on arribem amb molta pluja i, si no

volem renunciar al que havíem previst, no tenim més remei que caminar uns minuts des de l'autocar fins a la Casa de Juntas, la seu del

Vitòria. Catedral de Santa Maria.

parlament biscaí. L'edifici actual, del segle XIX, és al costat del roure de Guernica, davant del qual es reunien des de temps antics els representants dels diversos municipis que formaven les Juntes de Biscaia, i allà els senyors de Biscaia juraven respectar les llibertats i els furs. Pel simbolisme que tot el poble basc, no tan sols el biscaí, reconeix al roure de Guernica, el jurament del càrrec de *lehendakari* (president) es fa davant d'aquest arbre.

El roure actual, que es va plantar el 2015, és un plançó de l'anterior, i molt a prop, al mateix recinte, hi ha un roure petit que succeirà l'actual quan es faci vell. En un temple a pocs metres hi ha un tronc sec, del segle XVIII, anomenat el "roure vell", que és el primer que van decidir conservar, però que havia tingut molts avantpassats.

Vitòria. Plaça de la Verge Blanca.

A la Casa de Juntes entrem al saló de plens i a la sala de la vidriera, anomenada així per la gran claraboia que cobreix l'espai que en principi estava pensat per ser un pati. En aquest gran vitrall hi ha representats el roure, edificis dels pobles biscaïns i els oficis més habituals a Biscaia.

Encara sota la pluja, ja no tan forta, anem cap al Museu de la Pau, a la plaça de l'Ajuntament. Més que un museu és un espai dedicat a la pau, prenent com a fil conductor el desastre que va ser el bombardeig de la vila el 26 d'abril de 1937, i la barbàrie de les guerres. És especialment emotiu l'audiovisual "La casa de Begoña": en un espai que podria ser la sala d'una casa com tantes altres, escoltem el relat del que va passar aquell dia en la veu de Begoña, que podria ser una dona com tantes altres. Acompanyen el relat canvis de llum i d'imatges, soroll d'avions, de bombes, crits,

plors, silenci... Aquell dia el centre urbà va quedar gairebé destruït del tot, però aviat es van posar a reconstruir-lo, seguint un pla urbanístic molt ben fet, de manera que avui la vila té un aire nou, harmònic, amb carrers rectes més aviat amples i places espaioses.

De camí cap a Loiola, resem Vespres a l'autocar. Arribem a l'hotel i abans de sopar es posa en marxa l'*operació postal*. El pare Jordi ha anat comprant postals i ara es tracta d'escriure-hi alguna frase, firmar-les, posar-hi els segells i les adreces... i enviar-les als destinataris.

21 de juliol, dissabte

Sortim a 3/4 de 9 i resem Lau-des a l'autocar, de camí cap a

Vitòria, la segona ciutat del País Basc i també la capital no tan sols d'Àlaba sinó de tot el territori basc. A la catedral de Santa Maria, o catedral vella, al punt més alt de la ciutat, ens esperen per fer-hi una visita guiada. Des de finals del segle XX s'hi fan obres que primer havien de ser només de consolidació, però de seguida es van adonar que a mesura que anaven treballant en una zona o en una altra anaven descobrint racons desconeguts. Aleshores van decidir emprendre un treball de restauració integral i, malgrat tot, no tancar l'accés al públic, sinó posar-lo a l'abast de tothom amb l'eslògan "Obert per obres".

Ens dividim en dos grups i ens equipem amb un casc per fer la

visita, que comencem a les excavacions al subsol i seguim per les naus, el pas de ronda exterior, el trifori i el campanar. Gairebé tot el recorregut està adaptat a persones amb mobilitat reduïda, que poden fer servir els ascensors o rampes que comuniquen els diversos nivells. La visita l'acabem tots dos grups junts al porxo gòtic de la façana oest, on es projecta un audiovisual que mostra la història de la catedral. Ha estat una visita molt interessant que ens ha permès seguir la construcció de l'edifici i les successives reformes.

Fem un passeig pels carrers del centre històric que van baixant cap a la plaça de la Verge Blanca, punt d'unió entre la part alta, on hi ha la ciutat vella, i la plana per on ha anat creixent la ciutat. És una plaça irregular, de quatre costats de longituds diferents, molt animada, autèntic punt neuràlgic de la vida ciutadana. A la part alta de la plaça hi ha l'església de Sant Miquel, gòtica, a la façana de la qual una fornícula guarda la imatge de la Verge Blanca. I al costat d'aquesta plaça, tres arcades comuniquen amb la plaça Nova, aquesta ben regular, quadrada i porxada, presidida per l'Ajuntament.

Passem una llarga estona a la plaça de la Verge Blanca, alguns passejant, alguns asseguts en un cafè, o fent alguna compra. I la Maria Carme Pons, acompanyada pel pare Jordi, va a un centre mèdic per la injecció que s'ha de posar periòdicament. A l'hora convinguda anem caminant cap a la catedral de la Immaculada, la catedral nova, un edifici neogòtic, de principis del segle XX, que –segons la maqueta exposada en una de les naus laterals- havia de ser molt més gran del que finalment va ser.

En sortir ens espera l'autocar, anem a dinar al restaurant Itxasberri, a la part nova de Vitòria, i havent dinat ens dirigim cap al santuari de Santa Maria d'Estibaliz, a uns vuit o deu quilòmetres, en un lloc molt bonic, una mica elevat, envoltat de camps i prats. Té cura del santuari una petita comunitat de monjos benedictins, a qui el pare Jordi va a saludar així que arribem.

L'església, un dels exemples més interessants del romànic basc, és d'una sola nau, amb creuer i tres absis, els laterals molt més petits que el central. L'edifici, construït

Santuari d'Estibaliz.

Loiola. Casa natal de sant Ignasi.

entre mitjans del segle XII i principis del XIII, és estilísticament molt harmònic. El pare Emiliano –que havia estudiat a Montserrat i que encara es recorda de parlar català– ens fa una autèntica classe d'arquitectura i escultura medieval, fent-nos notar la riquesa decorativa dels capitells i de la pica baptismal. La imatge de la Mare de Déu és

una talla romànica de fusta policromada que representa –com la de Montserrat– Maria asseguda, amb Jesús a la falda.

El santuari té dues portes d'accés, una a l'oest (als peus de la nau, per on s'entra habitualment) i l'altra al sud (al creuer). Aquesta és la més rica en decoració: les colum-

nes que sostenen els arcs de la porta són molt treballades, amb motius geomètrics i florals i també alguna representació humana o animal. En aquesta façana sud hi ha el campanar d'espadanya de dos ulls, cada un amb una campana.

Celebrem les primeres Vespres i l'Eucaristia de diumenge, i després

Azpeitia. Parròquia de sant Sebastià.

tenim una estoneta per comprar a la botiga de records del santuari o per anar a prendre alguna cosa al bar que hi ha a la vora. Com de costum, el dia ha estat ben ple de coses interessants i boniques. Deixem la plana alabesa, d'ondulacions suaus i horitzons amplis, i a mesura que ens acostem a Loiola anem retrobant les valls estretes i les muntanyes altes. A l'hotel, com cada dia, a sopar i a descansar.

22 de juliol, diumenge

Recuperem les 9 com a hora de sortida i empenem l'anada a Bilbao, la ciutat més gran del País Basc i capital de Biscaia. S'han quedat a Loiola la Cati –que no ha dormit gaire bé- i el seu marit, en Ferran. Durant el camí resem Laudes i en acostar-nos a Bilbao ens anem fent el càrrec d'arribar a una ciutat molt gran, que més que una ciutat és una gran àrea urbana, el

Gran Bilbao, formada per diversos municipis sense solució de continuïtat.

Travessem la ria i per la riba dreta anem al primer punt de parada: el pont penjant, una de les imatges clàssiques de Bilbao i un exemple de l'enginyeria del ferro, que uneix Portugalete, a la riba esquerra, i Getxo, a la dreta. Nosaltres fem un curt viatge d'anada i tornada travessant el Nerbion dalt de la *barketa*, un transbordador que no navega sinó que està suspès de la plataforma inferior del pont, i que transporta persones i vehicles, que si no fos per la *barketa* haurien de fer una volta de molts quilòmetres per passar d'una riba a l'altra.

La pròxima parada l'hem de fer a la basílica de Begoña, i en lloc de fer el camí més curt ens enfilem cap a Artxanda, per tenir una panoràmica de Bilbao des d'un punt alt, encara que sigui de l'autocar estant. Artxanda és un lloc d'esbarjo, un

pulmó verd dels bilbaïns, que hi pugen per carretera o per funicular. I durant aquest trajecte també veiem l'aeroport de Sondika.

Arribem al santuari de Begoña amb prou temps per poder-hi circular lliurement, venerar la imatge i admirar retaules i quadres abans no comenci la missa de 12, a la qual assisteixen cada diumenge molts fidels.

Tornem a l'autocar, que ens deixa a l'Arenal, un parc molt animat al costat del Nerbion, entre l'ajuntament i la part més antiga de la ciutat, *Zazpikaleak (Siete Calles)*. Fixem l'ampla vorera davant de l'església de Sant Nicolau, al costat de l'Arenal, com a punt de trobada a una hora determinada per si algú es vol quedar per aquesta zona i no fer la passejada per la part vella.

La Tania ens porta per la zona antiga, els set carrers paral·lels que li donen nom i dos carrers perpen-

diculars que els comuniquen, tots carrers força estrets. Veiem l'exterior de la catedral de Sant Jaume, gòtica, del segle XIV, amb un porxo molt gran i amb dues portes remarcables, a nord i a sud. No té les dimensions que solen tenir les catedrals gòtiques i és que encara no fa setanta anys que aquesta església és una catedral: la diòcesi de Bilbao és recent. Durant segles va ser un dels molts temples dedicats a sant Jaume que es trobaven els pelegrins que anaven a Compostel·la.

Tal com havíem quedat ens reunim tots davant de Sant Nicolau per anar caminant a dinar al restaurant Txoko Berria. I quan acabem de dinar, també caminant, travessem el riu per arribar al punt on ens recollirà en Marc. Ja tots a l'autocar, la Tania va indicant el recorregut que ens permet veure un Bilbao modern i d'avingudes amples, ben diferents dels carrers estrets de la part antiga.

Aquest recorregut acaba al Museu Guggenheim, el gran edifici de vidre i titani que evoca un gran vaixell atracat a la ria. Deixem una bona estona lliure, fins a l'hora de tornar a l'hotel, i molts l'aprofiten per veure les dues exposicions que presenta aquest estiu el museu. Una de Marc Chagall, amb una vuitantena de pintures i dibuixos de la primera època, i una altra, ben diferent, de l'artista contemporània portuguesa Joana Vasconcelos, que exposa una trentena de treballs molt originals que combinen materials ben diversos (metall, tèxtil, plàstic, fusta...).

Tot tornant a Loiola resem Vespres a l'autocar, i a l'hotel retrobem la Cati i en Ferran.

23 de juliol, dilluns

Per la normativa que regeix el transport de viatgers amb autocar, el nostre xofer, en Marc, avui té dia de descans, i per això hem previst unes activitats a Loiola mateix i a Azpeitia, la vila que hi ha a un quilòmetre. Tampoc no ens acompanya la Tania.

Resem Laudes a la capella de la tercera planta de l'hotel i a quarts de 10 recorrem els pocs metres que ens separen de la casa natal i la basílica de Sant Ignasi. Ens acull la responsable de l'oficina de Turisme del santuari, que ens explica com farem la visita audioguiada: seguirem un itinerari marcat amb uns punts numerats, i el pare Jordi anirà activant l'àudio amb el número corresponent a cada espai, de manera que a través dels altaveus situats estratègicament podem seguir perfectament les explicacions.

Comencem per l'exterior, davant de la casa pairal dels Loiola, una casa en forma de cub, massissa, de quatre plantes, que actualment queda integrada en el recinte format per la basílica i els edificis conventuals dels jesuïtes. Les dues plantes inferiors són de pedra, gairebé sense obertures, i les dues superiors són de rajola vista, amb franges de decoració mudèjar.

Ja a l'interior anem veient els espais propis d'una casa noble dels segles XIV i XV: una planta baixa amb cavallerisses i el celler, un primer pis amb la cuina i habitacions de servei, un segon pis –la planta noble– amb les diverses estances i sales senyorial, en una de les quals va néixer sant Ignasi, i, finalment, un tercer pis, amb els dormitoris dels fills i dels hostes. En aquesta

planta celebrem l'Eucaristia amb les lectures corresponents a la festa del sant, a la capella de la Conversió, que correspon a la sala on va passar la convalescència després de ser ferit en el setge de Pamplona.

Després de la missa, el recorregut ens porta a la basílica barroca, de planta circular, construïda entre els segles XVII i XVIII. Però abans passem per diverses sales amb objectes, llibres, documents i quadres referents al que va ser la vida del sant des que va deixar Loiola fins a la seva mort. No podia faltar en aquestes sales una referència al pas d'Ignasi per Montserrat: una imatge de la Moreneta presideix un espai molt destacat i allà cantem el Virolai.

Sortint de la basílica anem a dinar a l'hotel i a la tarda continuarem amb espais vinculats a sant Ignasi, a la vila d'Azpeitia. De davant del santuari surt una ampla avinguda de poc més d'un quilòmetre que en línia recta porta a l'entrada de la població i alguns fan aquest recorregut a peu i altres amb taxi. Ens trobem tots prop de la parròquia de Sant Sebastià, on el rector, *aita* (pare) Kepa, ens acompanya durant la visita a l'església, gòtica amb molts afegits al llarg del temps, com la portada neoclàssica i la part superior del campanar, neogòtica. En aquesta parròquia podem veure la pica baptismal on va ser batejat sant Ignasi.

Davant de la parròquia hi ha la casa dels Antxieta, mudèjar, que presenta una estructura similar a la dels Loiola: planta inferior de pedra i plantes superiors d'obra vista, amb una decoració molt rica de frisos de motius geomètrics. Aquesta casa, considerada un dels exemples més rellevants de

l'arquitectura mudèjar del País Basc, la va fer construir Juan de Antxieta, un compositor del Renaixement, mestre de capella a la cort dels Reis Catòlics.

A continuació anem a l'ermita i a l'hospital de la Magdalena, on sant Ignasi va viure tres mesos l'any 1535, cuidant els malalts i predicant el catecisme. Són dos petits edificis, separats per uns pocs

metres a banda i banda d'una carretera estreta, i la nostra guia serà la senyora Miren, molt simpàtica i servicial. Nosaltres arribem abans que ella i així que ens veu fa dringar les claus i ens pregunta per on volem començar, i com que ella ve pel costat de l'ermita li diem que ja que és allà, podem començar per l'ermita. És una construcció austera, de planta rectangular, amb l'entrada sota el porxo de tres arcades que protegeix un dels costats

llargs del rectangle. La decoració de la part alta de la façana és mudèjar, molt més senzilla que en els exemples esmentats més amunt. A l'interior, d'una sola nau, al costat de l'altar hi ha una figura de sant Ignasi convallescent, llegint estirat en un sofà i vestit com un noble de la seva època. La particularitat d'aquesta figura és que té els braços articulats, i la nostra guia ens en fa una demostració agafant-li la mà i movent-la-hi tot dient: ¿Ven? Este santo saluda.

Tot anant cap a Pasaia Donibane.

I ens queda l'hospital, just al davant, on entrem –seguint les indicacions de la senyora Miren– després de trucar a la porta com ho feien els pelegrins que hi buscaven allotjament. L'edifici, rectangular, de planta baixa i dos pisos, actualment és un centre d'interpretació vinculat al camí ignasià. Hi podem veure algun moble molt senzill, com devien ser els que hi havia en un hospital de fa cinc segles, i

Pasaia Donibane.

diverses informacions en cartells, llibres, làmines, mapes, etc.

La tornada a Loiola la fem, com l'anada, alguns a peu i altres amb taxi. Després d'una estona lliure resem Vespres a la capella del tercer pis, i a les 9 tenim el sopar.

24 de juliol, dimarts

A les 9 sortim, sense la Tania, ja que viu molt a la vora de Sant Sebastià i ens esperarà a l'entrada de la ciutat. Com gairebé cada dia, resem Laudes a l'autocar mentre avancem cap al nord, fins al Cantàbric. Poc després d'Azpeitia passem per Zestoa i ens fixem en el gran edifici del balneari, més conegut amb el nom del poble en castellà, Cestona. En arribar prop del mar canviem de direcció i anem cap a l'est, fins a Sant Sebastià, on la Tania s'incorpora al grup.

Perquè ens fem una idea de la configuració de la ciutat, la Tania

ens fa començar la visita pels jardins del palau de Miramar, en una zona elevada que separa les platges d'Ondarreta i la Concha i que ofereix una bona panoràmica de la badia d'aquest nom, des del mont Igeldo fins a l'Urgull, de l'illa de Santa Clara –que tanca la badia– i, darrere de l'Urgull, la platja de Zurriola o de Gros (pel nom del barri on es troba) fins al mont Ullia. Separant les platges de la Concha i de Zurriola, al peu de l'Urgull, la ciutat vella, antic barri de pescadors, i la desembocadura del riu Urumea.

Amb l'autocar anem a l'estació d'autobusos, inaugurada fa només dos anys, on –en un espai prou reduït per no dispersar-nos gaire fins a l'hora que ens indica la Tania– hi trobem tota mena de serveis: cafeteria, lavabos, quiosc... Des de l'estació –a la riba dreta del riu Urumea– anem a peu fins a la catedral del Bon Pastor, a la riba esquerra, travessant el riu

pel pont de Maria Cristina, el més monumental de la ciutat.

La catedral, neogòtica de finals del segle XIX, va ser parròquia fins que a mitjans del segle XX es va crear la diòcesi de Sant Sebastià i en va ser nomenat bisbe el vigatà Jaume Font i Andreu, a qui havien conegut les vigatanes del nostre grup. El bisbe Font i Andreu està enterrat al peu del presbiteri, com també els tres bisbes que el van succeir, l'últim dels quals, José María Setién, va morir l'últim 10 de juliol, tot just fa dues setmanes.

La catedral és en una plaça de l'eixample, urbanitzat al segle XIX i que com el de Barcelona està format per una quadrícula de carrers. La Tania ens fa fixar que des de la porta de la catedral veiem al capdavant d'un carrer força llarg la façana de l'església de Santa Maria del Coro, a la ciutat vella. Per aquest carrer, doncs, anem caminant cap a la ciutat vella, que durant la Guerra del Francès va quedar derruïda i va

Tot el grup davant la basílica de Loiola.

ser reconstruïda seguint també una planta quadriculada. El centre d'aquest barri és la plaça de la Constitució, rectangular i porxada, amb els balcons numerats ja que servien de llotja quan es feien festes taurines o altres espectacles. La guia ens indica la manera d'arribar als llocs més interessants dels voltants, perquè cadascú es faci l'itinerari, i quedem que ens retrobarem allà mateix.

Tocant a la plaça hi ha les esglésies de Sant Vicenç i de Santa Maria del Coro, totes dues gòtiques, però la del Coro amb elements xoriguerescos i neoclàssics i una portada rococó. Com hem esmentat abans, des de la porta d'aquest temple veiem la catedral, al capdavant d'un carrer molt llarg. També hi ha a la vora el centre mèdic on el pare Jordi acompanya la Maria Carme Pons a posar-se l'última injecció d'aquests dies. En aquest viatge hem hagut de localitzar més d'un centre mèdic, per resoldre incidències no greus. Grà-

cies a Déu no ha calgut recórrer a urgències, com potser temia en Pere Morató, que ja havia començat el viatge amb una pedra al ronyó amenaçadora, però que amb la medicació prescrita ha quedat controlada.

La plaça de la Constitució és el nostre punt de trobada per anar tots junts a la parada de l'autobús urbà que ens ha de portar fins al restaurant de l'hotel Amara Plaza Silken, on dinarem. Ho hem fet d'aquesta manera perquè la circulació d'autocars per Sant Sebastià és força complicada i així en Marc, quan ens ha deixat a l'estació d'autobusos, ja ha anat a aparcar prop del restaurant.

Avui és l'aniversari de la Cati Zaragoza i el sant de la Cristina Escarré i tenim postres especials, un pastís gentilisa de l'agència Ruth Travel, i xampany, gentilisa de la Cati i la Cristina, que reben les felicitacions de tots nosaltres. Per molts anys!

A la tarda anem al port de Pasaia (*Pasajes*), un port natural molt llarg i estret separat de Sant Sebastià pel mont Ulià, i força profund, de manera que hi poden arribar vaixells grans. En Marc ens deixa a la riba occidental, a Pasaia San Pedro, on pugem a la barca motora que ens portarà a la riba del davant, Pasaia Donibane (*Pasajes de San Juan*). En aquell punt, entre les dues ribes hi ha escassament un centenar de metres, i la barca va i ve d'una banda a l'altra constantment. Com que la barca és petita ens repartim en dos viatges, i un cop som tots a Pasaia Donibane fem un passeig pel poble antic, que ocupa el poc espai que hi ha entre el port i la muntanya. El travessa un sol carrer, interromput per la plaça de l'Ajuntament, amb cases a tres costats i el quart costat obert al port. És una plaça molt pintoresca, amb balcons i finestres de colors vius, i també té cases molt boniques el carrer estret que recorre el poble, tan estret que la circulació de cotxes està regulada per un semàfor a

Sant Sebastià. Basílica de Santa María del Coro.

cada extrem, ja que no n'hi poden passar dos alhora.

Seguint aquest carrer anem cap a la sortida del poble antic on trobem en Marc, que amb l'autocar ha fet els set quilòmetres que nosaltres ens hem estalviat gràcies a la barca que creua el port. Hem d'anar a Hondarribia (*Fuenterrabía*) i la Tania ha suggerit fer el recorregut per la carretera que, arran de costa, s'enfila cap al mont Jaizkibel. La llàstima és que hi ha molta boira a la banda del mar i no el podem

veure gens, però el trajecte és molt bonic, i quan arribem sobre Hondarribia, aleshores sí, veiem la desembocadura del Bidasoa, amb Hondarribia a una banda i Hendaia a l'altra, ja en territori francès.

L'autocar ens deixa a la part baixa de la ciutat i amb un ascensor salvem la distància fins a la ciutat antiga, el recinte emmurallat. Al costat de l'església de l'Assumpció, el castell de Carles V, una gran fortalesa massissa amb poquíssimes obertures que és actualment un

parador de turisme. Passegem per carrers i places de cases senyorials amb escuts esculpits a la façana, i cases més senzilles amb balcons de fusta de colors vius, com hem vist a Pasaia.

Deixem una estona per passejar, fer un cafè, comprar els últims *souvenirs*, i emprenem el retorn a l'hotel. En passar per Sant Sebastià deixem la Tania, agraint-li que amb la seva feina de guia ens hagi ajudat a conèixer els llocs que hem visitat, i també que hagi atès algun imprevist, com ara localitzar centres mèdics quan ha calgut. De camí cap a Loiola resem les primeres Vespres de Sant Jaume i en arribar fem unes fotos de grup a l'escalinata de la basílica. Perquè hi pugui sortir tothom demanem a una vailets que jugaven per allà que ens facin de fotògrafs improvisats. Hi accedeixen de bon grat. I abans o després de sopar haurem de començar a preparar equipatges, que demà tornem a casa.

25 de juliol, dimecres

A 2/4 de 9 emprenem el retorn a casa, i poc després de sortir resem Laudes de Sant Jaume. El trajecte del matí ens ha de dur a Tarassona, ja a l'Aragó, i més o menys a mig camí ens aturem una bona estona en una àrea de servei al sud de Pamplona.

A Tarassona tenim reservada una visita guiada a la catedral de Santa Maria de la Huerta, començada al segle XIII, en estil gòtic, i que presenta elements mudèjars, renaixentistes i barrocs. Una guia, Isabel, ens acompanya en la visita a un edifici que es caracteritza pel seu exterior de rajola i ceràmica, mudèjar, i a l'interior, de tres naus, la guia ens fa fixar en algunes finestres d'alabastre policromat.

Tarassona. Catedral.

Aquesta catedral havia estat parcialment, o fins i tot a vegades totalment, tancada per obres de restauració durant més de 20 anys, i des del 2011 torna a estar oberta al culte, però hi continuen les obres en alguns espais. Al baptisteri, l'Àurea Saldes comparteix amb nosaltres un record familiar emotiu: en aquella pica baptismal va ser batejada la seva àvia.

L'última part de la visita és el claustre, mudèjar, amb totes les obertures tancades amb gelosies de guix que dibuixen diversos motius geomètrics. Aquest claustre, amb les gelosies de guix i les parets de rajola, recorda molt els grans patis de palaus magrebins.

Les gavanenques del nostre grup, la Rosa Bonich i l'Antònia Huguet, tenen una amiga que passa uns dies a Tarassona i que ens acompanya fins al restaurant on hem de dinar. És a deu minuts de la catedral, i pel camí passem per una plaça octogonal, tancada, que és l'antiga plaça de toros, construïda al segle XVIII. Després de travessar el riu entrem als carrers estrets del barri jueu i anem a parar davant de la façana de l'ajuntament, del segle XVI, amb abundant decoració escultòrica, on destaca un llarguíssim fris que representa la comitiva assistent a la coronació de l'emperador Carles V a Bolonya.

De seguida arribem a l'hotel La Merced de la Concordia, on dinem.

L'edifici, en ple centre històric, conserva la façana del segle XVI, però per dins s'ha refet del tot en un estil minimalista que contrasta molt amb l'exterior.

Fins a Barcelona hi tenim uns 400 km, gairebé tots per vies ràpides. Per la normativa del transport de viatgers fem dues parades tècniques, una de 15 minuts a l'àrea dels Monegres i una altra de mitja hora a l'àrea del Penedès, on ens acomiadem de sis viatgers: els quatre que el primer dia s'havien incorporat al grup en aquesta àrea, la Cristina Escarré, i el pare Jordi, que podrà arribar al Miracle avui mateix.

Durant tot el dia hem anat sabent que a Barcelona hi ha vaga de taxis, i molts de la colla es refiaven d'un taxi per tornar a casa, a Barcelona mateix o a poblacions pròximes. Però es demostra que les xarxes familiars i d'amics funcionen d'allò més bé i amb unes quantes telefonades queda resolt el problema. Hores abans d'arribar a Barcelona ja tenim la tranquil·litat de saber que tothom podrà tornar fàcilment a casa.

Com estava previst, a les 9 som al carrer Aragó, final d'un viatge que ens ha permès uns dies de convivència i coneixença mútua, i de descobriment de llocs nous. En donem gràcies a Déu i esperem retrobar-nos en pròximes ocasions.

VIATGE A CONCA I GUADALAJARA

ESTIU 2019

Teresa Maria Castanyer

Monestir de Santa Maria del Olivar.

17 de juliol, dimecres

Per tercer any consecutiu ens trobem a Barcelona, al carrer Aragó entre Pau Claris i Passeig de Gràcia. Hem quedat de ser-hi a 3/4 de 8 del matí i, després de carregar l'equipatge, sortim puntualment a les 8. El grup, més reduït que de costum ja que només som 16 comptant-hi el xofer, el formem oblats de Montserrat, amb el consiliari pare Jordi Castanyer, i simpatitzants. El conductor és en Marino, a qui acompanya la seva esposa, la Lúdia. No ens coneixíem, però de seguida passen a ser uns més del grup. Això sí, com remarca el pare Jordi, per a en Marino seran uns dies de feina; per als altres, uns dies de lleure en terres de Conca i Guadalajara.

Ja en ruta, i un cop hem deixat les zones urbanes de Barcelona i ciutats veïnes, resem Laudes. Hem pensat de fer una parada cap a les 10 i, calculant distància i velocitat, el xofer suggereix una cafeteria a l'entrada de Gandesa. Així que hi arribem, alguns reconeixem l'Hotel Piqué, on ens vam allotjar en ocasió de la sortida de dos dies que vam fer a la Terra Alta la primavera del 2015.

Reprenem el camí i poc després entrem a terres aragoneses. Ens

Conca. Cases penjades.

Conca. Façana de la catedral.

Conca. Interior de la catedral.

esperen al monestir mercedari de Santa Maria del Olivar, al municipi d'Estercuel. La comunitat que hi resideix té cura d'una hostatgeria on tenim previst dinar, després d'una visita guiada per un frare que ens ensenya els espais més remarcables de l'edifici. En aquest lloc hi ha mercedaris des del segle XIII, tot i que l'edifici actual és dels segles XVI i XVII, i molt restaurat -després de la guerra civil espanyola- segons uns criteris allunyats de restauracions més fidels al que devia ser l'aspecte original dels espais. El claustre, renaixentista, és molt curiós, ja que totes quatre ales tenen dues naus separades per una fila de columnes. L'església, d'estil tardogòtic, sorprèn per la lluminositat que li proporciona el blanc que cobreix parets, columnes i volta, part de la qual està decorada amb unes flors de colors molt vius sobre fons negre. Tot plegat, força insòlit.

Després de dinar continuem la ruta cap a Conca, amb parada a Albarrasí, encara a Aragó. És una població de gran importància estratègica durant la Reconquesta, ja que està situada en un promontori envoltat gaire-

bé del tot pel Guadalaviar, el riu que més endavant, a partir de la ciutat de Terol, pren el nom de Túria. Unes escales força verticals o una rampa una mica més suau porten a la ciutat vella, per on passem una bona estona. Conserva l'estructura medieval, amb carrers estrets i molts trams de muralla, amb alguns portals. No podem visitar l'interior de la catedral, que trobem tancada, però sí contemplar des de la plaça una magnífica vista del riu que passa als nostres peus.

Ens separen un parell d'hores de Conca i durant el trajecte resem Vespres. El nostre allotjament a la ciutat és l'Hospederia del Seminario, un edifici del segle XVIII a la plaça de la Merced, al centre històric, tocant a la plaça Major, on ens deixa l'autocar, que per l'estretor dels carrers no pot arribar fins al seminari. Els que porten equipatge més lleuger ajuden els que el porten més pesant o els que tenen dificultats de mobilitat, i en poca estona tenim totes les maletes al vestíbul de l'hotel.

Distribuïm les habitacions i anem a sopar al restaurant Mangana, a la plaça Major. Mangana és el nom d'una de les torres de la muralla, una torre molt a prop del seminari. En aquest restaurant hi soparem cada vespre, ja que l'hotel ofereix els esmorzars, però no dinars i sopars. A la plaça de la Merced, moltes nits d'estiu hi ha espectacles gratuïts, organitzats per l'associació de veïns del barri antic. Avui toca cinema, i quan tornem de sopar procurem passar entre les cadires sense molestar cap espectador.

18 de juliol, dijous

Comencem el dia resant Laudes. A l'edifici, que continua sent el

Conca. Interior de la catedral.

seminari diocesà i en èpoques de vacances es destina a hotel, hi ha dues capelles, la més gran presidida per un retaule gòtic, i un oratori més petit, de decoració moderna, on resem Laudes. Després esmorzem en un gran menjador amb finestres sobre el riu Xúquer, que discorre per un congost conegut com a Hoz del Júcar.

El guia, Guillermo, ja ens espera per acompanyar-nos tot el dia pels diversos llocs d'interès de la ciutat. A la mateixa plaça de la Merced ens explica les característiques geogràfiques de Cuenca, situada entre els rius Xúquer i Huécar, i amb dues parts molt diferenciades: la ciutat vella, dalt d'un promontori entre els dos rius, i la ciutat moderna, que se situa a la

part baixa, a la plana. Ens comenta que la part vella és coneguda popularment com "el Vati", per la gran quantitat d'edificis religiosos, que en fan un petit Vaticà.

A la mateixa plaça, fent angle amb la façana del seminari, hi ha el que havia estat el convent de la Mercè. Els mercedaris en van marxar el 1835 i, actualment, el que era

Conca. Ciutat vella.

Conca. Plaça de la catedral.

Alarcón. Església de Santa Maria.

l'església és la biblioteca del seminari, i la resta és el convent de les Esclaves del Santíssim Sagrament. Anem primer a la biblioteca, grandiosa, que també serveix de sala d'actes acadèmics i institucionals, i després entrem un moment a l'església de les Esclaves. És una capella petita, amb una reixa que separa els fidels de les monges, que veiem agenollades resant, vestides amb un hàbit i un vel blanquíssims.

Per carrers estrets i pendents anem baixant cap al riu Huécar, que travessem pel pont de San Pablo, un pont de ferro només de vianants, construït a principis del segle XX per substituir el pont de pedra del segle XVI que estava molt deteriorat. Rep el nom de l'antic convent de Sant Pau, a un centenar de metres, que avui és el parador de turisme. Des del pont fa certa impressió mirar el riu a uns 60 metres més avall. Però la vista que tothom busca és la de les cèlebres Cases Penjades, amb els coneguts balcons de fusta que donen al riu.

Molí de vent al "Balcón de la Mancha".

D'aquestes cases, ja documentades al segle XV, en queden tres, dues de les quals allotgen el Museu d'Art Abstracte Espanyol, que visitem força detingudament. A més de les obres exposades, és interessant la

decoració original que es conserva en algunes estances, siguin fragments de pintures murals, siguin els sostres enteixinats. I la visita al museu ens permet sortir als balcons que abans havíem vist des del pont i des de l'altra riba del Huécar.

També hem vist abans, des del pont, un conjunt de cases anomenades popularment "gratacels", perquè per la banda que dona al riu poden tenir fins a 10 pisos. Aquestes cases tenen l'entrada per un dels carrers de la part alta, i vistes des del carrer semblen de 4 o 5 pisos, però el gran desnivell fins al riu fa que per sota del nivell de l'entrada hi hagi unes quantes plantes més.

Acabem el matí amb la visita a la catedral, a la plaça Major. La catedral va ser començada a finals del segle XII i ha anat rebent aportacions al llarg dels segles, des del

gòtic inicial fins als vitralls abstractes de finals del segle XX, dissenyats per artistes locals que van participar en un concurs públic convocat per la diòcesi. Gairebé es podria dir que aquests vitralls són una prolongació del Museu d'Art Abstracte que hem vist no gaire lluny de la catedral.

Després de dinar al restaurant San Juan, a la mateixa plaça Major, ens retrobem amb el guia, que suggereix agafar l'autobús urbà per anar fins al castell i estalviar-nos una bona pujada. Del castell en queden quatre parets, però val la pena la vista que hi ha sobre el riu Huécar, la ciutat vella i els turons que envolten la ciutat. I emprenem la baixada per carrers estrets i pendents, amb la idea de caminar tota la tarda. Alguns decideixen agafar l'autobús i tornar a descansar a l'hotel o a seure en una terrassa de la plaça Major.

En Guillermo ens ha dissenyat un itinerari amb diverses parades en llocs interessants. I amb alguna

Castell d'Alarcón

Villaescusa de Haro – retaule de l'Assumpció.

sorpresa. Ens aturem aquí i allà, per fer-nos fixar en algun escut de pedra, o una reixa, o un carreró estret, o per explicar-nos –a la tranquil·la placeta de San Nicolás, davant de la capella del sant– la tradició, encara viva, de “los tres lunes de San Nicolás”. En aquesta capella només s’hi celebra missa el dilluns, i la tradició vol que qui vulgui aconseguir alguna gràcia ha d’anar a la missa tres dilluns seguits i demanar tres gràcies, una de les quals serà concedida, a condició que torni a casa en absolut silenci.

No gaire lluny de la placeta hi ha un mirador sobre el riu Xúquer, però no baixem fins al riu perquè després la pujada seria feixuga. En el nostre itinerari hem tingut ocasió d’entrar a la Posada de San José, actualment un hotel, però que des del segle XVII fins a principis del segle XX va ser el Col·legi de Sant Josep, on vivien i estudiaven els nois del cor de la catedral. Aquesta casa la va fer construir fa més de 300 anys un gendre de Velázquez, i el pintor s’hi va allotjar alguna vegada.

Serranía de Cuenca – Ciutat encantada

Ens permeten recórrer els espais comuns, passadissos, galeries, distribuïdors... un autèntic laberint, ja que l'edifici conserva gairebé intacta l'estructura d'una casa del segle XVII.

I la sorpresa de la tarda és que en Guillermo ens porta a casa seva, un dels "gratacels" que al matí havíem vist des del pont de San Pablo. El pis que queda al nivell del carrer deu tenir 4 o 5 plantes més amunt i 4 o 5 més avall. Ens explica que la casa és de la seva família des de fa generacions i que hi viuen els pares, un germà i ell, amb les respectives famílies.

Una tarda molt ben aprofitada, que acabem amb les Vespres a l'oratori de l'hotel i el sopar al restaurant Mangana. Avui, a la plaça de la Merced, concert d'acordionistes, amb melodies clàssiques i populars. Hem passat un dia a Conca, i ens hem fet una idea que creiem força completa de la ciutat, amb l'ajuda de l'entusiasme del guia que ens ha acompanyat.

19 de juliol, divendres

Avui tenim previst anar a dos pobles del sud de Conca, Alarcón i San Clemente i, com que la distància és d'uns 90 km, farem Laudes en ruta. En Guillermo suggereix que ens desviem una mica de la carretera principal per fer una breu parada a Arcas, un poblet a 8 km de Conca que té una de les esglésies romàniques més meridionals de la península ibèrica. És una església d'una sola nau, romànica de transició al gòtic, amb campanar d'espanya. I com que anem bé de temps, decidim quedar-nos-hi a resar Laudes.

Serranía de Cuenca – Ciutat encantada

Continuem fins a Alarcón, i abans d'entrar-hi parem en un mirador sobre el Xúquer, que transcorre per un congost en un meandre molt pronunciat. Des del mirador es veu clarament com el poble queda pràcticament envoltat pel riu i com l'estret pas que l'uneix a terra ferma està ocupat per un castell. Es tractava, doncs, d'una població molt ben protegida, pel riu i pel castell.

Al poble, tot i que és molt petit -pocs carrers de cases baixes-, hi ha edificis notables, com l'ajuntament i tres esglésies. A l'església de Sant Joan Baptista, avui sense culte, hi ha unes pintures murals d'estil surrealista que cobreixen totes les parets i la volta. Les va pintar l'artista Jesús Mateo entre els anys 1996 i 2003. Ens arribem al castell,

que actualment és un parador, i podem pujar fins als merlets, on hi ha unes bones vistes panoràmiques. I com que s'ha fet l'hora de dinar ens dirigim al restaurant La Cabaña de Alarcón, a pocs metres del castell.

Havent dinat tornem a l'autocar per anar a San Clemente, a uns 50 km. És una vila gran, capital de partit judicial, amb edificis renaixentistes molt interessants. El guia tenia interès a ensenyar-nos l'església de Santiago, però només en podem veure l'exterior, ja que està tancada. Com en gairebé totes les esglésies dels diversos camins de Sant Jaume, hi ha dues portades, als costats nord i sud, per facilitar el recorregut processional dels pelegrins. Totes dues portades tenen decoracions escultòriques remarcables. A l'oficina de

A punt d'entrar a la mina de Cueva del Hierro.

turisme ens diuen que el rector obre cada tarda, però va passant l'estona i no arriba. Així, doncs, de San Clemente veiem una plaça molt agradable, al costat de l'església, on hi ha bancs per seure a l'ombra, i, entre altres edificis civils, l'Ajuntament, amb una façana renaixentista que denota la importància que havia tingut la població. Destaquen a la façana dues fileres de set arcs: els de la planta baixa donen a un gran porxo, i els del primer pis són les finestres d'una gran sala.

Una mica decebuts per no haver pogut veure l'interior de l'església, emprenem el retorn a Conca, i durant el trajecte resem Vespres. En arribar a la ciutat ens desviem lleugerament del camí que porta fins a la plaça Major i fem una parada a l'hospital Virgen de la Luz, on baixen el pare Jordi i la seva germana. Els altres viatgers continuen cap a l'hotel, i sopen com cada dia al restaurant Mangana.

La causa de la visita a l'hospital és que el pare Jordi ha notat des de la nit unes molèsties al pit i a l'esquena que li han impedit de des-

cansar bé i que s'han mantingut durant tot el dia. Feta una consulta a distància amb la metgessa que el tracta habitualment, li aconsella anar a Urgències perquè se li puguin fer les proves diagnòstiques que calguin. Així, doncs, un cop a Urgències comença el protocol habitual. Després de les proves de rigor no es detecta res preocupant ni es veu quina pot ser la causa del dolor, i se li recepten analgèsics. Cap a la una de la matinada, un taxi ens porta a l'hotel. A la plaça de la Merced hi ha hagut, com ahir, concert d'acordionistes, però a aquestes hores ja estan desmuntant els equips de so i retirant les cadires.

20 de juliol, dissabte

No cal dir que a mesura que ens anem trobant a l'hora d'esmorzar, tothom pregunta pel pare Jordi i pel resultat de la visita a l'hospital. Després d'esmorzar deixem Conca en direcció cap al sud-oest i resem Laudes en ruta. La primera parada és a Mota del Cuervo, per veure un conjunt de set molins de vent, situats en un turó,

“El Balcón de la Mancha”, des d'on tenim una gran panoràmica als quatre punts cardinals, ja que les muntanyes més pròximes són molt lluny. Per tant, un lloc una mica elevat i totalment desprotegit resulta molt adequat per instal·lar-hi molins de vent. Al peu del turó, la vila de Mota del Cuervo, i més enllà, mirem on mirem, camps i més camps, la Manxa, la zona on Cervantes va situar el seu Quixot i els seus molins. O eren “desaforados gigantes”?

Un dels molins funciona cada dissabte, com a activitat didàctica i turística, sempre que la força del vent sigui suficient i no sigui massa forta, ja que en aquest cas podria trencar les aspes. Nosaltres ja havíem concertat la visita i com que la velocitat del vent és correcta assistim a tot el procés, des de dins del molí “El Gigante”. Cada molí té el seu nom. N'hi ha un que és “El Zurdo”, perquè les aspes giren cap a l'esquerra en comptes de cap a la dreta, com en tots els altres.

Continuem cap a Belmonte, un poble no gaire gran, però amb un castell considerable, una fortalesa de planta triangular, una forma probablement única a Europa. El va fer construir al segle XV el primer marquès de Villena, com a castell i palau alhora. Com a castell tenia funcions de defensa, en una època de conflictes entre els nobles castellans; i com a palau era la residència de la família. Per això els sostres enteixinats i el treball escultòric de portes i finestres són molt més rics que en la majoria de castells. A més a més, sorprèn el contrast entre l'arquitectura del segle XV i el mobiliari propi del segle XIX. La raó és que el castell el va heretar Eugènia de Montijo, que el va fer restaurar i decorar segons

el gust de l'època i hi va passar llargues temporades.

Dinem al restaurant de l'hotel Palacio de Buenavista, situat en una casa senyorial al centre del poble. No gaire lluny hi ha la casa natal de Fray Luis de León, i també la col·legiata de Sant Bartomeu, una gran església construïda a la mateixa època que el castell. La peça més interessant és el cadirat del cor, de fusta de noguera, construït al segle XV per uns escultors flamencs que hi van esculpir una gran quantitat de figures religioses i profanes. Va ser el cor de la catedral de Conca fins al segle XVIII, quan el capítol de Conca en va encarregar un de més gran i es va decidir traslladar l'antic a Belmonte.

Al costat de la col·legiata hi ha el palau de l'infant Joan Manuel de Castella, conegut en la literatura universal amb el nom de *Don Juan Manuel*. Aquest palau del segle XIV, que amb el pas dels segles havia quedat gairebé derruït, és actualment un hotel de luxe. El guia ens hi fa entrar perquè en la restauració es van trobar restes arqueològiques del primitiu palau que s'han volgut conservar.

L'última etapa del dia és Villaescusa de Haro, un poble molt petit que guarda una peça de primer ordre, el retaule de l'Assumpció. Anem, doncs, a l'església de Sant Pere, d'estil gòtic tardà, de tres naus. En una capella lateral, amb accés per una triple arcada i una reixa del segle XVI molt treballada,

podem veure el retaule escultòric, gòtic de transició a renaixentista, amb escenes de la vida de la Mare de Déu.

En el camí de retorn resem Vespres a l'autocar i en arribar a Conca, com cada vespre, sopem al Mangana. L'espectacle d'avui a la plaça de la Merced és itinerant, pels carrers adjacents. Mentre fem el curt trajecte del restaurant a l'hotel anem trobant personatges encaputxats, i que porten fanals. Es tracta d'una teatralització de llegendes sobre diversos miracles de Sant Nicolau, un sant amb molta devoció a la ciutat, com el guia ens va comentar dijous davant de la capella del sant quan ens va explicar el costum de "los tres lunes de San Nicolás".

Pastrana. Col·legiata de l'Assumpció. Sala dels tapissos.

21 de juliol, diumenge

Avui tenim un dia de natura, a diferència dels dies anteriors en què hem conegut zones urbanes: Conca i poblacions més o menys grans, amb castells, esglésies, palaus... Comencem el diumenge amb Laudes i Eucaristia a la capella de l'hotel i després d'esmorzar sortim en direcció nord, cap al parc natural de la Serranía de Conca. La primera parada és a la Ciutat Encantada, on passem unes dues hores, seguint un recorregut circular que ens porta a veure moltes de les formacions geològiques que al llarg dels segles han conformat aquest paratge. En Guillermo ha suggerit dos recorreguts, un de curt i un de llarg, perquè cadascú en pugui triar un, segons les ganes o les dificultats de caminar.

Continuem cap a la llacuna d'Uña, al costat del poble del mateix nom. Hi ha un mirador que s'endinsa en la llacuna des d'on podem veure el paisatge muntanyós que l'envolta i els ocells aquàtics

que hi tenen el seu hàbitat. El poble és molt petit, però rep molts visitants a causa de la llacuna i dels molts camins per on es pot fer senderisme. Hi passem una bona estona i reprenem el camí cap al naixement del riu Cuervo, un conjunt de cascades espectaculars, tot i que en Guillermo ens diu que ara no estan en el millor moment, perquè fa mesos que no plou. Per un camí ample, ombrívol i de bon transitar que surt de l'aparcament ens enfilem fins a les cascades, acompanyats sempre pel so de l'aigua i el cant dels ocells que viuen al bosc. Després d'aquesta agradable passejada s'imposa refer forces i ens espera un bon dinar al restaurant La Tejera, tocant a l'aparcament.

Havent dinat fem uns 30 km fins al petit poble de Cueva del Hierro, nom que ja indica que hi ha una mina de ferro. Tenim una visita concertada a la mina, i abans d'entrar-hi ens equipen convenientment amb uns cascos i uns llums frontals. Tot i que s'anomena mina romana, hi ha indicis que ja

havia estat explotada abans, des del segle VI aC. Però els romans hi van aplicar tècniques d'extracció del ferro molt innovadores i que van continuar al llarg dels segles, fins que la mina va tancar a mitjans del segle XX. Després d'uns anys sense cap activitat, la van condicionar perquè pogués ser visitada i servir de centre d'interpretació de la mineria del ferro. La visita es fa amb un guia que ens va marcant el recorregut i fent notar les diverses coloracions de les parets, segons la composició del mineral de ferro.

I fem un altre trajecte no gaire llarg, en direcció a Priego. La carretera va resseguint el riu Guadiera, que ha excavat un congost, l'Hoz de Beteta, molt espectacular per l'altura de les parets. Abans d'entrar al poble de Priego enfilem una estreta carretera que puja al santuari de Sant Miquel, on es venera una imatge barroca de Crist, coneguda com "el Cristo de la Caridad", de molta devoció a la comarca. No és una imatge de Jesús crucificat, sinó que s'assembla més a

un *Ecce Homo*, ja que està coronat d'espines i té a l'esquena les marques dels assots. La figura està mig agenollada sobre una gran bola del món. L'edifici contigu a l'església havia estat un convent de franciscans i ara està destinat a allotjar grups. Hi trobem un nombrós grup de nenes i noies d'edats que poden anar de 4 o 5 anys fins a 15 o 16, acompanyades per almenys dos clergues. De moment no semblen amb gaire disposició a deixar arribar l'autocar fins a l'únic lloc prou ample per poder girar. Argumenten que aquell és un lloc privat i que l'ha contractat (*sic*) el seu grup. Però el guia els diu que aquell santuari és un lloc on tothom pot accedir i que al començament de la carretera no hi ha cap barrera física ni cap indicació de "prohibit passar". Finalment podem baixar de l'autocar, entrem a l'església, dedicada a sant Miquel, i a la capella del Crist, i contemplem les vistes panoràmiques.

De camí cap a Conca, resem Vespres durant el trajecte, i poc després d'arribar a l'hotel anem a sopar per última vegada al Mangana. Abans ens hem acomiadat del guia Guillermo i li hem agraït el seu acompanyament durant els dies que hem passat a Conca. Havent sopat, cap a descansar, o fer l'equipatge, ja que demà deixem aquesta ciutat que molt pocs de la colla coneixien i que ens ha agradat molt. Aquest vespre, la plaça de la Merced està desconeguda. Els altres dies hi havia hagut animació, però avui no està programat cap espectacle i el silenci és l'amo i senyor.

22 de juliol, dilluns

Després d'esmorzar traslladem les maletes a l'autocar, a la plaça

Major, i puntualment sortim cap a Pastrana, a la comarca de l'Alcarria, ja a la província de Guadalajara. Resem Laudes durant el trajecte, i ens anem familiaritzant amb el paisatge alcarreny, ondulat i sense grans elevacions. Al cap de poc de travessar el riu Tajo arribem a Pastrana, una població d'uns 800 habitants que havia tingut molta rellevància durant els segles XVI i XVII i que conserva edificis molt interessants.

Ens hi espera el guia que ens acompanyarà durant els últims tres dies del viatge. Comencem la visita a la plaça de La Hora, on destaca la façana del palau dels ducs de Pastrana. És un palau molt gran, del segle XVI, amb una façana molt austera. Actualment és propietat de la Universitat d'Alcalá, que hi organitza cursos d'estiu, congressos, exposicions i activitats diverses. En aquest palau va viure i morir Ana de Mendoza, que a més de duquesa de Pastrana era també princesa d'Eboli, nom amb què ha passat a la història. Recorrem les sales del palau, on destaquen els sostres enteixinats, que presenten una decoració molt elaborada i que estan molt ben conservats.

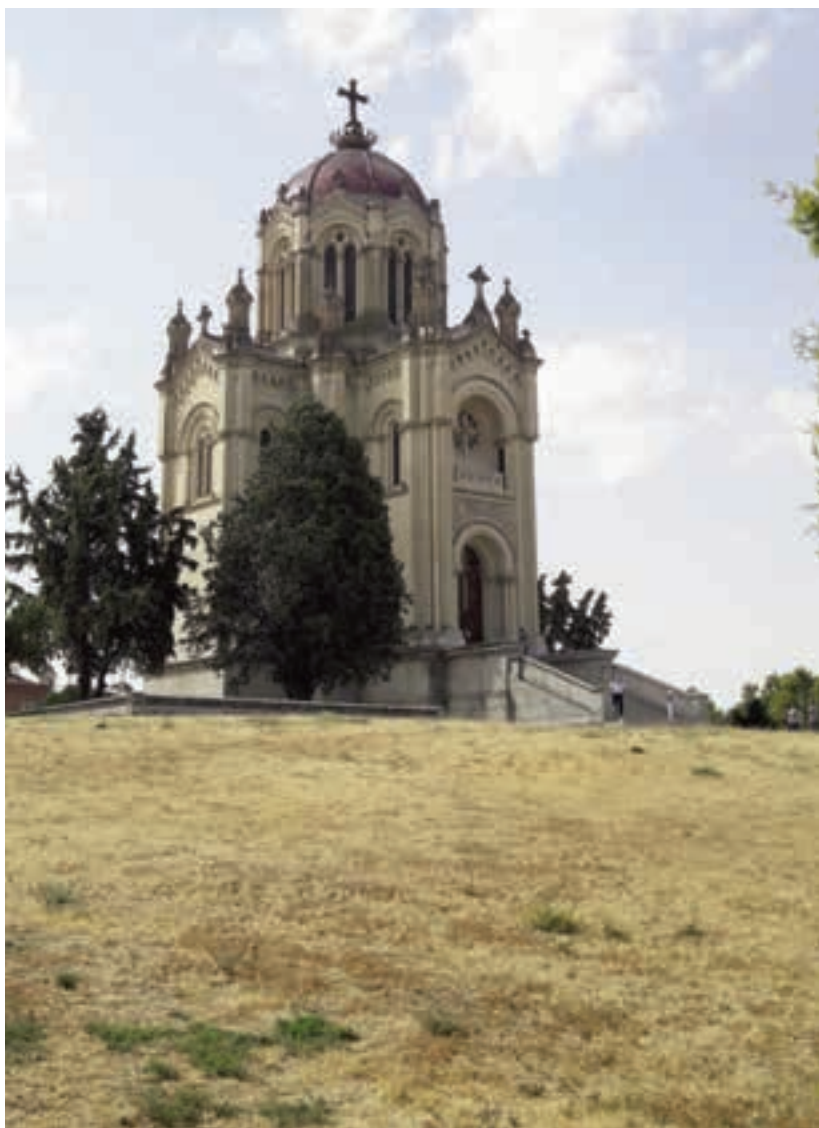
Com hem dit, en aquest palau hi va residir la princesa d'Eboli, però els últims anys de la seva vida hi estava presonera, a causa d'intrigues cortesanes. Només se li permetia sortir una hora al dia a un balcó enreixat, un dels balcons que

Zona de Brihuega – Camps d'espígol.

donen a la plaça de La Hora, que rep el nom precisament d'aquest fet.

Anem després a la Col·legiata de l'Assumpció, tant per veure l'església com el museu. L'església, de tres naus i creuer, va ser construïda als segles XVI i XVII, al lloc d'una altra de la qual queden alguns vestigis del s. XIII. Les grans dimensions, els retaules i l'orgue de principis del s. XVIII donen idea de la importància que havia tingut la vila. Però el que fa singular aquesta col·legiata és el museu, amb una col·lecció de vuit grans tapissos flamencs del segle XV, elaborats amb seda i llana a la ciutat de Tournai. Estan molt ben conservats i tenen uns colors molt vius. Sis dels tapissos representen el setge i la conquesta de dues ciutats del nord d'Àfrica pel rei Alfons V de Portugal, un fet d'armes que havia tingut lloc molt pocs anys abans de la confecció dels tapissos. Els altres dos

Guadalajara – panteó de la duquesa de Sevillano.

mostren diverses escenes de la vida d'Alexandre el Gran.

Fem un recorregut per un carrer que té moltes cases amb escuts relatius a les persones o entitats que les ocupaven fa segles –Sinagoga, Casa de la Inquisició, Casa del Cavaller de Calatrava...- i passem per la gran font de pedra de Los Cuatro Caños, amb quatre canelles que surten de la boca de les cares esculpides als quatre vents. També veiem l'exterior d'un dels convents fundats personalment per santa Teresa d'Àvila, que a petició dels ducs de Pastrana va fundar dos monestirs a la població, un de

dones i un d'homes. I acabem el matí amb un dinar al Mesón Castilla.

Poc més de tres quarts ens separen de Guadalajara, on ens instal·lem a l'hotel AC. És un edifici molt modern i molt gran, en una gran avinguda força a la vora del centre de la ciutat. Com que tenim la tarda lliure, abans de distribuir les habitacions quedem que ens trobarem una estona abans de sopar per resar Vespres. La tarda és molt calorosa, de manera que gairebé tothom es queda a l'hotel, o sota els arbres d'una zona enjardinada que hi ha al costat. Alguns van al cen-

tre, fins a la plaça de l'Ajuntament o més enllà.

A l'hora convinguda resem Vespres. No hi ha cap sala de l'hotel disponible i optem per acceptar el suggeriment del pare Jordi: reunir-nos a "la rectoria", nom que algú de la colla ha donat per a l'ocasió a l'habitació del consiliari. Perquè tothom pugui seure no queda més remei que tragar cadires i tamborets des de les habitacions veïnes. Una petita aventura i, acabades les Vespres, sopem al menjador de l'hotel.

23 de juliol, dimarts

Avui no estava previst sortir de Guadalajara, però com que l'itinerari per la ciutat serà relativament breu, el guia va proposar ahir que avui anéssim a veure els camps d'espígol, que en aquesta època estan florits. De manera que amb l'autocar ens dirigim cap a la zona de Brihuega, a uns 35 km al nord, i pel camí resem Laudes. Passem per Torija, amb un majestuós castell, i després del poble de Brihuega arribem als camps. Una gran extensió de color blau/lila, mirem on mirem, ens ofereix una visió molt bonica. Ens hi passegem una bona estona, la majoria fa fotos, i constatem com les mans ens queden ben perfumades només fregant-les amb una de les flors minúscules.

Mentre som allà, el pare Jordi comenta que a la nit s'ha adonat que té una vermellor i unes butllofes a la mateixa zona on fa dies té les molèsties que van aconsellar la visita a l'hospital de Conca. Sense que hi hagi cap metge a la colla, però per algunes experiències personals, "diagnostiquem" herpes,

Guadalajara – panteó de la duquesa de Sevillano.

amb el benentès que a la tarda passarà per un centre mèdic.

Tornem cap a Guadalajara i la primera parada és al panteó de la duquesa de Sevillano, una aristòcrata que a finals del segle XIX va fer construir un gran panteó familiar, de dues plantes en forma de creu grega. L'arquitecte que va rebre l'encàrrec no hi va plànyer cap mena de luxes, amb ceràmiques, mosaics, vitralls, forjats, marbres... i hi va combinar diversos estils (neoromànic, mudèjar, neogòtic, neoclàssic...).

Encara amb l'autocar, anem fins al palau de l'Infantado per començar la visita a peu als llocs més remarcables de la ciutat, que estan molt pròxims entre si. El palau és

un edifici del segle XV que va resultar molt danyat durant la guerra de 1936-39 i que ha estat molt restaurat amb criteris força discutibles. La façana és d'estructura gòtica, amb finestres renaixentistes i decorada amb l'ornament anomenat puntes de diamant.

Molt a prop del palau hi ha l'església de Santiago, gòtica, i el renaixentista convent de la Pietat, avui institut d'ensenyament secundari. Té un claustre de dos pisos amb els sostres enteixinats, i amb uns sòcols de rajola a l'estil dels patis andalusos, que s'hi van afegir durant una reforma al segle XIX. També aleshores s'hi va col·locar un enorme escut de Carles V procedent d'un altre lloc de la ciutat.

Continuem el recorregut fins al palau de La Cotilla, sobretot per veure el saló xinès, amb les parets completament cobertes de paper d'arròs, pintat a mà amb escenes i paisatges xinesos, segons el gust orientalista generalitzat a Europa a finals del segle XIX.

A pocs passos ens queda la catedral de Santa Maria. Des del segle XIV és l'església principal de la ciutat, i el 1959 va passar a ser la segona seu episcopal de la diòcesi de Sigüenza-Guadalajara. És un edifici gòtic amb elements mudèjars, com les portes d'arc de ferradura, i amb retaules renaixentistes i barrocs. A l'exterior, les façanes de ponent i migdia estan protegides per un porxo.

Guadalajara. Convent de la Pietat.

Després de totes les visites del matí, des dels camps d'espígl de Brihuega fins a l'església de Santa Maria, s'imposa una estona de seure i dinar. No gaire lluny, davant de la porta de Bejanque, un dels pocs vestigis de la muralla de Guadalajara, hi ha el restaurant El Cisne, on tenim reservat l'àpat. I després ens espera la tarda lliure, fins a l'hora de Vespres. El pare Jordi va a un centre mèdic on li confirmen el diagnòstic d'herpes i li prescriuen un tractament.

A l'hora convinguda ens trobem al vestíbul de l'hotel i, com ahir, resem Vespres en una de les habitacions, aquesta vegada la d'en Ramon Borrell i la Maria Rosa Franco. I el sopar al mateix hotel posa fi a un dia ben aprofitat, l'últim dia sencer d'aquest viatge.

24 de juliol, dimecres

Emprenem el retorn a casa, amb la intenció de fer encara una última visita cultural, a la ciutat de

Sigüenza, on arribem després d'haver resat Laudes a l'autocar. El guia ens espera a l'aparcament del costat del castell, que actualment és un parador, i ens endinsem pels carrers i places del centre històric. Passem per la Plazuela de la Cárcel, per davant de les esglésies romàniques de Sant Vicenç i Sant Jaume, totes dues amb interessants portalades, per la casa del Doncel, per la plaça Major i arribem a la catedral, amb dues grans torres quadrades que li donen aspecte de fortalesa.

La catedral és sobretot romànica i gòtica, però no hi

Guadalajara. Entrada a la catedral de Santa Maria.

Sigüenza. Església de Sant Jaume.

falten capelles renaixentistes i barroques. En podríem destacar moltes, molts retaules, moltes imatges, però ens fixem especialment en la imatge romànica de la Mare de Déu col·locada al rerecor; en la gran sagristia plateresca; en el gran retaule de pedra de Santa Lliberada, també plateresc, i, naturalment, en el sepulcre gòtic tardà del jove cavaller Martín Vázquez de Arce, el Doncel. La seva particularitat és que la figura del difunt no s'hi representa jacent i com si dormís, com és habitual, sinó que està estirat, mig incorporat sobre un braç i llegint un llibre.

Passem al claustre, gòtic, per accedir a l'antiga sala capitular on podem veure dues col·leccions de grans tapissos flamencs del segle XVII. Es tracta de vuit tapissos sobre la història de Ròmul i Rem, i vuit més sobre la deessa Pal·las Atena.

Dediquem una estona a comprar alguna última postal o algun record i després d'acomiar-nos del guia tornem a la carretera en direcció a Calataiud, on dinem al Mesón de la Dolores, situat en un edifici dels segles XV i XVI dedicat a fonda des de fa uns dos-cents anys. L'òpera *La Dolores* de Bretón hi situa la protagonista, personatge basat en una dona de Calataiud que va viure al segle XIX i que va inspirar *coplas*, contes, obres de teatre i fins i tot una òpera. Fa uns anys es va rehabilitar l'edifici com a hotel i restaurant i se li va donar el nom actual. En la restauració es va conservar l'estructura d'una casa renaixentista, amb sostres i terres de fusta, amb racons i raconets, amb finestres enreixades... Per acabar d'ambientar el local, els cambrers i cambreses porten el vestit típic aragonès.

El viatge es va acabant, falten poques hores per arribar a casa.

Voregem Saragossa, podem veure molt bé les torres del Pilar, travessarem l'Ebre, i al cap de poc fem una parada curta, 15 minuts, a l'àrea dels Monegres. Abans de la parada següent, que farem a l'àrea del Penedès, resem Vespres i el pare Jordi diu unes paraules de comiat, de valoració d'aquests dies i d'agraïment mutu. A l'àrea del Penedès fem una parada d'uns 30 minuts i ens acomiadem d'en Ramon Borrell i la Maria Rosa Franco.

Arribem a Barcelona abans de les 9. Han estat uns dies molt aprofitats, en què hem descobert ciutats i pobles molt bonics i paisatges plans o muntanyosos, i esperem, si Déu vol, retrobar-nos en pròxims viatges i excursions.

ENTRADES I OBLACIONS

El 16 de desembre del 2018, dominica Gaudete, vam celebrar l'Eucaristia al Cambril de Montserrat, dins la qual van fer l'oblació **Jordi Carbonell Guindulain**, de Malgrat de Mar, **Cristina Fraile López**, de Barcelona, **Juan Antonio Gómez Fatsini**, d'Esparreguera i **Fidel Pareras Liébana**, de Palafrugell.

El 31 de març del 2019, dominica Laetare, després de la Missa con-

ventual a Montserrat, va tenir lloc al Cambril l'acte d'entrada com a candidats a l'oblació de **Gisela Agulló Canet**, de Sabadell, **Enric González Milà**, de Palamós, **Leví Roldán Clarà**, de Sabadell i **Maria Josep Ventosa Arroyo**, de Martorell.

L'**Enric González Milà**, de Palamós, i la **Maria Josep Ventosa Arroyo**, de Martorell, van fer l'oblació en la dominica Gaudete del 2019, el 15 de desembre.

Finalment, la **Maria Teresa Ribas Forgas**, del Prat de Llobregat, va fer l'oblació el 12 de desembre del 2021. A causa de la pandèmia per la Covid-19, i del confinament que se'n seguí, no pogué fer l'entrada ni l'oblació l'any anterior, el 2020. No fou fins el 19 de setembre del 2021 que poguérem fer, també al Cambril de la Mare de Déu, l'acte de la seva entrada.

"Rebeu-me, Senyor...". Juntament amb tots ells, doncs, donem-ne gràcies a Déu.

ELS NOSTRES DIFUNTS

OBLATS

Antoni Ambròs Alegre, de Ciutat de Mallorca

Francesca Garcia Cerdán, de Sta. Coloma de Gramenet (obl.: 15-XII-1985)

Vicentina Ferrer Jiménez, de Barcelona (+ 16-VIII-2010; obl.: 13-XII-1981)

Maria Elena Valentí, de Barcelona (+ 12-XI-2011; obl.: 5-III-1978)

Maria Teresa Giralt Jacas, de Sant Pere de Ribes (+ 2012; obl.: 15-XII-1946)

Raimon Canalías Esmandia, prevere (+ 12-VI-2013; obl.: 14-XII-1944)

Antonio Izquierdo Sorli, de València (+ 8-VI-2014; obl.: 13-XII-1981)

Maria Doladé Agustí, d'Aitona (+ 31-VIII-2014; obl.: 11-XII-1983)

Montserrat Farràs Villalba, de Terrassa (+ 18-X-2014)

Isabel Lluch Trull, de Barcelona (+ 11-VI-2015; obl.: 14-XII-1944)

Josep Ballbé Sallent, de Terrassa (+ 4-IV-2016; obl.: 31-III-1963)

Maria Dolors Macià Sala, de Lloret de Mar (+ 5-X-2016; obl.: 15-XII-1996)

Francesca Riera Camprubí, de Terrassa (+ 2-I-2017; obl.: 15-XII-1985)

Miquel Lluch Trull, de Barcelona (+ 14-VIII-2017; obl.: 14-XII-1944)

María Ángeles Izquierdo Sorli, de València (+ 17-XII-2017; obl.: 13-XII-1981)

Maria Rosa Llorens Rovira, de Barcelona (+ 13-XI-2018; obl.: 17-XII-1989)

Maria Teresa Cañas, de l'Arboç del Penedès (+ 28-XI-2018)

Rosa Carrera Cortada, de Terrassa (+ 6-XII-2018; obl.: 31-III-1963)

Pilar Sallés Palou, de Mataró (+ 28-XII-2018)

Blanca Sabartés Cruzate, d'Alpens (+ 1-VIII-2019; obl.: 16-XII-1984)

Benet Costa Ullastre, de Mataró (+ 12-XII-2019; obl.: 13-XII-1981)

Maria Carme Oller Sallent, de Barcelona (+ 12-I-2020; obl.: 11-XII-1988)

Ramona Solans Amargós, de Barcelona (+ 15-I-2020; obl.: 12-XII-1993)

Enriqueta Altés Amores, de Barcelona (+ 10-III-2020; obl.: 14-XII-2008)

Josep Muixench Torres, de Barcelona (+ 1-IV-2020; obl.: 12-XII-82)

Maria Carme Soler, de Sant Feliu de Llobregat (+ 10-IV-2020; obl.: 12-XII-2010)

Araceli Fumanal Castro, de Vilanova i la Geltrú (+ 17-IV-2020; obl.: 14-XII-2003)

Mercè Casas Palau, vda. Relats, de Lliçà d'Amunt (+ 6-V-2020; obl.: 13-XII-87)

Roser Bach Carandell, de Barcelona (+ 16-V-2020; obl.: 15-VIII-80)

Montserrat Casanovas Sust, de Barcelona (+ 11-VIII-2020; 14-XII-86)

Montserrat Sala Balust, de Barcelona (+ 11-XI-2020; obl.: 12-XII-1999)

Rosa Maria Sanmartí Carrés (+ 13-I-2021; obl.: 16-XII-2007)

Maria Oranias Ribas, de Mataró (+ 18-I-2021; obl.: 13-XII-1981)

Carles Vilà Monràs, de Mataró (+ 28-I-2021; obl.: 15-XII-1996)

Roser Farré Ricart, de Vilanova i la Geltrú (+ 31-I-2021; obl.: 17-XII-1989)

Montserrat Vilella Ferrer (+ 2-II-2021; obl.: 17-XII-1989)

Mercè Soley Puig (+ 9-V-2021; obl.: 14-XII-2003)

Maria Teresa Roma Riu (+ 14-VI-2021; obl.: 13-XII-1981)

Joan Torras Viver, de Sant Feliu de Llobregat (+ 5-IX-2021; obl.: 11-XII-1983)

Maria Prims Coll, de Barcelona (+ 12-XI-2021)

Antoni Ramon Clusella, de Sabadell (+ 22-XII-2021; obl.: 14-XII-1986)

Montserrat Morros Tusquellas, de Barcelona (+ 13-I-2022; obl.: 12-XII-1999)

Rosa Marias Quilabert, de l'Hospitalet de Ll. (+ 24-I-2022; obl.: 16-XII-1984)

Josep Icart Lamarca, de Granollers (+ 20-II-2022; obl.: 13/XII/87)

FAMILIARS

i algunes persones per alguna raó molt vinculades als oblats

Eladio Ortiz, cunyat d'en Fidel Pareras (+ 23-IX-2018)

Josefina Soler Serrano, germana de la Maria Carme Soler (+ 17-XI-2018)

Esperança Castanyer Figueras, tia del pare Jordi (+ 24-XI-2018)

Ramon Albet Golanó, cosí germà de la Montserrat Llenes (+28-XI-2018)

Maria Pilar Pons Solà (+ 16-XII-2018)

Núria Figueras Ametlla, cosina del pare Jordi i germana d'oblats difunts (+ 2-I-2019)

Cati Zaragoza Senís (+ 8-III-2019)

Bernat González Gasulla, germà d'en Joan González (+ 16-V-2019)

Lluís Cabruja Garriga, germanastre de Teresa Creus Garriga (+ 1-VI-2019)

Montserrat Oller Sallent, germana de la Maria Carme Oller (+ 12-I-2020)

Maria Casamitjana Vila, mare d'en Josep Maymó (+ 10-IV-2020)

Pere Areste Moscardó, sogre de l'Antoni Gómez (+ 20-IV-2020)

Armeline Liébana, mare d'en Fidel Pareras (+ 26-VI-2020)

Montserrat Milà, mare de l'Enric González de Palamós (+ 9-VII-2020)

Antònia Prat Codina, mare d'en Jordi Gubern (+ 23-IX-2020)

Pepita Clop, mare de la Mercè Delgado (+ 22-I-2021)

Agustí González Gasulla, germà d'en Joan González (+ 5-III-2021)

Josep Maria Carbonell Guindulain, germà d'en Jordi Carbonell (+ 18-VI-2021)

Joan Perarnau, pare de l'Antoni Perarnau (+ 22-VI-2021)

Josep Gubern Garcia, pare d'en Jordi Gubern (+ 6-III-2022)

NOTIFICACIONS

OBLATS BENEDICTINS CALENDARI D'ACTIVITATS 2022

GENER

3-7
22-23

Inscripcions Regla B. – Recés
REGLA B. – RECÉS (dissabte: 1/4 d'una i 2/4 de 5; diumenge: 1/4 de 10)

FEBRER

1-5
12
21-25

Inscripcions Jornada d'estudi
JORNADA D'ESTUDI (de 10 a 2/4 de 6 de la tarda; 3 conferències)
Inscripcions Domínica Laetare / Inscripcions excursió 30 d'abril

MARÇ

9-10-11
12
27

EUCARISTIA – Conferències quaresmals a Lestonnac (7 del vespre)
EUCARISTIA a l'altar de Sant Benet de la catedral de Barcelona (11 del matí)
DOMÍNICA LAETARE

ABRIL

9-13
30

Inscripcions Regla B. – Trobada
EXCURSIÓ de primavera

MAIG

7-8
16-20
28

REGLA B. – TROBADA (dissabte: 1/4 d'una i 2/4 de 5; diumenge: 1/4 de 10)
Inscripcions Jornada d'estudi i Regla B. – Recés
JORNADA D'ESTUDI (de 10 a 2/4 de 6 de la tarda; 3 conferències)

JUNY

4-5
16

REGLA B. – RECÉS (dissabte: 1/4 d'una i 2/4 de 5; diumenge: 1/4 de 10)
EUCARISTIA – Conferència a Lestonnac (7 del vespre)

JULIOL

o AGOST

(dates a concretar) VIATGE d'estiu

SETEMBRE

29 Agost-2
17-18
19-23

Inscripcions Regla B. – Trobada
REGLA B. – TROBADA (dissabte: 1/4 d'una i 2/4 de 5; diumenge: 1/4 de 10)
Inscripcions Exercicis espirituals

OCTUBRE

7-12

EXERCICIS ESPIRITUALS a Montserrat (comencen divendres a les 5 de la tarda)

NOVEMBRE

7-11
10
19
21-25

Inscripcions Jornada d'estudi
EUCARISTIA – Conferència a Lestonnac (7 del vespre)
JORNADA D'ESTUDI (de 10 a 2/4 de 6 de la tarda; 3 conferències)
Inscripcions Domínica Gaudete

DESEMBRE

11

DOMÍNICA GAUDETE

Secretària (inscripcions): Maria Masats: 615460073 / mariamasats@gmail.com

Presidenta: Faustina Font: 653343562 / laquintanadelgrau@hotmail.com

Consiliari: Jordi Castanyer: 973480002 / 618052141 / jcastanyer@abadiamontserrat.net

RENUNCIAR A SI MATEIX PER SEGUIR EL CRIST.
NO DONAR UNA PAU FINGIDA.
NO ABANDONAR LA CARITAT.
DIR LA VERITAT AMB EL COR I AMB LA BOCA.
POSAR L'ESPERANÇA EN DÉU.

(RB 4,10, 25, 26, 28, 41)

